

**PERBANDINGAN PERLINDUNGAN
AHLI MINORITI DALAM UNDANG-UNDANG SYARIKAT
DI MALAYSIA DAN INDONESIA**

DONNY INDRA

PERPUSTAKAAN UNDANG-UNDANG
UNIVERSITI MALAYA

Perpustakaan Universiti Malaya

A512519312

**FAKULTI UNDANG-UNDANG
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

Mac 2005

**PERBANDINGAN PERLINDUNGAN
AHLI MINORITI DALAM UNDANG-UNDANG SYARIKAT
DI MALAYSIA DAN INDONESIA**

DONNY INDRA

DISERTASI YANG DIKEMUKAKAN UNTUK MEMENUHI
SYARAT MEMPEROLEHI IJAZAH
SARJANA UNDANG-UNDANG

FAKULTI UNDANG-UNDANG
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR
MAC 2005

PENGAKUAN

Dengan ini saya mengaku bahawa kajian ini adalah asli, tidak pernah dikemukakan pada mana-mana universiti atau institusi untuk mendapatkan Sarjana Undang-Undang.

Donny Indra

ABSTRACT

This thesis is a comparative study of the protection given to minority members under Company Law in Malaysia and Indonesia.

Companies play an important role in the economy of a country and the welfare of its people. A substantial part of the citizen's wealth is invested in companies. If companies are strong and progressive, the nation and its citizens will prosper.

A company must raise its capital from its members or the public. The citizens of a country will not invest in companies unless their rights are protected. Protection of the rights of members a company, especially the minority members, becomes an important topic to be discussed in Company Law.

Company Law of Malaysia is inherited from England and Australia. Malaysia's Company Law has many rules that govern the protection of the rights of the minority member. They are based on both statute law and court decisions. Malaysian Company Law on the protection of the minority member has its strong and weak points, as will be presented and elaborated in this thesis.

Indonesia's Company Law is mainly based on European law. Like Malaysian law it takes into account the rights of the minority and tries to protect these rights. Its rules are based on a 1995 statute, Undang-Undang tentang Perseroan Terbatas. Indonesia law is new and many of its statutory rules await judicial interpretation. Indonesian law like Malaysian law has its strength and weaknesses.

In this thesis an attempt is made to make a comparative study of how Company Law attempts to protect the minority members in Malaysia and Indonesia. The writer will attempt to analyse the rules on minority protection in the two countries and compare their respective approaches to the subject. This is an interesting study because

it compares the traditional and well-tested approach of a Common Law system to the new and untested methods of the Indonesian statute.

A vital question is whether the present law in Malaysia and Indonesia adequately protects the minority. The thesis will attempt to demonstrate that both countries need to review their legal rules on minority protection to enhance minority protection. To achieve this purpose this thesis has suggested many amendments to the law in both countries. This thesis will also demonstrate that each country can learn from the other to improve its laws on minority protection.

University of Malaya

PERPUSTAKAAN UNDANG-UNDANG
UNIVERSITI MALAYA

Penghargaan

Saya mengucapkan puji dan syukur alhamdulillah ke hadrat Illahi, kerana dengan karunia dan rahmatNya pada akhirnya saya dapat menamatkan kajian dan menyelesaikan penulisan Disertasi ini.

Saya mengucapkan terima kasih yang tidak terhingga kepada Prof Dr Dato' P. Balan DPMP yang menjadi penyelia saya dalam penulisan Disertasi ini. Berkat khidmat nasihat, teguran, tunjuk ajar dan bimbingan dan kegigihan serta kesabaran luarbiasa yang telah beliau berikan, sehingga saya berjaya menyelesaikan penulisan Disertasi ini. Ucapan terima kasih juga disampaikan kepada kakitangan Fakulti Undang-Undang atas segala layanan baik semasa saya menuntut di fakulti ini.

Selanjutnya, terima kasih yang tidak terhingga juga saya ucapkan kepada papa, mama, adik-adik saya terutama Doddy sekeluarga, Rudy sekeluarga atas sokongan dan bantuan baik moral mahupun materi. Teristimewa saya mengucapkan terima kasih kepada isteri saya tercinta Iin, anak-anak saya tersayang Ririn dan Arif atas sokongan dan pengorbanannya baik moral mahupun materi serta kesabarannya kerana harus saya tinggalkan semasa saya menjalankan kajian ini, sehingga saya berjaya menyelesaikan tesis ini.

Terima kasih juga saya ucapkan kepada Uda Werry, Hadi, dan teman-teman lain di Kolej Kediaman Ungku Aziz, Universiti Malaya yang tidak dapat saya sebutkan namanya satu persatu atas sokongan dan bantuan yang telah diberikan.

Saya doakan semoga semua bantuan dan sokongan yang saya terima selama saya menjalani pendidikan di Universiti Malaya, Kuala Lumpur dibalas dengan pahala yang setimpal oleh Allah Swt.

Kuala Lumpur, Mac 2005.

Donny Indra

Kandungan

Muka Surat

Pengakuan	ii	
Abstract	iii	
Penghargaan	v	
Kandungan	vi	
Senarai Kes	x	
Senarai Statut	xvii	
BAB 1	Pendahuluan	1
1.1.	Latar Belakang	1
1.2.	Objektif Kajian	6
1.3.	Skop Kajian dan Struktur Disertasi	7
1.3.1.	Struktur Disertasi	7
1.4.	Metodologi Disertasi/Garis Besar Penulisan	15
1.4.1.	Metodologi	15
1.4.2.	Keputusan-keputusan Mahkamah	15
1.4.3.	Kesukaran Dan Halangan-halangan Yang Dihadapi Oleh Penulis	16
BAB 2	Hak Pihak Minoriti Jika Perlembangan Syarikat Tidak Dipenuhi	17
A.	Malaysia	
2. 1.	Memorandum Persatuan	17
2.1.1.	Doktrin <i>Ultra Vires</i>	19
2.1.2.	Pemindaan Memorandum Persatuan	24
2.2.	Artikel-artikel Persatuan	27
2.2.1.	Kesan Artikel-artikel Persatuan	28
2.2.2.	Pindaan Artikel-artikel Persatuan	31
B.	Indonesia	
2.1.	Anggaran Dasar	38
2.1.1.	Objektif Dan Matlamat Syarikat Serta Doktrin <i>Ultra Vires</i>	41
2.1. 2.	Pindaan (i) Objek Dan Matlamat Syarikat Dan (ii) Pindaan Anggaran Dasar Secara Amnya	45
2.2.	Kesan-kesan Anggaran Dasar	48
2.3.	Penutup	50
BAB 3	Hak Pihak Minoriti Berkenaan Dengan Modal, Syer Dan Dividen	54
A.	Malaysia	
3.1.	Maksud Modal	54
3.1.1.	Perlindungan Jika Modal Dikurangkan	57
3.1.2.	Penambahan Dan Perubahan Modal Syer	59
3.2.	Syer	60
3.2.1.	Syer Biasa Dan Syer Kelas	61
3.2.2.	Perlindungan Ahli-ahli Yang Memegang Syer Kelas	64
3.2.3.	Pemindahan Syer	69
		vi

3.3. Dividen	73
B. Indonesia	
3.1. Maksud Modal	76
3.2. Perlindungan Modal Dan Kekayaan Syarikat	78
3.2.1. Pengurangan Modal	79
3.2.2. Perlindungan Dalam Penambahan Modal	82
3.3. Syer	83
3.3.1. Syer Biasa Dan Syer Kelas	84
3.3.2. Perlindungan Ahli-ahli Yang Memegang Syer Kelas	86
3.3.3. Pemindahan Syer	88
3.4. Dividen	90
3.5. Penutup	92
BAB 4 Hak Pihak Minoriti Dalam Mesyuarat Syarikat	99
A. Malaysia	
4.1. Pengenalan	99
4.2. Kepentingan Mesyuarat Bagi Ahli-Ahli	101
4.3. Panggilan Untuk Mesyuarat	102
4.3.1. Mesyuarat Am Tahunan	102
4.3.2. Mesyuarat Am Khas	103
4.3.3. Perlindungan di Bawah s. 150	105
4.3.4. Mesyuarat Pemegang Syer Kelas	106
4.4. Hak Notis	107
4.5. Hak Untuk Edarkan Resolusi/Pekeliling	111
4.6. Hak Untuk Melantik Proksi	112
4.7. Hak Ahli Dalam Mesyuarat	114
4.8. Minit Mesyuarat	117
B. Indonesia	
4.1. Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) Atau Mesyuarat Am Ahli	119
4.2. Keputusan RUPS Bagi Ahli-ahli	120
4.3. Panggilan Mesyuarat Oleh Ahli	121
4.4. Hak Notis	124
4.5. Hak Untuk Edarkan Resolusi/Pekeliling	126
4.6. Hak Untuk Mengangkat Seorang Proksi	126
4.7. Korum	127
4.8. Hak Ahli Dalam Mesyuarat Am Ahli	128
4.9. Minit Mesyuarat	131
4.10. Penutup	132
BAB 5 Kaedah <i>Foss v Harbottle</i> Dan Peraturan Pemerintahan Majoriti	137
A. Malaysia	
5.1. Pengenalan	137
5.2. Faedah Kaedah <i>Foss v Harbottle</i>	140
5.3. Perlindungan Minoriti di Bawah Common Law : Pengecualian Kepada Kaedah Peraturan <i>Foss v Harbottle</i>	141
5.3.1. Tindakan <i>Ultra Vires</i> Atau Tindakan Yang Menyalahi Undang-Undang ("illegal")	142
5.3.2. Tindakan Syarikat Memerlukan Majoriti Yang Bukan	144

Majoriti Biasa	211
5.3.3. Hak Perseorangan Ahli Dilanggar	145
5.3.4. Pihak Majoriti Melakukan Frod di Atas Pihak Minoriti	148
5.3.5. Demi Kepentingan Keadilan Mahkamah Perlu Campurtangan	152
5.3. Tindakan <i>Derivative</i>	153
5.4. Kritikan Mengenai Tindakan " <i>Derivative</i> "	158
 B. Indonesia	
5.1. Pengenalan	160
5.2. Persamaan Prinsip Dengan Peraturan <i>Foss v Harbottle</i>	161
5.2.1. Tindakan <i>Ultra Vires</i> Atau Tindakan Yang Menyalahi Undang-Undang ("illegal")	164
5.2.2. Tindakan Yang Diadukan Memerlukan Majoriti Yang Bukan Majoriti Biasa	165
5.2.3. Hak Perseorangan Ahli Dilanggar	166
5.2.4. Pihak Majoriti Melakukan Frod di Atas Pihak Minoriti	168
5.2.5. Demi Kepentingan Keadilan Mahkamah Perlu Campurtangan	169
5.3. Penutup	169
 BAB 6 Peruntukan Khas di Bawah Akta Untuk Perlindungan Pihak Minoriti	171
A. Malaysia	
6.1. Sejarah Perkembangan Perlindungan Pihak Minoriti Melalui Statut	171
6.2. Pemohon di Bawah s. 181 Akta Syarikat 1965	173
6.3. Seksyen 181 (1) dan Analisisnya	177
6.3.1. Seksyen 181 (1) (a) Akta Syarikat 1965	177
6.3.2. Seksyen 181 (1) (b) Akta Syarikat 1965	180
6.3.3. Prinsip-prinsip Am	181
6.4. Remedi/Pelepasan Yang Dibuat Oleh Mahkamah	184
6.5. Perbandingan Tindakan di Bawah s.181 Dengan Tindakan " <i>Derivative</i> "	189
6.6. Seksyen 218 (1) (i) Akta Syarikat 1965	190
6.6.1. Perkembangan dan Prinsip-prinsip	190
6.6.2. Kuasa Mahkamah di Bawah 218 (1) (i) Akta Syarikat 1965	199
6.7. Perlindungan Tambahan di Bawah Akta Syarikat 1965	199
6.7.1. Seksyen 180 Akta Syarikat 1965	200
6.7.2. Seksyen 197 Akta Syarikat 1965	202
6.7.3. Seksyen 218 (1) (f) Akta Syarikat 1965	203
 B. Indonesia	
6.1. Sejarah Perkembangan Perlindungan Pihak Minoriti Melalui Statut	205
6.1.1. Anggaran Dasar	206
6.1.2. Hak Ahli Untuk Mendakwa Syarikat Jika Timbul Kerugian Akibat Tindakan Tidak Adil	207
6.1.3. Hak Ahli Meminta Syarikat Membeli Syernya Dengan Harga Yang Wajar	209
6.1.4. Hak Ahli Untuk Mengadakan RUPS Tahunan Dan RUPS Lainnya Atau RUPS Luar Biasa (RUPSLB)	210

6.1.5. Hak Ahli Untuk Menggugat Direksi/Komisaris	211
6.1.6. Lialibiliti Tidak Terhad Bagi Mereka Yang Beritidak Buruk Memanfaatkan Perseroan Untuk Kepentingan Peribadi, Atau Melakukan Perbuatan Melawan Hukum, Atau Menggunakan Kekayaan Perseroan Dengan Cara Melawan Hukum	213
6.1.7. Dewan Komisaris	214
6.1.8. Pemeriksaan Terhadap Syarikat	216
6.1.9. Penggabungan ("Merger"), Peleburan ("Amalgamation") Dan Pengambilalihan ("Acquisition") Syarikat	219
6.1.10. Pembubaran Syarikat Kerana Keputusan Mahkamah	224
6.2. Penutup	226
BAB 7 Kesimpulan dan Cadangan	229
7.1. Hak Pihak Minoriti Jika Perlembagaan Syarikat Tidak Dipenuhi	231
7.2. Hak Pihak Minoriti Berkenaan Dengan Modal, Syer Dan Dividen	239
7.3. Hak Pihak Minoriti Dalam Mesyuarat Syarikat	245
7.4. Kaedah <i>Foss v Harbottle</i> Dan Peraturan Pemerintahan Majoriti	252
7.5. Peruntukan Khas di Bawah Akta Untuk Perlindungan Pihak Minoriti	260
Bibliografi	268

Senarai Kes

- Abdul Rahim bin Aki v Krubong Industrial Park (Melaka) Sdn Bhd* [1995] 3 MLJ 417
- Adelaide Electric Co v Prudential Assurance Co* [1934] AC 122
- Allen v Gold Reefs of West Africa Ltd* [1900] 1 Ch 656
- Allied Properties Sdn Bhd v Semua Holding Sdn Bhd* [1988] 3 MLJ 185
- Ammonia Soda Co Ltd v Chamberlain* [1918] Ch 266
- Andrews v Gas Meter* [1871] 1 Ch 361
- Ansell Rubber Co Pty Ltd v Allied Rubber Industries Pty Ltd* [1967] VR 37
- Ashburn v Watson* (1885) 30 Ch D 376
- Ashbury Railway Carriage & Iron Co Ltd v Riche* [1875] LR 7 HL 653, 33 LT 450
- Baillie v Oriental Telephone and Electric Co Ltd* [1915] 1 Ch 503
- Barrett v Duckett* [1995] 1 BCLC 243
- Beattie v E & F Beattie Ltd* [1938] 1 Ch 708
- Berry & Stewart v Tottenham Hotspur Football Co* [1935] Ch 718
- Biala Pty Ltd v Mallina Holdings (No.2)* (1993) 11 ACLC 1082
- Birch v Sullivan* [1957] 1 WLR 1247
- Borland's Trustee v Steel Brothers & Co Ltd* [1901] 1 Ch 279
- Brown v British Abrasive Wheel Co* [1919] 1 Ch 290
- Burland v Earle* [1902] AC 83
- Canopee Investment Pte Ltd v Landmarks Holding Bhd* [1989] 2 MLJ 469
- Cheque Point Securities Ltd v Claremount Petroleum NL* (1986) 4 ACLC 711
- Chung Khiaw Bank v Hotel Rasa Sayang Sdn Bhd* [1990] 1 MLJ 426
- Cook v Deeks* [1916] 1 AC 554
- Cousins v International Brick Co Ltd* [1931] 2 Ch 90, [1931] All ER Rep 229

Crumpton v Morrine Hall Pty Ltd [1965] NSW 240

Dafen Tinplate Co Ltd v Llanelly Steel Co [1920] 2 Ch 124

Daniels v Daniels [1978] Ch 406, [1978] 2 All ER 89

Dato' Toh Kian Chuan v Swee Construction and Transport Co (Malaysia) Sdn Bhd
[1996] 1 MLJ 730

David Hey v New Kok Am Realty Sdn Bhd [1985] 1 MLJ 167

Devlin v Slough Estates Ltd [1983] BCLC 497

Dimbula Valley (Ceylon) Tea Co Ltd v Laurie [1961] Ch 353

Eastmanco (Kilner House) Ltd v Greater London Council [1982] 1 All ER 437

Ebrahimi v Westbourne Galleries Ltd [1973] AC 360

Edwards v Halliwell [1950] 2 All ER 1064

Elder v Elder & Watson Ltd (1952) SC 49, (1952) SLT 112

Eley v Positive Goverment Life Assurance Co (1876) 1 Ex D 88

Executive Aids Sdn Bhd v Kuala Lumpur Finance Bhd [1992] 1 MLJ 89

Fargo Ltd v Godfroy [1986] 3 All ER 279

Fisher v Easthaven Ltd [1964] NSW 261

Foo Ying Shung v Foo Nyit Tse & Brothers Sdn Bhd [1989] 2 MLJ 369

Foss v Harbottle (1843) 2 Hare 461, [1957] Camb LJ 194

Greenhalgh v Arderne Cinemas Ltd [1951] Ch 286, [1946] 1 All ER 512

Guinness v Land Corporation of Ireland (1882) 22 Ch D 349

Hawkesbury Development Co Ltd v Landmarks Finance Pty Ltd [1969] 2 NSWLR
782

Heyting v Dupont [1964] 2 All ER 273

Hickman v Kent or Romney Marsh Sheepbreeder's Association [1915] 1 Ch 881

House of Frazer Plc v A.C.G.E Investment Ltd [1987] 2 WLR 1083

Huang Ee Hoe & Ors v Tiong Thai King [1991] 2 MLJ 51

Jaya Medical Consultant Sdn Bhd v Island and Peninsular Bhd & Ors [1994] 1 MLJ 520

Kesar Singh v Sepang Omnibus Co Ltd [1964] MLJ 122

Kwality Textiles (Malaysia) Sdn Bhd v Arunchalam [1990] 3 MLJ 360

Kumagai Gumi Co Ltd v Zenecon Kumagai Sdn Bhd & Ors [1994] 2 MLJ 789

Kumagai Gumi Co Ltd v Zenecon Pte Ltd & Ors and other appeals [1995] 2 SLR 297

Lee v Chou Wen Hsien [1984] 1 WLR 1202

Lee v Neuchatel Asphalte Co (1889) 41 Ch D 1

Lee Eng Hok & Ors v Malay-Siamese Prospecting Co Ltd (1933 – 1934) FMSLR 350

Leong Ah Hong v Hup Seng Co Ltd [1963] MLJ 164

Lim Hean Pin v Thean Seng Co Sdn Bhd & Ors [1992] 2 MLJ 10

Lim Ow Goik v Sungei Merah Bus Co Ltd [1969] 2 MLJ 101

Loch v John Blackwood Ltd [1924] AC 783

Lori (M) Bhd v Arab-Malaysian Finance Bhd [1999] 3 MLJ 81

MacDoughall v Gardiner (1875) 1 Ch D 13

Menier v Hooper's Telegraph Works (1874) 9 Ch App 350

Mohamed Yahaya v MS Ally Sdn Bhd & Ors [1985] 1 MLJ 243

Morgan v 45 Flers Avenue Pty Ltd (1987) 5 ACLC 222

Musselwhite v Ch Musselwhite & Son Ltd [1962] Ch 964

Ng Chee Keong v Ng Teong Kiat Higlands Plantations Ltd [1980] 1 MLJ 45

Ng Eng Hiam v Ng Kee Wei [1963] 1 MLJ 73

Niord Pty Ltd v Adelaide Petroleum NL (1990) 8 ACLC 684

North-West Transportation Co v Beatty (1887) 12 App Cas 589

Nurcombe v Nurcombe [1985] 1 WLR 370

Owen Sim Liang Khui v Piasau Jaya Sdn Bhd & Anor (1996) 1 MLJ 113

Pamaron Holdings Sdn Bhd v Ganda Holding Bhd [1988] 3 MLJ 346
Paidiah Genganaidu v The Lower Perak Syndicate Sdn Bhd [1974] 1 MLJ 220
Pang Ten Fatt & Anor v Tawau Transport Co Sdn Bhd [1986] 1 MLJ 179
Pavlides v Jensen [1956] Ch 565
Pender v Lushington (1877) 6 Ch D 70
Perumahan Wira v Hong Leong Finance Bhd [1999] 3 CLJ 56
Peter's American Delicacy Co Ltd v Heath (1939) 61 CLR 457
Prudential Assurance Co Ltd v Newman Industries Ltd (No. 2) [1982] 1 All ER 354
Public Bank Bhd v Metro Construction Sdn Bhd [1991] 3 MLJ 56
Punt v Symons & Co Ltd [1903] 2 Ch 506
Quin & Axtens Ltd v Salmon [1909] 1 Ch 311
Re A Company [1983] 2 All ER 36
Raffles Hotel Ltd v Malayan Banking (No. 2) [1996] 1 MLJ 206
Re Ah Yee Contractors (Pte) Ltd [1987] 2 MLJ 590
Re Bellador Silk Ltd [1965] 1 All ER 667
Re Bright Pine Mills Pty Ltd [1969] VR 1002
Re Bugle Press Ltd [1961] Ch 270
Re Chi Liung & Son Ltd [1968] 1 MLJ 97
Re Coliseum Stand Car Services Ltd [1972] 1 MLJ 109
Re Cumberland Holdings Ltd (1976) 1 ACLR 361
Re Cyclists Touring Club [1907] 1 Ch 269
Re Chloride Eastern Industries Pte Ltd v Premium Vegetables Oils Sdn Bhd [2002] 1
 AMR
Re Dalkeith Investment Pty Ltd (1985) 3 ACLC 74
Re Doloswella Rubber & Tea Estates Ltd [1917] 1 Ch 213
Re El Sombrero Ltd [1958] 3 All ER 1, [1958] 3 WLR 349

Re Enterprise Gold Mines NL (1991) 9 ACLC 168
Re Five Minute Car Wash Service Ltd [1966] 1 All ER 242
Re Fowlers Vacola Manufacturing Co Ltd [1966] VR 97
Re Gee Hoe Chan Trading Co Pte Ltd [1991] 3 MLJ 137
Re German Date Coffee Co (1882) 20 Ch D 169
Re Grierson, Oldham & Adams Ltd [1967] 1 All 192
Re Hoare & Co Ltd (1933) 150 LT 374
Re Harmer (HR) Ltd [1958] 3 All ER 689, [1959] 1 WLR 62
Re Hume Industries (FE) Ltd [1974] 1 MLJ 167
Re Isle of Thanet Electricity Suply Co Ltd [1950] 1 Ch 161
Re Jon Beauforte (London) Ltd (1953) Ch 131
Re Khong Thai Sawmills (Miri) Sdn Bhd [1978] 2 MLJ 227
Re Kwong On Co Ltd [1949] SLR 20
Re Little Olympian Each-Ways Ltd [1995] 1 BCLC 636
Re London Flats Ltd [1969] 1 WLR 711
Re Lundie Bros Ltd [1965] 1 WLR 1051, [1965] 2 All ER 692
Re M. Dalley & Co Pty Ltd (1968) 1 ACLR 489
Re Pergamon Press Ltd [1971] Ch 388
Re Ratners Group Plc [1988] BCLC 685
Re Rhodesian Manufacturing Co Ltd [1927] SSAR 310
Re Saltdean Estates Co Ltd [1968] 1 WLR 1844, [1968] 3 All ER 829
Re Salvage Engineers [1962] MLJ 438
Re Sam Weller & Son Ltd [1990] BCLC 80
Re Semantan Estate Ltd [1962] MLJ 285

Re Senson Auto Supplies Sdn Bhd [1988] 1 MLJ 326
Re Sin Lee Sang Sawmill Sdn Bhd [1990] 1 MLJ 250
Re Smith v Fawcett Ltd [1942] 1 All ER 542
Re Spargos Mining NL (1990) 3 ACSR 1, (1990) 8 ACLC 1218
Re SQ Wong Holding Pty Ltd [1987] 2 MLJ 298
Re Thomas de la Rue & Co Ltd and Reduced [1911] 2 Ch 361, 81 LJ Ch 59
Re Thomas Edward Brinsmead & Son Ltd [1897] 1 Ch 45
Re Tivoli Freeholds Ltd [1972] VR 445
Re Totex Adon Pty Ltd & The Company Act [1980] 1 NSWLR 605
Re Weedmans Ltd (1974) Qd R 377
Re West Canadian Collieries Ltd [1962] 1 All ER 26, [1962] Ch 370
Re Windward Islands (Enterprises) UK Ltd [1983] BCLC 293
Re Wondoflek Textiles Pty Ltd [1951] VLR 458
Re Yenidje Tobacco Co Ltd [1916] 2 Ch 426
Rights and Issues Investment Trust Ltd v Stylo Shoes Ltd [1964] 3 All ER 628
Robert's v Walter Development Pty Ltd & Ors (1977) 15 ACLC 882
Royal Trust Nominees v Sri Hartamas Development Sdn Bhd [1989] 2 CLJ 1069
Russell v Wakefield Waterworks Co (1875) LR 20 Ex 474
Salomon v Salomon & Co Ltd [1897] AC 22
Scott v Scott [1943] 1 All ER 582
Scottish Cooperative Wholesale Society Ltd v Meyer [1959] AC 324
Scottish Insurance Corps Ltd v Wilsons & Clyde Coal Co Ltd [1949] AC 460
Sharp v Dawes (1976) 2 QBD 26
Sidebottom v Kershaw Leese & Co Ltd [1920] 1 Ch 154
SJA Berhard & Anor v HLB Nominees (Tempatan) Sdn Bhd [2003] 1 AMR 97
Smith v Croft (No.2) [1987] 3 All ER 909, [1988] Ch 114

Smyth v Darley (1849) 2 HL Cas 789
Smith v Fawcett [1989] 2 CLJ 1069
Soliappan & Ors v Lim Yok Fan & Ors [1968] 2 MLJ 21
Staples v Eastman Photographic Materials Co [1896] 2 Ch 303
Tan Guan Eng v B.H. Low Holdings Sdn Bhd [1991] 1 MLJ 105, [1991] 3 CLJ 1873
Tay Bok Choon v Tahansan Sdn Bhd [1987] 1 MLJ 433
Tay Say Geok v Tay Ek Seng Co Sdn Bhd [1974] 1 MLJ 70
Tien Ik Enterprises Sdn Bhd v Woodsville Sdn Bhd [1995] 1 MLJ 769
Tiessen v Hendersen [1899] 1 CH 864
Ting Chong Ma v Chor Sek Choon [1989] 1 MLJ 477
Trevor v Whitworth (1887) 12 App Cas 409
Tuan Haji Ishak bin Ismail & Ors v Leong Hup Holding Bhd [1996] 1 MLJ 661
Varusay Mohamed Shaik Abdul Rahman v SVK Patchee Bros (M) Sdn Bhd [2002] 3 MLJ
Vergese Mathai v Telok Plantations Sdn Bhd (1988) 3 MLJ 216, (1988) 1 MSCLC 90
Wallerstainer v Moir (No. 2) [1953] QB 373
Wayde v New South Wales Rugby League Ltd (1985) 3 ACLC 799
Welton v Saffery [1897] AC 299
White v Bristol Aeroplane Co Ltd [1953] 1 All ER 40, [1953] 2 WLR 144
Will v United Lankat Plantation Co Ltd [1914] AC 11
Wong Kim Fatt v Leong & Co Sdn Bhd [1976] 1 MLJ 140
Wood v Odessa Waterworks Co (1889) 42 Ch D 636
Yai Yen Hon v Lim Mong Sam [1997] 2 MLJ 190
Young v Ladies Imperial Club Ltd [1920] 2 KB 523

Malaysia

Akta Syarikat Malaysia 1965 (Akta Nombor 125 Tahun 1965)

s 15

s 16

s 16 (1)

s 18

s 18 (1)

s 18 (1) (a)

s 18 (1) (b)

s 18 (1) (c)

s 18 (1) (d)

s 20

s 20 (1)

s 20 (2)

s 20 (2) (a)

s 20 (2) (b)

s 20 (2) (c)

s 21 (1)

s 21 (1A)

s 21 (1B)

s 23

s 26

s 28

s 28 (1)

s 28 (2)

s 28 (5)

s 28 (6)

s 28 (7)

s 29

s 29 (1)

s 30 (2)

s 31
s 31 (1)
s 33
s 33 (1)
s 33 (2)
s 33 (3)
s 54 (2)
s 56 (2)
s 60
s 62
s 62 (3) (b)
s 64
s 64 (2)
s 64 (4)
s 64 (6)
s 65
s 65 (1)
s 66
s 67
s 67 (A)
s 67 (1)
s 67 (2)
s 67 (6)
s 103 (1)
s 105
s 105 (1)
s 105 (2)
s 107
s 107 (1)
s 107 (2)
s 107 (3)
s 128
s 143
s 143 (1)

s 143 (2)
s 143 (4) (b)
s 144
s 144 (2)
s 144 (3)
s 145
s 145 (1)
s 145 (2)
s 145 (3)
s 145 (3) (b)
s 145 (4)
s 145 (5)
s 146
s 146 (1)
s 146 (1) (a)
s 146 (1) (c)
s 146 (1) (d)
s 147 (1) (c) (i)
s 147(1) (c) (ii)
s 147(1) (d)
s 148
s 148 (1)
s 148 (2)
s 149
s 149 (1)
s 149 (1) (a)
s 149 (1) (b)
s 149 (1) (c)
s 149 (1) (d)
s 149 (3)
s 149 (4)
s 149 (5)
s 150
s 151

s 151 (2)
s 152
s 152 (1)
s 152 (2)
s 153
s 156 (1)
s 156 (2)
s 157
s 157 (1)
s 157 (2)
s 157 (3)
s 172 (4)
s 174 (7)
s 180
s 180 (3)
s 181
s 181 (1)
s 181 (1) (a)
s 181 (1) (b)
s 181 (2)
s 181 (2) (a)
s 181 (2) (b)
s 181 (2) (c)
s 181 (2) (e)
s 197
s 197 (2)
s 199 A
s 200
s 218 (1)
s 218 (1) (e)
s 218 (1) (i)
s 218 (1) (f)
s 355
s 365 (1)

s 365 (2)

Securities Industry (Central Depositories Act 1991/Akta 453 Tahun 1991)

s 35

Singapura

Akta Syarikat 1967 (Companies Act 1967)

s 128 (2)

Australia

Akta Syarikat 1961 (Uniform Companies Act 1961)

s. 186

England

Akta Syarikat 1948 (Companies Act 1948)

s. 210

Akta Syarikat 1985 (Companies Act 1985)

s 35

s 145

Indonesia

Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas

Fasal 1 (1)

Fasal 1 (3)

Fasal 1 (4)

Fasal 2

Fasal 3 (1)

Fasal 3 (2)

Fasal 4

Fasal 7 (6)

Fasal 12

Fasal 14

Fasal 14 (1)
Fasal 15
Fasal 15 (1)
Fasal 15 (2)
Fasal 19
Fasal 19 (b)
Fasal 25 (1)
Fasal 26 (1)
Fasal 26 (2)
Fasal 26 (4)
Fasal 27
Fasal 28
Fasal 29
Fasal 30
Fasal 30 (1)
Fasal 30 (1) (a)
Fasal 30 (1) (b)
Fasal 32
Fasal 33
Fasal 34
Fasal 36
Fasal 36 (1)
Fasal 37
Fasal 39
Fasal 41 (1)
Fasal 41 (2)
Fasal 42
Fasal 44
Fasal 46
Fasal 46 (1)
Fasal 46 (3)
Fasal 46 (4)
Fasal 50 (b)
Fasal 51

Fasal 51 (1)
Fasal 51 (2)
Fasal 51 (3)
Fasal 52
Fasal 52 (4)
Fasal 52 (5)
Fasal 54
Fasal 54 (2)
Fasal 55
Fasal 55 (1)
Fasal 60
Fasal 61
Fasal 61 (3)
Fasal 62
Fasal 62 (2)
Fasal 62 (3)
Fasal 63
Fasal 65 (1)
Fasal 66
Fasal 66 (2)
Fasal 67
Fasal 67 (2)
Fasal 68
Fasal 68 (1)
Fasal 69
Fasal 71
Fasal 71 (1)
Fasal 71 (2)
Fasal 72
Fasal 72 (1)
Fasal 72 (2)
Fasal 72 (3)
Fasal 73 (1)
Fasal 74

Fasal 75 Undang-Undang Number 14 Tahun 1978 tentang Undang-Undang Pokok
Fasal 76 Mahkamah
Fasal 77
Fasal 78
Fasal 80 Undang-Undang Number 3 Tahun 1992 tentang Larangan Perakikan Manipulasi
Fasal 82 Undang-Undang Pokok
Fasal 85
Fasal 85 (1)
Fasal 85 (3) Undang-Undang Number 3 Tahun 1992 tentang Mahkamah
Fasal 86 (1) (a)
Fasal 91
Fasal 92
Fasal 94 Undang-Undang Number 27 Tahun 1998 tentang Pengesahan
Fasal 95 Mahkamah
Fasal 97
Fasal 98 (1)
Fasal 98 (2)
Fasal 101
Fasal 100 (3)
Fasal 104
Fasal 104 (1)
Fasal 104 (2)
Fasal 105
Fasal 110
Fasal 111
Fasal 111 (4)
Fasal 113
Fasal 117
Fasal 117 (1)
Fasal 117 (1) (a)
Fasal 117 (1) (b)

**Undang-Undang Nombor 14 Tahun 1970 tentang Undang-Undang Pokok
Kekuasaan Kehakiman**

Fasal 27 (1)

**Undang-Undang Nombor 5 Tahun 1999 tentang Larangan Praktek Monopoli dan
Persaingan Usaha Tidak Sehat**

Fasal 28

Undang-Undang Nombor 3 Tahun 1982 tentang Wajib Daftar Syarikat

Fasal 28

Fasal 28 (1)

**Peraturan Pemerintah Nombor 27 Tahun 1998 tentang Penggabungan, Peleburan
dan Pengambilalihan Syarikat**

Fasal 1

Fasal 4

Fasal 4 (1)

Fasal 4 (2)

Fasal 4 (3)

Fasal 4 (4)

PENDAHULUAN

1.1. LATAR BELAKANG

Syarikat adalah sejenis bentuk perbadanan yang banyak dipilih untuk menjalankan pelbagai aktiviti dalam bidang perekonomian. Ia wujud secara berasingan daripada orang yang mengasaskannya dan ia mempunyai keperibadian tersendiri yang diiktiraf oleh undang-undang. Sebagai persatuan yang diperbadankan syarikat berasingan dari pemegang syer dan lembaga pengarahnya, sehingga syarikat mempunyai kuasa dan tanggungjawab sendiri. Syarikat-syarikat memainkan peranan penting dalam ekonomi sesebuah negara. Sebahagian besar kekayaan rakyat sebuah negara dipegang sebagai syer di dalam syarikat.

Selanjutnya syarikat dimiliki oleh dua kategori utama pemegang syer, iaitu pemegang syer majoriti dan pemegang syer minoriti. Pemegang syer majoriti memiliki lebih banyak syer dan undi berbanding dengan pemegang syer minoriti. Dalam kondisi yang demikian sering berlaku pemegang syer minoriti terpaksa mengikuti kehendak pemegang syer majoriti dalam setiap mesyuarat atau pengambilan keputusan. Mereka mestilah mematuhi apa yang dikatakan sebagai “majority rule”. Dengan demikian pemegang syer minoriti mungkin mendapat penindasan dalam pelbagai bentuk seperti dalam hal pemindaan memorandum persatuan, pemindaan artikel-artikel persatuan, mesyuarat syarikat dan lain-lainnya. Untuk menggalakkan rakyat melaburkan wang dan membeli syer-syer di dalam sesebuah syarikat adalah perlu untuk undang-undang menyediakan perlindungan bagi mereka, jika mereka menjadi kumpulan minoriti di dalam syarikat itu. Pada zaman ini bilangan syarikat dan bilangan pemegang syer minoriti telah bertambah, baik di Malaysia mahupun di Indonesia. Oleh yang demikian

perlindungan kumpulan ini menjadi suatu aspek undang-undang syarikat yang perlu diberi perhatian sepenuhnya.

Perlindungan ahli atau pihak minoriti perlu dikaji dari segi keputusan-keputusan mahkamah dan juga Akta negara yang berkenaan. Di Malaysia Akta tersebut dikenali dengan Akta Syarikat 1965 (Akta 125) dan di Indonesia dikenali dengan Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Akta Syarikat di Malaysia perlulah dikaji bersama-sama penghakiman yang telah diputuskan oleh mahkamah sama ada keputusan kes tempatan atau luar negara khasnya keputusan mahkamah-mahkamah di England dan Australia.

Di Malaysia, sebelum Akta Syarikat 1965 dikuatkuasakan, tiap-tiap negeri telah mempunyai Ordinannya yang berasingan. Ordinan-ordinan tersebut telah menggunakan statut Inggeris, iaitu Companies Act 1862, sebagai asasnya. Ordinan-ordinan tersebut telah menjadi usang dan tidak sesuai untuk ekonomi Malaysia yang sedang berkembang dengan pesat. Pada tahun 1963 Kerajaan Malaysia telah melantik sebuah Jawatankuasa yang terdiri daripada beberapa orang terkenal untuk mengkaji dan mencadangkan perundangan baru bagi keseluruhan Malaysia. Jawatankuasa ini telah mengkaji Akta-Akta yang berkuatkuasa pada masa itu di England (Companies Act 1948) dan Australia (Uniform Companies Act 1961), laporan-laporan Cohen dan Jenkins mengenai pembaharuan undang-undang Inggeris, dan Rang Kanun ("Draft Code") yang telah disediakan oleh Profesor Gower untuk Ghana. Jawatankuasa itu telah memutuskan supaya Akta baru untuk Malaysia digubalkan dengan menggunakan Akta Australia pada masa itu, iaitu Uniform Companies Act 1961, sebagai modelnya. Draf pertama bil yang berkenaan disediakan dengan bantuan J. C. Finemore, penggubal Uniform Companies Act 1961 itu. Akta baru itu, Akta Syarikat 1965, yang berkuat kuasa mulai 15 haribulan

April 1966, telah memuatkan beberapa perubahan kepada undang-undang syarikat di Malaysia¹.

Di Indonesia sebelum berlakunya Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas, peraturan mengenai Perseroan Terbatas diatur dalam Wetboek van Koophandel/Wvk atau Kitab Undang-undang Hukum Dagang/KUHD (“Indonesian Commercial Code”) berdasarkan Berita Negara (“State Gazette”) nombor 23 tahun 1847. Kitab Undang-undang Hukum Dagang (KUHD) ini hanya berlaku bagi golongan Eropah sahaja. Kemudian untuk menampung minat kaum Bumiputera menyertai bidang ekonomi tertubuhlah Maskapai Andil Indonesia (MAI) atau “Indonesia Company with Shares” berdasarkan peraturan Maskapai Andil Indonesia (“Ordonantie op de Indonesische Maatschappij op Aandeelen”) dengan Berita Negara nombor 569 dan 717 tahun 1939. Berasaskan fasal II Aturan Peralihan Undang-undang Dasar 1945, Kitab Undang-undang Hukum Dagang (KUHD) dan Maskapai Andil Indonesia (MAI) tetap berlaku setelah Indonesia merdeka. Tetapi dalam perkembangannya kemudian ternyata Kitab Undang-undang Hukum Dagang (KUHD) lebih banyak dipakai daripada Maskapai Andil Indonesia (MAI) kerana cara pendirian dan pengesahan Maskapai Andil Indonesia (MAI) lebih sukar dan lebih berat. Oleh sebab itu masyarakat awam lebih suka memilih Perseroan Terbatas yang terdapat di dalam Kitab Undang-undang Hukum Dagang (KUHD). Pemakaian Kitab Undang-undang Hukum Dagang (KUHD) setelah Indonesia merdeka dikenali sebagai “penundukan diri secara diam-diam”.

Kitab Undang-undang Hukum Dagang (KUHD) dan Maskapai Andil Indonesia (MAI) yang telah usang tidak dapat mengikuti perkembangan hukum syarikat yang terjadi. Untuk itu pemerintah terpaksa mengeluarkan pelbagai macam peraturan dalam pelbagai bentuk seperti Keputusan Menteri, Keputusan Presiden, Peraturan Pemerintah

¹ P. Balan dan Talat Mahmood, *Doktrin Ultra Vires dan Seksyen 20 Akta Syarikat 1965*, Journal of Malaysian and Comparative Law, tahun 1997, volume 24, ms 27.

dan sebagainya. Bagi menciptakan kesatuan hukum dan pembaharuan hukum yang sesuai dengan pertumbuhan dan perkembangan ekonomi Indonesia maka dibentuklah Undang-Undang Nomor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Undang-undang Nomor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas telah memuatkan hal-hal baru seperti pemeriksaan terhadap syarikat, tindakan derivative, “pre-emptive rights”, penggabungan (“merger”), peleburan (“amalgamation”) dan pengambilalihan (“acquisition”) dan juga perlindungan terhadap pihak minoriti.

Undang-undang Nomor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas telah mencampurkan sistem undang-undang syarikat yang berlaku di Belanda dan Perancis (Eropa Kontinental) dengan sistem yang berlaku di Inggeris dan Amerika (Anglo Saxon/Common Law)². Sebahagian statut ini adalah berdasarkan 21 artikel yang terdapat dalam Kitab Undang-undang Hukum Dagang (KUHD). Statut baru ini, iaitu Undang-Undang Nomor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas, mempunyai 129 artikel (dirujuk sebagai **fasal** di dalamnya). Ia digubalkan untuk menggalakkan kemajuan ekonomi dan juga untuk mengawas pentadbiran syarikat. Sungguhpun ia berdasarkan undang-undang Belanda namun kandungan Undang-Undang Nomor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas tersebut ada juga condong mengikuti Common Law. Terdapat beberapa persamaan antara undang-undang Malaysia dan Indonesia contohnya prinsip status perseorangan yang didapati di dalam kedua-dua sistem undang-undang. Di Indonesia syarikat (dirujuk sebagai **Perseroan Terbatas**) dibahagikan kepada syarikat awam (dirujuk sebagai Perseroan Terbatas Terbuka) dan syarikat persendirian. Statut Indonesia tidak memberi penjelasan penuh mengenai kriteria yang perlu dipatuhi sebelum sesebuah syarikat menjadi syarikat awam. Namun demikian ia mesti mematuhi beberapa peruntukan, contohnya memakai “tbk” di akhir namanya dan

² Munir Fuadi, Hukum Bisnis Dalam Teori dan Praktek, Buku Ketiga, PT Citra Adytia Bakti, Bandung, (1996), ms 6

mesti sekurang-kurangnya mempunyai dua orang pengarah dan dua orang komisaris. Ada juga perbezaan-perbezaan penting antara undang-undang Malaysia dan undang-undang Indonesia. Dalam undang-undang syarikat Malaysia, perlembagaan syarikat adalah terkandung di dalam memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan. Di Indonesia perlembagaan syarikat terkandung dalam 2 (dua) dokumen, iaitu **Akta Pendirian dan Anggaran Dasar**. Undang-undang Indonesia mempunyai sistem “two tier management” iaitu melalui Dewan Direksi (“Board of Directors”) dan Dewan Komisaris (“Board of Commissioners”). Di Indonesia sebenarnya wujud tiga organ syarikat iaitu mesyuarat am (dirujuk sebagai **Rapat Umum Pemegang Saham/RUPS**), Dewan Direksi dan Dewan Komisaris. Dalam hal perlindungan ahli atau pihak minoriti pun ia ada perbezaan. Hak ahli jika ada keluaran syer akibat satu penambahan modal boleh ditunjukkan sebagai satu lagi contoh perbezaan. Di Indonesia jika wujud keluaran syer baru akibat satu penambahan modal maka ahli-ahli mempunyai “pre-emptive right” melainkan Anggaran Dasar menentukan lain. Di Malaysia “pre-emptive right” perlu diberi khas oleh memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan. Jika memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan tidak memberi hak ini maka ahli tidak mempunyainya. Di Indonesia syarikat juga perlu mematuhi keperluan modal minimum sebelum ia didirikan. Perbezaan-perbezaan ini dan perbezaan yang banyak lagi akan dibincangkan di dalam tesis ini.

Berhubung dengan perbezaan dasar sistem hukum antara Akta Syarikat di Malaysia dengan Indonesia, maka menarik untuk dijalankan suatu kajian untuk mengenal pasti perbezaan dan persamaan undang-undang, terutama Akta Syarikat 1965 (Akta 125) dengan Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

Kajian ini adalah suatu analisa perlindungan ahli atau pemegang syer minoriti di Malaysia dan Indonesia dan analisa tentang kekuatan dan kelemahan undang-undang kedua-dua negara itu. Tesis ini akan mengkaji masalah sejauh mana ahli atau pihak

minoriti dilindungi baik di Malaysia dan Indonesia. Tesis ini juga membuat cadangan-cadangan tertentu. Penulis tesis ini telah digalakkan membuat kajian ini, serta satu kajian secara perbandingan mengenai perlindungan ahli atau pihak minoriti di bawah undang-undang syarikat di Malaysia dan Indonesia kerana beberapa sebab. Pada pendapat penulis ini adalah sangat menarik untuk mengkaji bagaimana kedua-dua sistem undang-undang yang berbeza telah cuba mengatasi masalah perlindungan ahli atau pihak minoriti. Juga remedi-remedi yang disediakan sistem undang-undang Malaysia dan Indonesia merupakan sesuatu yang boleh dikaji dengan berfaedah. Kalau kekuatan dan kelemahan kedua-dua sistem undang-undang boleh ditentukan maka masing-masing Malaysia atau Indonesia boleh memikirkan perkara ini dan jika perlu mengubahsuai undang-undang mereka.

1.2. OBJEKTIF KAJIAN

Objektif kajian ini adalah untuk mengkaji masalah sejauh manakah ahli atau pihak minoriti di dalam sebuah syarikat dilindungi di Malaysia dan Indonesia. Ini merupakan suatu kajian perbandingan. Namun secara khasnya objektif kajian ini ialah seperti berikut :

- a. Mengkaji bentuk perlindungan yang dapat diberikan oleh undang-undang syarikat Malaysia dan Indonesia terhadap ahli atau pemegang syer minoriti.
- b. Mengkaji kekuatan dan kelemahan perlindungan ahli atau pihak minoriti dalam undang-undang syarikat Malaysia dan Indonesia.
- c. Mengenai cara bagaimana mahkamah telah cuba melindungi ahli atau pihak minoriti di kedua-dua sistem undang-undang.
- d. Mengenai remedi-remedi yang disediakan jika ahli atau pihak minoriti ditindas dan kekuatan dan kelemahannya.

- e. Mengenai masalah yang dihadapi oleh ahli atau pihak minoriti di dalam kedua-dua negara dan sama ada undang-undang sekarang memberi perlindungan yang mencukupi.
- f. Untuk membuat cadangan-cadangan tertentu untuk menambah perlindungan ahli atau pihak minoriti di kedua-dua negara.

1.3. SKOP KAJIAN DAN STRUKTUR DISERTASI

Kajian ini menumpukan perhatian pada perlindungan terhadap ahli atau pihak minoriti dalam hal penguatkuasaan dan pemindaan perlembagaan syarikat, perlindungan yang berkaitan berkenaan dengan modal, syer dan dividen, perlindungan berkenaan hak-hak yang berkaitan dengan mesyuarat, perlindungan berkenaan dengan hak minoriti untuk membawa kes mereka ke mahkamah, dan remedi-remedi khas yang disediakan oleh statut, contohnya dalam s.181 Akta Syarikat Malaysia dan fasal 85 Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Di dalam tiap-tiap bab kedudukan baik di Malaysia mahupun di Indonesia akan dikaji.

1.3.1. STRUKTUR DISERTASI

Disertasi ini dibahagikan kepada 7 bab. Huraian setiap bab adalah seperti diterangkan di bawah.

BAB 1. Dalam bab ini latar belakang dan objek kajian akan diterangkan. Pecahan bab ini adalah seperti berikut :

Pendahuluan

1.1. Latar Belakang

1.2. Objektif Kajian

1.3. Skop Kajian Dan Struktur Disertasi

1.3.1. Struktur Disertasi

1.4. Metodologi Disertasi/Garis Besar Penulisan

1.4.1. Metodologi

1.4.2. Keputusan-keputusan Mahkamah

1.4.3. Kesukaran dan Halangan-halangan Yang Dihadapi Oleh Penulis

BAB 2. Perlembagaan syarikat iaitu memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan di Malaysia dan Akta Pendirian serta Anggaran Dasar di Indonesia. Ia merupakan dokumen penting bagi sesebuah syarikat. Ia akan memberi beberapa hak kepada ahli. Bab ini akan mengkaji hak ahli atau pihak minoriti jika perlembagaan syarikat tidak dipatuhi atau jika perlembagaan dipinda. Kedudukan di kedua-dua negara iaitu di Malaysia dan Indonesia akan dikaji. Pecahan bab ini adalah seperti berikut :

A. Malaysia

2.1. Memorandum Persatuan

2.1.1. Doktrin *Ultra Vires*

2.1.2. Pemindaan Memorandum Persatuan

2.2. Artikel-Artikel Persatuan

2.2.1. Kesan Artikel-artikel Persatuan

2.2.2. Pindaan Artikel-artikel Persatuan

B. Indonesia

2.1. Anggaran Dasar

2.1.1. Objektif Dan Matlamat Syarikat Serta Doktrin *Ultra Vires*

2.1.2. Pindaan (i) Objek Dan Matlamat Syarikat Dan (ii) Pindaan

Anggaran Dasar Secara Amnya

2.2. Kesan-kesan Anggaran Dasar

2.3. Penutup

BAB 3. Ada kemungkinan ahli atau pihak minoriti akan ditindas di dalam beberapa urusan yang berkaitan dengan modal syer dan syer, contohnya kadangkala hak mereka terjejas dalam satu pengurangan modal dan kadangkala mereka tidak dibayar dividen atau pemindaan syer mereka ditolak oleh Lembaga Pengarah. Bab ini akan mengkaji perlindungan yang diberikan oleh undang-undang dalam hal modal syer dan syer. Penulis ini akan mengkaji kedudukan perkara tersebut dalam kedua-dua negara iaitu Malaysia dan Indonesia. Pecahan bab ini adalah seperti berikut :

A. Malaysia

3.1. Maksud Modal

3.1.1. Perlindungan Jika Modal Dikurangkan

3.1.2. Penambahan Dan Perubahan Modal Syer

3.2. Syer

3.2.1. Syer Biasa Dan Syer Kelas

3.2.2. Perlindungan Ahli-ahli Yang Memegang Syer Kelas

3.2.3. Pemindahan Syer

3.3. Dividen

B. Indonesia

3.1. Maksud Modal

3.2. Perlindungan Modal Dan Kekayaan Syarikat

3.2.1. Pengurangan Modal

3.2.2. Perlindungan Dalam Penambahan Modal

3.3. Syer

3.3.1. Syer Biasa Dan Syer Kelas

3.3.2. Perlindungan Ahli-ahli Yang Memegang Syer Kelas

3.3.3. Pemindahan Syer

3.4. Dividen

3.5. Penutup

BAB 4. Mesyuarat syarikat adalah tempat dan waktu untuk ahli atau pihak minoriti menyuarakan pendapat, kritikan dan cadangan-cadangan mereka. Mesyuarat adalah tempat di mana keputusan-keputusan penting yang melibatkan syarikat akan diputuskan. Tetapi mesyuarat biasanya dikuasai oleh pihak majoriti. Bab ini akan mengkaji hak-hak ahli atau pihak minoriti dalam hal-hal yang berkaitan dengan mesyuarat. Kedudukan perkara tersebut di kedua-dua negara iaitu di Malaysia dan Indonesia akan dikaji. Pecahan bab ini adalah seperti berikut :

A. Malaysia

4.1. Pengenalan

4.2. Kepentingan Mesyuarat Bagi Ahli-Ahli

4.3. Panggilan Untuk Mesyuarat

4.3.1. Mesyuarat Am Tahunan

4.3.2. Mesyuarat Am Khas

4.3.3. Perlindungan di Bawah s. 150

4.3.4. Mesyuarat Pemegang Syer Kelas

4.4. Hak Notis

4.5. Hak Untuk Edarkan Resolusi/Pekeliling

4.6. Hak Untuk Melantik Proksi

4.7. Hak Ahli Dalam Mesyuarat

4.8. Minit Mesyuarat

B. Indonesia

4.1. Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) Atau Mesyuarat Am Ahli

4.2. Kepentingan RUPS Bagi Ahli-ahli

- 4.3. Panggilan Mesyuarat Oleh Ahli
- 4.4 Hak Notis
- 4.5. Hak Untuk Edarkan Resolusi/Pekeliling
- 4.6. Hak Untuk Mengangkat Seorang Proksi
- 4.7. Korum
- 4.8. Hak Ahli Dalam Mesyuarat Am Ahli
- 4.9. Minit Mesyuarat
- 4.10. Penutup

BAB 5. Suatu prinsip utama Common Law yang digunakan di Malaysia adalah prinsip perintah majoriti yang terkandung dalam kes *Foss v Harbottle*. Kaedah kes ini sangat menghadkan kebebasan dan hak ahli atau pihak minoriti. Ruang lingkup kaedah ini dan pengecualian-pengecualiannya akan dikaji dalam bab ini. Penulis akan mengkaji kedudukan dalam kedua-dua negara iaitu Malaysia dan Indonesia. Pecahan bab ini adalah seperti berikut :

A. Malaysia

- 5.1. Pengenalan
- 5.2. Faedah Kaedah *Foss v Harbottle*
- 5.3. Perlindungan Minoriti di Bawah Common Law : Pengecualian Kepada Kaedah Peraturan *Foss v Harbottle*
 - 5.3.1. Tindakan *Ultra Vires* Atau Tindakan Yang Menyalahi Undang-Undang (“illegal”)
 - 5.3.2 Tindakan Syarikat Memerlukan Majoriti Yang Bukan Majoriti Biasa
 - 5.3.3. Hak Perseorangan Ahli Dilanggar
 - 5.3.4. Pihak Majoriti Melakukan Frod di Atas Pihak Minoriti

5.3.5. Demi Kepentingan Keadilan Mahkamah Perlu Campurtangan

5.4. Tindakan “*Derivative*”

5.5. Kritikan Mengenai Tindakan “*Derivative*”

B. Indonesia

5.1. Pengenalan

5.2. Kesamaan Prinsip Dengan Peraturan *Foss v Harbottle*

5.2.1. Tindakan *Ultra Vires* Atau Tindakan Yang Menyalahi Undang-Undang (“illegal”)

5.2.2 Tindakan Syarikat Memerlukan Majoriti Yang Bukan Majoriti Biasa

5.2.3. Hak Perseorangan Ahli Dilanggar

5.2.4. Pihak Majoriti Melakukan Frod di Atas Pihak Minoriti

5.2.5. Demi Kepentingan Keadilan Mahkamah Perlu Campurtangan

5.3. Penutup

BAB 6. Bab ini menjadi bab yang amat penting dan perlu perbincangan yang panjang. Oleh kerana itu penulis Disertasi ini telah memberi perhatian yang mendalam kepada perkara yang akan dibincangkan dalam bab ini. Dalam pertengahan kurun ke 19 telah pun disedari bahawa Common Law atau keputusan-keputusan mahkamah tidak mencukupi untuk melindungi ahli atau pihak minoriti. Parlimen di England, Australia dan Malaysia dan juga negara Common Law lain telah mewujudkan beberapa remedi kepada ahli atau pemegang syer minoriti berdasarkan statut, contohnya s.181 Akta Syarikat Malaysia. Di Indonesia Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas menetapkan beberapa fasal khas untuk perlindungan pihak minoriti. Kadangkala perlindungan ini sangat berbeza dengan perlindungan di bawah Akta Syarikat 1965 atau Common Law. Dalam bab ini keluasan dan pemakaian hak-hak di

bawah statut akan dikaji. Kedudukan perkara tersebut di kedua-dua negara iaitu di Malaysia dan Indonesia juga akan dikaji. Pecahan bab ini adalah seperti berikut :

A. Malaysia

- 6.1. Sejarah Perkembangan Perlindungan Pihak Minoriti Melalui Statut.
- 6.2. Pemohon di Bawah s. 181 Akta Syarikat 1965
- 6.3. Seksyen 181 dan Analisisnya
 - 6.3.1. Seksyen 181 (1) (a) Akta Syarikat 1965
 - 6.3.2. Seksyen 181 (1) (b) Akta Syarikat 1965
 - 6.3.3. Prinsip-prinsip Am
- 6.4. Remedi/Pelepasan Yang Dibuat Oleh Mahkamah
- 6.5. Perbandingan Tindakan di Bawah s.181 Dengan Tindakan "*Derivative*"
- 6.6. Seksyen 218 (1) (i) Akta Syarikat 1965
 - 6.6.1. Perkembangan Dan Prinsip-prinsip
 - 6.6.2. Kuasa Mahkamah di Bawah s. 218 (1) (i) Akta Syarikat 1965
- 6.7. Perlindungan Tambahan di Bawah Akta Syarikat 1965
 - 6.7.1. Seksyen 180 Akta Syarikat 1965
 - 6.7.2. Seksyen 197 Akta Syarikat 1965
 - 6.7.3. Seksyen 218 (1) (f) Akta Syarikat 1965

B. Indonesia

- 6.1. Sejarah Perkembangan Perlindungan Pihak Minoriti Melalui Statut
 - 6.1.1. Anggaran Dasar
 - 6.1.2. Hak Ahli Untuk Mendakwa Syarikat Jika Timbul Kerugian Akibat Tindakan Tidak Adil
 - 6.1.3. Hak Ahli Meminta Syarikat Membeli Syernya Dengan Harga Yang Wajar

6.1.4. Hak Ahli Untuk Mengadakan RUPS Tahunan Dan RUPS Lainnya

Atau RUPS Luar Biasa (RUPSLB)

6.1.5. Hak Ahli Untuk Menggugat Direksi/Komisaris

6.1.6. Liabiliti Tidak Terhad Bagi Mereka Yang Beriktikad Buruk

Memanfaatkan Perseroan Untuk Kepentingan Peribadi, Atau

Melakukan Perbuatan Melawan Hukum, Atau Menggunakan

Kekayaan Perseroan Dengan Cara Melawan Hukum

6.1.7. Dewan Komisaris

6.1.8. Pemeriksaan Terhadap Syarikat

6.1.9. Penggabungan ("Merger"), Peleburan ("Amalgamation") Dan

Pengambilalihan ("Acquisition") Syarikat

6.1.10. Pembubaran Syarikat Kerana Keputusan Mahkamah

6.2. Penutup

BAB 7 Kesimpulan dan Cadangan

Dalam bab ini penulis ini akan merumuskan pendapatnya mengenai perlindungan ahli atau pihak minoriti di bawah undang-undang Malaysia dan undang-undang Indonesia. Penulis juga akan membuat beberapa cadangan berdasarkan kajiannya mengenai kedudukan undang-undang di Malaysia dan di Indonesia. Pecahan bab ini adalah seperti berikut :

7.1. Hak Pihak Minoriti Jika Perlembagaan Syarikat Tidak Dipenuhi

7.2. Hak Pihak Minoriti Berkenaan Dengan Modal, Syer Dan Dividen

7.3. Hak Pihak Minoriti Dalam Mesyuarat Syarikat

7.4. Kaedah *Foss v Harbottle*

7.5. Peruntukan Khas di Bawah Akta Untuk Perlindungan Hak Pihak Minoriti

1.4. Metodologi Disertasi/Garis Besar Penulisan.

1.4.1. Metodologi.

Penyelidikan yang digunakan adalah seperti diterangkan di bawah. Penulis akan mengkaji peruntukan-peruntukan di dalam statut mengenai subjek ini dan juga kes-kes yang diputuskan oleh mahkamah berkenaan dengan tajuk ini. Penulisan dan pandangan pujangga-pujangga dalam bidang undang-undang syarikat juga akan ditimbang. Penulis akan cuba membuat analisa dan rumusan dari bahan-bahan yang dikaji.

Bahan-bahan yang akan menjadi punca penyelidikan akan diteliti di perpustakaan-perpustakaan di Malaysia dan Indonesia.

1.4.2. Keputusan-keputusan Mahkamah.

Indonesia tidak mempunyai sistem laporan kes-kes yang luas dan lengkap seperti di Malaysia atau di negara-negara lain yang menggunakan Common Law. Tambahan pula statut Indonesia yang dibincangkan di dalam Disertasi ini, iaitu Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas, adalah statut baru. Penulis ini tidak berjaya mencari kes-kes yang membincangkan peruntukan-peruntukan statut baru ini. Adalah diharapkan bahawa pada masa hadapan peruntukan-peruntukan Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas akan dibincangkan oleh mahkamah di Indonesia dan dilaporkan dalam laporan undang-undang yang wujud di Indonesia. Di sini rujukan perlu dibuat kepada fasal 27 (1) Undang-Undang Pokok Kekuasaan Kehakiman Nombor 14 tahun 1970, Lembaran Negara nombor 74 yang menyatakan “bahawa hakim sebagai penegak undang-undang dan keadilan mesti menyelidiki, mendalami, mengikut dan mematuhi nilai-nilai hukum yang ada dalam masyarakat”. Ini memberi kuasa luas kepada mahkamah Indonesia untuk memperkembangkan Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

1.4.3. Kesukaran Dan Halangan-halangan Yang Dihadapi Oleh Penulis.

Penulis adalah seorang warganegara Indonesia dan dididik di Indonesia mengikut sistem hukum Indonesia. Apabila memulakan penulisan Disertasi ini penulis telah menghadapi pelbagai masalah. Masalah utama adalah masalah bahasa. Penulis ini telah mengalami kesukaran dalam memahami teks-teks dan kes-kes yang ditulis dalam bahasa Inggeris. Namun demikian penulis Disertasi ini telah cuba mengatasi masalah-masalah ini dan berusaha menulis suatu Disertasi untuk mematuhi kehendak-kehendak penyeliannya.

HAK PIHAK MINORITI JIKA PERLEMBAGAAN SYARIKAT TIDAK DIPENUHI

Penulis ingin memulakan tesis ini dengan membincangkan hak pihak minoriti jika perlembagaan syarikat tidak dipenuhi.

Bahagian A. Malaysia.

2.1. Memorandum Persatuan.

Di Malaysia secara umumnya dua dokumen sebuah syarikat iaitu memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan bersama-sama mewakili perlembagaan atau konstitusi syarikat.

Akta Syarikat 1965 (Akta 125)¹ tidak ada memberi takrifan mengenai apa yang dimaksudkan dengan memorandum persatuan. Memorandum persatuan menurut Black's Law Dictionary² ialah dokumen undang-undang yang digunakan untuk mendirikan suatu perbadanan sama ada dengan atau tanpa liabiliti terhad dan termasuk nama syarikat, matlamat dan masanya.

Di Malaysia orang-orang yang ingin menubuhkan sebuah syarikat harus mendaftarkan memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan dengan Pendaftar Syarikat Malaysia (s. 16 (1)). Di bawah s. 29 syarikat yang dibatasi oleh gerenti dan syarikat tidak terbatas harus mendaftarkan artikel-artikel persatuan. Syarikat terbatas

¹ Semua seksyen yang dirujukkan di bahagian ini adalah seksyen-seksyen Akta ini.

² Bryan A. Garner, *Black's Law Dictionary*, Cetakan Ketujuh, St. Paul Minnoseta USA, West Group, 1999, ms 998

dengan syer tidak perlu melakukannya. Jika artikel-artikel persatuan tidak didaftarkan olehnya, peraturan-peraturan dalam Table A (Jadual Keempat) akan terpakai (s. 30 (2)).

Memorandum persatuan syarikat sebagaimana diatur dalam Akta Syarikat 1965 mestilah mengandungi perkara-perkara seperti yang disenaraikan dalam seksyen 18.

Antara perkara-perkara tersebut iaitu :

1. Nama syarikat (s. 18 (1) (a)).
2. Matlamat-matlamat (tujuan atau objek-objek) syarikat (s. 18 (1) (b)).
3. Kecuali jika syarikat tersebut adalah syarikat tidak berhad, amaun modal syer (jika ada) dengan yang mana syarikat tersebut bercadang untuk didaftarkan dan bahagian darinya dalam syer-syer amaun yang ditetapkan (s. 18 (1) (c)).
4. Jika syarikat tersebut adalah sebuah syarikat berhad dengan syer-syer, bahawa sama ada liabiliti ahli-ahli adalah terhad (s. 18 (1) (d)).
5. Jika syarikat tersebut adalah sebuah syarikat berhad dengan gerenti maka liabiliti ahli adalah dihadkan kepada jumlah wang yang akan disumbangkan dalam pembubaran syarikat itu.

Memorandum persatuan merencanakan ketetapan matlamat utamanya yang merupakan hubungan antara syarikat dengan orang luar. Kapasiti hukum syarikat untuk melakukan aktiviti-aktiviti berasal dari objektif syarikat dan kuasa yang terdapat dalam memorandum persatuan. Suatu peranan penting memorandum persatuan adalah untuk mendefinisikan jenis syarikat dan modalnya (jika ada), objektif atau matlamat syarikat dan kuasa syarikat. Ini penting dari sudut pandangan pemberi hutang. Ini juga sangat penting untuk ahli, kerana memorandum persatuan akan menunjukkan liabilitinya dan objek-objek yang akan dijalankan dengan pelaburannya.

Dalam memorandum persatuan kita dapat melihat matlamat dan kuasa syarikat tersebut. Manakala artikel-artikel persatuan adalah dokumen yang berkenaan dengan

urusan dalaman syarikat. Hakim Bowen telah menghuraikan hubungan antara memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan seperti yang berikut :

“Memorandum persatuan berisi syarat-syarat utama sesebuah syarikat itu diperbadankan. Terdapat syarat-syarat yang diperkenalkan bagi faedah pemiutang, orang awam dan juga pemegang syer. Artikel-artikel persatuan adalah peraturan dalaman sesuatu syarikat”³.

Apabila memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan bercanggah, maka memorandum persatuanlah yang akan diutamakan⁴.

Mengikut s. 33 syarikat terikat kepada ahli untuk mematuhi kandungan memorandum persatuan. Seperti yang akan diterangkan kemudian, pindaan kandungan memorandum persatuan memerlukan acara yang khas, dan dalam kes pindaan objek atau matlamat pihak minoriti diberi peluang membawa bantahan ke mahkamah.

2.1.1. Doktrin *Ultra Vires*.

Bagaimanakah pihak minoriti dilindungi di Malaysia jika pengarah-pengarah melanggar perlembagaan dan menjalankan urusan yang tidak dibenarkan oleh perlembagaan?

Sebuah syarikat hanya dapat melakukan kegiatan yang terdapat dalam tujuannya seperti dicatat dalam fasal objeknya. Setiap tindakan atau urusan syarikat yang melanggar fasal objeknya dianggap sebagai *ultra vires*. Di bawah Common Law kedua-dua, syarikat dan orang luar, tidak boleh menguatkuasakan suatu urusan *ultra vires*. Dengan itu keupayaan syarikat adalah terhad. Apa sahaja transaksi yang berada di luar

³ *Guinness v Land Corporation of Ireland* (1882) 22 Ch.D 349 (Mahkamah Rayuan England)

⁴ *Ashburn v Watson* (1885) 30 Ch.D 375 ; *Welton v Saffrey* [1897] A.C 299 ; *Guinness v Land Corporation of Ireland* (1882) 22 Ch.D 349 (Mahkamah Rayuan England)

keupayaannya adalah menjadi tidak berkesan, walaupun telah dipersetujui oleh majoriti atau semua ahlinya.

Matlamat doktrin *ultra vires* boleh dibahagikan kepada dua :

1. Untuk melindungi pelabur dalam syarikat supaya mereka mengetahui objektif syarikat dan bagaimana wang mereka akan digunakan dalam syarikat itu .
2. Untuk melindungi pemberi hutang syarikat dengan meyakinkan bahawa wang mereka tidak digunakan dalam aktiviti yang tidak sah.

Doktrin ini kelihatannya sangat penting, sebab doktrin ini mampu melindungi ahli dan pemberi hutang. Ahli mempunyai hak mengetahui kegiatan sebenarnya dari syarikat di mana mereka menjadi ahlinya dan mengharapkan bahawa wang yang dilaburkan hanya akan digunakan sesuai dengan matlamat khas yang terdapat di dalam memorandum persatuan. Keputusan klasik mengenai doktrin *ultra vires* ini dapat kita temui dalam kes *Ashbury Railway Carriage & Iron Co Ltd v Riche*⁵. Fakta kes ini ialah :

Syarikat tersebut telah menjalankan perniagaan sewaan gerabak kereta api, dan menjalankan perniagaan kejuruteraan mekanik dan kontraktor am untuk membeli, menyewa dan menjual bahan-bahan perlombongan, tanah dan bangunan. Para pengarah syarikat telah membuat kontrak untuk membeli konsesi bagi membina jalan kereta api di Belgium. Diputuskan oleh House of Lords dalam kes ini bahawa kontrak tersebut adalah *ultra vires* dengan memorandum syarikat, dan dengan itu ia adalah batal dan tidak boleh disahkan walaupun dengan persetujuan kesemua pemegang syer tersebut. Lord Cairns di Mahkamah House of Lords telah menitikberatkan bahawa satu tujuan utama doktrin *ultra vires* adalah untuk melindungi pemegang syer.

⁵ (1875) LR 7 TH 653.

Operasi doktrin *ultra vires* sangat luas, sebagai contoh adalah *Re Jon Beauforte (London) Ltd*⁶. Fakta kes ini ialah :

Syarikat dibentuk untuk menjalankan perniagaan menjahit, pengeluar pakaian dan bahan-bahannya. Kemudian syarikat memutuskan untuk menghasilkan panel venir, suatu aktiviti di luar tujuannya. Syarikat kemudian memesan batu arang, dan pada kepala surat syarikat dinyatakan bahawa syarikat adalah pengeluar panel venir. Pembekal batu arang kemudian meminta wangnya dibayarkan. Dia gagal sebab kontraknya *ultra vires*, kerana syarikat tidak mempunyai kuasa membuat panel venir. Adalah suatu fakta bahawa batu arang boleh digunakan untuk tujuan sah syarikat iaitu untuk membuat pakaian. Pembekal batu arang telah memperoleh notis aktual bahawa syarikat tertarik dengan pembuatan panel dari informasi yang ada di dalam kepala surat syarikat. Pembekal itu juga telah mendapat *notis konstruktif* bahawa kegiatan syarikat membuat panel itu adalah di luar matlamat syarikat. Dia harusnya memeriksa memorandum persatuan syarikat tersebut. Memorandum persatuan syarikat berkenaan dapat dilihat di pejabat Pendaftar Syarikat.

Seperti dinyatakan sebelum ini, di bawah Common Law syarikat tidak boleh menguatkuasakan transaksi *ultra vires*. Begitu juga dengan orang luar yang mengikat kontrak dengan syarikat, mereka tidak boleh menguatkuasakan transaksi tersebut. Bagaimanakah ahli-ahli dilindungi di bawah Common Law? Seorang ahli dilindungi kerana dia boleh memohon injuksi daripada mahkamah untuk menghalang pengarah daripada meneruskan transaksi tersebut. Jika urusan *ultra vires* sudah dilaksanakan ahli boleh mendakwa pengarah-pengarah untuk mendapat ganti rugi bagi syarikat. Hak ahli untuk menghalang pengarah meneruskan satu aktiviti *ultra vires* atau mendakwa pengarah untuk ganti rugi dikenali oleh Common Law sebagai suatu pengecualian

⁶ (1953) Ch 131.

kepada kaedah *Foss v Harbottle*⁷. Tindakan yang boleh dibawa oleh ahli adalah dalam bentuk derivative⁸ (“Derivative Action”).

Di sini rujukan perlu dibuat juga kepada s. 20 Akta Syarikat 1965. Di Malaysia mengikut seksyen ini pihak syarikat dan pihak luar tidak boleh menimbulkan *ultra vires* sebagai suatu pembelaan terhadap orang-orang luar. Oleh yang demikian Akta Malaysia telah membuat suatu perubahan terhadap hukum di bawah Common Law. Ini diiktiraf dalam kes-kes Malaysia seperti *Pamaron Holdings Sdn Bhd v Ganda Holdings Bhd*⁹, *Public Bank Bhd v Metro Construction Sdn Bhd*¹⁰ dan *Executive Aids Sdn Bhd v Kuala Lumpur Finance Bhd*¹¹. Di dalam kes *Public Bank Bhd v Metro Construction Sdn Bhd* dan *Executive Aids Sdn Bhd v Kuala Lumpur Finance Bhd* dakwaan telah dibuat bahawa gadaian yang diberikan kepada seseorang dari pihak ketiga adalah *ultra vires*. Mahkamah telah menolak dakwaan itu dengan alasan bahawa seksyen 20 (1) akan melindungi pihak ketiga.

Namun demikian Akta Syarikat 1965 memberi perlindungan kepada ahli atau pihak minoriti kerana mengikuti s. 20 (2) (a), iaitu mana-mana ahli boleh memohon kepada mahkamah untuk mendapat satu injuksi bagi matlamat menghalang pelaksanaan aktiviti yang *ultra vires*. Hak minoriti ini ada batasan. Hak ini hanya wujud jika urusan atau transaksi yang berkenaan belum dilaksanakan (“executory or not fully performed”). Perlindungan ini sangat berguna untuk pihak minoriti. Di bawah Akta Inggeris, iaitu Companies Act 1985 seksyen 35, ahli-ahli tidak boleh mendapat injuksi jika sudah wujud suatu obligasi di sisi undang-undang. Di Malaysia sebaliknya satu injuksi boleh didapati walaupun satu obligasi di sisi undang-undang telah pun wujud. Pada pendapat penulis tesis ini, hak ini memberi perlindungan istimewa kepada seseorang ahli. Di

⁷ Kaedah *Foss v Harbottle* dibincangkan dalam Bab 5

⁸ *Smith v Croft (No. 2)* [1988] Ch 114

⁹ [1988] 3 MLJ 346

¹⁰ [1991] 3 MLJ 56

¹¹ [1992] 1 MLJ 89

Malaysia ahli-ahli hanya kehilangan haknya jika apa yang diadakan sudahpun dilaksanakan. Perlu juga diambil perhatian bahawa hak ahli untuk mendapatkan injuksi adalah terhadap syarikatnya sahaja seperti diterangkan dalam *Hawkesbury Development Co Ltd v Landmarks Finance Pty Ltd*¹². Injeksi tidak boleh diperoleh oleh ahli terhadap pihak ketiga.

Tambahan pula Akta juga memberi satu perlindungan tambahan kepada ahli dalam seksyen 20 (2) (b) iaitu ahli-ahli boleh menggugat pengarah atau pegawai syarikat jika mereka telah melakukan urusan-urusan *ultra vires*. Hak ini adalah satu tambahan kepada hak di bawah Common Law. Ini sangat berguna kerana kadangkala ahli-ahli sudah pun kehilangan hak untuk mendapat injuksi di bawah s. 20 (2) (a). Kadangkala ahli-ahli lain mungkin meluluskan satu resolusi untuk membebaskan atau mengecualikan pengarah daripada liabiliti mereka untuk tindakan *ultra vires*. Apakah kesan resolusi itu terhadap seorang ahli yang ingin mendakwa pengarah berkenaan? Di England resolusi seperti di atas adalah berkesan jika resolusi itu adalah resolusi khas. Akta Malaysia senyap mengenai hal ini. Nampaknya pengarah tidak boleh dilepaskan oleh ahli-ahli lain. Pada pendapat penulis tesis ini, ini menambahkan perlindungan untuk pihak minoriti.

Rujukan juga perlu dibuat pada s. 20 (2) (c) yang membolehkan Menteri memohon kepada Mahkamah untuk membubarkan syarikat dengan alasan bahawa syarikat itu menjalankan urusan-urusan *ultra vires*. Oleh yang demikian pemegang syer minoriti boleh memohon kepada Menteri untuk beliau menggunakan kuasanya jika syarikat menjalankan kerja-kerja *ultra vires*. Pada pendapat penulis tesis ini, dengan cara demikian mereka boleh menjimatkan perbelanjaan mahkamah. Di sini perlu disebutkan bahawa ahli boleh juga memohon untuk membubarkan syarikat di bawah s.

¹² [1969] 2 NSWLR 782

218 (1) (i) iaitu di atas alasan “adil dan berekuiti” jika syarikat menjalankan urusan-urusan *ultra vires*. Ini diiktiraf dalam kes *Australia Re Tivoli Freeholds Ltd*¹³.

2.1.2. Pemindaan Memorandum Persatuan.

Suatu persoalan penting di Malaysia adalah mengenai perlindungan pihak minoriti jika memorandum persatuan dipinda. Seksyen 21 (1) adalah prinsip am mengenai pemindaan memorandum persatuan. Ia menyatakan bahawa memorandum persatuan boleh dipinda hanya jika dibenarkan oleh Akta itu sendiri. Yang penting sekali s. 21 (1A). Menurutny jika satu perkara yang sebenarnya boleh dimasukkan dalam artikel-artikel persatuan telah dimasukkan dalam memorandum persatuan, maka peruntukan itu boleh dipinda melainkan memorandum persatuan sendiri menghalang pemindaannya. Rujukan juga perlu dibuat pada s. 21 (1B) yang menyatakan bahawa jika hak-hak pemegang syer kelas dimasukkan dalam memorandum, maka hak-hak itu tidak boleh dipinda. Seksyen 21 (1B) adalah suatu peruntukan yang memberi perlindungan khas pada pemegang syer kelas. Pada pendapat penulis tesis ini, s. 21 (1B) adalah penting kerana mereka biasanya menjadi pihak minoriti.

Jika syarikat ingin menukar namanya seperti yang disebutkan dalam memorandum persatuan, maka ia boleh berbuat demikian dengan resolusi khas (s. 23). Resolusi khas memerlukan majoriti 75% (tujuh puluh lima peratus). Di sini jika pihak minoriti tidak boleh menguasai kuasa undi yang melebihi 25% (dua puluh lima peratus) maka ia tidak boleh menghalang pemindaan nama.

Begitu juga berkenaan dengan pindaan bentuk syarikat, contohnya daripada syarikat awam kepada syarikat persendirian. Kerana mengikut s. 26 ini boleh dilakukan dengan resolusi khas iaitu majoriti 75% (tujuh puluh lima peratus). Pihak minoriti mestilah mengikuti kehendak pihak majoriti. Pemindaan modal disebutkan dalam s. 62,

¹³ [1972] VR 445

iaitu penambahan atau pembahagian modal atau percantuman modal. Ini boleh dilakukan dengan resolusi biasa, iaitu majoriti yang melebihi 50% (lima puluh peratus) dan bukan 75% (tujuh puluh lima peratus). Adakah ini suatu halangan untuk pihak minoriti? Penambahan modal biasanya tidak menimbulkan kesukaran kepada ahli-ahli, kerana ahli-ahli tidak boleh dipaksa membuat sumbangan baru kepada modal baru atau modal tambahan, melainkan mereka telah bersetuju. Tambahan pula artikel-artikel persatuan tidak boleh dipinda untuk memasukkan peruntukan bahawa ahli dipaksa membeli syer-syer baru melainkan mereka bersetuju di atas pindaan itu secara bertulis (s. 33).

Pihak minoriti juga dilindungi dalam kes di mana syarikat meminda memorandum persatuan bagi mengurangkan modalnya di bawah s. 64. Sungguhpun pengurangan modal boleh dilakukan dengan resolusi khas, resolusi itu perlukan pengesahan oleh mahkamah, dan mahkamah tidak akan menguatkuasakan pengurangan itu melainkan ia berpuas hati bahawa ia adalah adil bukan sahaja bagi pemiutang tapi juga ahli-ahli syarikat. Perkara ini akan dibincangkan dalam Bab 3.

Syarikat boleh meminda fasal objek dalam memorandum persatuannya dengan suatu resolusi khas (s. 28 (1)). Kuasa untuk membuat pindaan adalah penting jika didapati fasal objek yang sedia ada itu tidak mencukupi untuk merangkumi kegiatan yang hendak dijalankan. Tetapi pindaan tidak akan berkuatkuasa secara restrospektif untuk menguatkuasakan sesuatu urusan yang *ultra vires*.

Bagaimanakah pihak minoriti dilindungi jika pihak majoriti meminda objek atau matlamat syarikat? Jika sebuah syarikat bercadang untuk meminda memorandum persatuan berkenaan dengan meminda matlamat-matlamat syarikat itu ia haruslah memberi notis bertulis 21 (dua puluh satu) hari untuk menentukan niat mencadangkan resolusi itu sebagai resolusi khas dan menyerahkannya bagi kelulusan mesyuarat

syarikat supaya diadakan pada hari yang ditentukan dalam notis tersebut (s. 28 (2)). Notis tersebut hendaklah diberi kepada semua ahli-ahli dan pemegang amanah bagi pemegang debentur. Jika tiada pemegang amanah bagi sebarang kelas pemegang debentur notis perlu diberi kepada semua pemegang debentur dari kelas itu yang namanya dikenali syarikat itu. Resolusi untuk meminda objek-objek memerlukan majoriti 75% (tujuh puluh lima peratus). Walau bagaimanapun, ahli-ahli minoriti boleh memohon kepada mahkamah untuk membatalkan pindaan objek yang berkenaan. Mereka boleh membuat bantahan tertakluk kepada syarat yang berikut :

- (a) Bantahan dapat dibuat oleh pemegang tidak kurang dari 10% (sepuluh peratus) syer yang dikeluarkan syarikat, atau oleh pemegang tidak kurang dari 10% (sepuluh peratus) nilai nominal debentur syarikat. Ketika permohonan dibuat, perubahan tidak menimbulkan akibat, kecuali kalau ditetapkan oleh mahkamah (s. 28 (5)).
- (b) Bantahan perlu dibuat dengan mengemukakan permohonan kepada mahkamah dalam tempoh 21 (dua puluh satu) hari dari tarikh pengundian ketetapan tersebut (s. 28 (6)).

Mahkamah mempunyai kuasa untuk mengesahkan atau membatalkan pindaan yang dicadangkan atau mengemukakan suatu kompromi.

Mengikut s. 28 (7) apabila mahkamah menimbangkan permohonan untuk membatalkan pindaan ia perlu mengambil kira hak-hak dan kepentingan ahli-ahli dan hak-hak dan kepentingan pemiutang. Adalah amat sukar untuk pihak minoriti menang dalam permohonan mereka kepada Mahkamah melainkan mereka boleh menunjukkan bahawa pindaan itu tidak mengambil kira hak atau kepentingan mereka. Tidak ada kes-kes di Malaysia yang menunjukkan bagaimana mahkamah akan menggunakan kuasanya apabila ahli-ahli minoriti membuat permohonan di bawah s. 28 untuk membatalkan satu

pindaan fasal objek. Di England ada satu kes yang melibatkan perkara ini, iaitu *Re Cyclists Touring Club*¹⁴. Fakta kesnya ialah :

Memorandum persatuan menyatakan bahawa objek atau matlamat syarikat adalah "untuk mempromosikan, membantu, dan melindungi pengguna basikal roda tiga dan kenderaan sederhana lainnya pada jalan-jalan awam." Syarikat mengusulkan untuk mengubah kekuatannya dengan menambah semua pelancong termasuk kenderaan bermotor. Mahkamah telah memutuskan bahawa salah satu sebab pindaan itu tidak akan dibenarkan kerana tujuan syarikat itu adalah untuk melindungi pengguna basikal terhadap penunggang atau pemandu motor.

Rujukan sudah pun dibuat kepada s. 33. Pindaan memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan untuk menambah liabiliti ahli untuk mengambil syer tambahan atau membuat sumbangan wang tidak mengikat ahli melainkan ia telah bersetuju secara bertulis terhadap pindaan itu.

Adalah suatu kaedah umum bahawa pindaan terhadap memorandum persatuan tidak boleh menindas pihak minoriti. Di bawah s. 181 mahkamah mempunyai kuasa yang luas untuk memberi perlindungan kepada pihak minoriti, apabila pihak minoriti mengadu bahawa mereka ditindas atau didiskriminasikan. Perkara ini akan dibincangkan kemudian dalam Bab 6.

2.2. Artikel-artikel Persatuan.

Di Malaysia artikel-artikel persatuan syarikat menguasai urusan dalaman syarikat. Jadi artikel-artikel persatuan merencanakan berbagai-bagai perkara, seperti pembahagian kekuasaan dan hubungan di antara mesyuarat am dan lembaga pengarah, cara pemilihan lembaga pengarah, cara mesyuarat pengarah dan mesyuarat am syarikat, cara untuk peralihan syer, dan bagaimana dividen diumumkan.

¹⁴ [1907] 1 Ch 269.

Artikel-artikel persatuan tidak boleh bertentangan dengan peruntukan undang-undang am, atau peruntukan Akta¹⁵ atau memorandum persatuan¹⁶. Isi kandungan artikel-artikel persatuan tidak ditetapkan oleh Akta. Sesebuah syarikat boleh memilih untuk memasukkan apa yang mereka inginkan dalam artikel-artikel persatuan.

Seperti disebutkan dahulu sewaktu ditubuhkan semua syarikat harus mendaftarkan artikel-artikel persatuan. Syarikat yang dibatasi oleh syer tidak perlu mendaftarkan artikel-artikel persatuannya apabila syarikat akan dibentuk (s. 29 (1)). Jika syarikat memilih untuk tidak mendaftarkan artikel-artikel persatuan, s. 30 (2) menetapkan bahawa syarikat yang dibatasi oleh syer mesti mengambil peraturan yang terdapat dalam Table A (Jadual Keempat) sebagai artikel-artikel persatuannya.

2.2.1. Kesan Artikel-artikel Persatuan.

Kesan daripada s. 33 (1) memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan mewujudkan suatu kontrak antara syarikat dan ahli-ahli syarikat. *Hickman v Kent or Romney Marsh Sheepbreeders' Association*¹⁷ memutuskan bahawa syarikat boleh memaksa ahli-ahli mematuhi peruntukan-peruntukan dalam artikel-artikel persatuan. Pada amnya ahli-ahli juga boleh menguatkuasakan peruntukan-peruntukan dalam artikel-artikel persatuan terhadap syarikat. Di dalam kes *Pender v Lusington*¹⁸ telah diputuskan bahawa seorang ahli boleh menguatkuasakan haknya untuk mengundi. *Wood v Odessa Waterworks Co*¹⁹ memutuskan bahawa jika artikel-artikel persatuan menetapkan cara bagaimana dividen perlu dibayar maka cara itu mesti dipatuhi. Di dalam kes Malaysia, *Mohamed Yahaya v MS Ally Sdn Bhd & Ors*²⁰ pertikaian telah

¹⁵ Lihat *Soliappan & Ors v Lim Yoke Fan & Ors* [1968] 2 MLJ 21

¹⁶ *Guinness v Land Corporation of Ireland* (1882) 22 Ch. D 349 (Mahkamah Rayuan England)

¹⁷ [1915] 1 Ch 881

¹⁸ (1887) 6 Ch D70

¹⁹ (1889) 42 Ch D 636

²⁰ [1985] 1 MLJ 243

timbul mengenai suatu fasal “pre-emption”. Artikel-artikel persatuan telah menerangkan prosedur yang harus diikuti oleh syarikat apabila seorang ahli memberitahu syarikat mengenai maksudnya untuk menjual syernya. Telah diputuskan oleh mahkamah bahawa syarikat terikat kepada semua ahli untuk mengikuti prosedur itu.

Bolehkah ahli-ahli atau pihak minoriti menguatkuasakan semua peruntukan dalam artikel-artikel persatuan terhadap syarikat? Kes-kes seperti *Pender v Lushington*²¹ dan *Wood v Odessa Waterworks Co*²² adalah kes-kes yang melibatkan “membership rights” atau hak yang diberi kepada seorang ahli di dalam sifatnya sebagai ahli. Artikel-artikel persatuan akan mengandungi beberapa peruntukan yang tidak melibatkan “membership rights”, contohnya butir-butir mengenai bagaimana mesyuarat pengarah akan diadakan. Bolehkah ahli-ahli atau pihak minoriti menguatkuasakan peruntukan-peruntukan yang tidak secara langsung melibatkan mereka? Pandangan tradisional ditunjukkan dalam kes-kes seperti *Beattie v E & F Beattie Ltd*²³. Dalam kes ini telah diputuskan bahawa jika artikel-artikel persatuan memberi satu hak kepada ahli bukan dalam sifatnya sebagai ahli tetapi dalam satu sifat lain, contohnya sebagai pengarah, ia tidak boleh menguatkuasakannya. Oleh yang demikian pandangan tradisional ini menyatakan bahawa ahli hanya boleh menguatkuasakan artikel-artikel persatuan jika ia melibatkan hak-hak ahli (“membership rights”). *Eley v Positive Government Life Insurance Co*²⁴ adalah satu lagi keputusan bahawa ahli-ahli hanya boleh menguatkuasakan “membership rights” dan bukan semua peruntukan dalam artikel-artikel persatuan. Di dalam kes ini, Eley seorang peguam adalah seorang ahli syarikat yang berkenaan. Artikel-artikel persatuan syarikat itu telah memperuntukkan bahawa Eley akan menjalankan kerja-kerja guaman bagi syarikat. Mahkamah memutuskan bahawa hak

²¹ (1887) 6 Ch D70

²² (1889) 42 Ch D 636

²³ [1938] 1 Ch 708

²⁴ (1876) 1 Ex D 88. Kes ini dipakai dalam *Raffles Hotel v Malayan Banking* (No.2) [1996] 1 MLJ 206

Eley tersebut seperti yang dinyatakan di dalam artikel-artikel persatuan tidak mewujudkan suatu kontrak.

Pandangan tradisional ini kadangkala akan menimbulkan kesusahan untuk pihak minoriti jika mereka mahu memaksa syarikat mematuhi perlembagaannya. Seorang penulis yang terkenal, Lord Wedderburn dalam makalahnya *Shareholders' Rights & The Rule in Foss v Harbottle*²⁵ yang diterbitkan pada tahun 1957 telah menghujahkan bahawa pandangan tradisional itu tidak benar. Penulis itu telah menggunakan kes House of Lords, *Quin & Axtens Ltd v Salmon*²⁶ untuk menyokong hujahnya. Kes *Quin & Axtens Ltd v Salmon*²⁷ memang menyokong pendapat Wedderburn kerana dalam kes itu House of Lords telah membenarkan seorang pengarah menguatkuasakan satu peruntukan dalam artikel-artikel persatuan yang telah memberi suatu hak kepada beliau dalam sifat beliau sebagai pengarah dan bukan sebagai ahli. Satu kes Mahkamah Tinggi Malaysia, *Pang Ten Fatt & Anor v Tawau Transport Co Sdn Bhd*²⁸ nampaknya menyokong pandangan Wedderburn, tetapi adalah tidak mungkin bahawa mahkamah Malaysia akan meninggalkan pandangan tradisional. Tidak ada perbincangan di dalam *Pang Ten Fatt & Anor v Tawau Transport Co Sdn Bhd* mengenai pertentangan antara pandangan tradisional dan teori Lord Wedderburn. Tambahan pula sebab-sebab untuk keputusan itu tidak diberi oleh mahkamah yang berkenaan. Oleh kerana sebab ini, kes ini bukanlah suatu autoriti yang kuat. Pada pendapat penulis tesis ini, kalau teori Lord Wedderburn diterima ia akan meluaskan kuasa pihak minoriti. Mereka boleh menguatkuasakan apa-apa peruntukan dalam artikel-artikel persatuan. Tetapi perkara ini akan menimbulkan kesukaran kepada syarikat kerana pengurusan syarikat boleh

²⁵ [1957] CLJ 193

²⁶ [1909] 1 Ch 311 (Court of Appeal, England)

²⁷ [1909] AC 442

²⁸ [1986] 1 MLJ 179 (High Court, Malaysia)

digugat mengenai pelbagai perkara. Pada pendapat penulis tesis ini, pandangan tradisional mencukupi untuk melindungi pihak minoriti kerana hak-hak persendirian mereka dilindungi.

Artikel-artikel persatuan juga mewujudkan suatu kontrak antara ahli masing-masing. Kadangkala ini boleh menimbulkan masalah kepada pihak minoriti. *Wong Kim Fatt v Leong & Co Sdn Bhd*²⁹ adalah suatu kes luar biasa. Dalam kes itu artikel-artikel persatuan telah memperuntukkan bahawa seseorang ahli yang memegang 70% (tujuh puluh peratus) syer-syer syarikat boleh memaksa ahli-ahli lain menjual syer-syer mereka kepada beliau. Soalan untuk mahkamah adalah sama ada peruntukan itu mengikatkan seorang ahli tertentu? Mahkamah telah menggunakan prinsip am dan memutuskan bahawa peruntukan itu mengikatkan ahli sungguhpun ia tidak begitu adil. Di dalam kes ini penindasan ahli tidak timbul kerana peruntukan itu telah wujud dalam artikel-artikel persatuan syarikat pada masa ahli telah menjadi ahli syarikat. Penindasan hanya timbul jika artikel-artikel persatuan dipinda sesudah dia menjadi ahli untuk memasukkan peruntukan yang tersebut di atas. Seorang ahli boleh mencabar pemindaan jika ia melebihi batasan kuasa. Contohnya adalah kes *Dafen Tinplate Co Ltd v Llanelly Steel Co*³⁰ dan kes-kes lain yang akan dibincangkan kemudian.

2.2.2. Pindaan Artikel-artikel Persatuan.

Seksyen 31 menyatakan bahawa artikel-artikel persatuan boleh dipinda dengan suatu resolusi khas. Kuasa pihak majoriti untuk meminda artikel-artikel persatuan tidak boleh dihadkan oleh kontrak berasingan atau oleh artikel-artikel persatuan sendiri.

²⁹ [1976] 1 MLJ 140 (High Court, Malaysia)

³⁰ [1920] 2 Ch 124

Dalam *Punt v Symons & Co Ltd*³¹, telah diputuskan bahawa kontrak untuk tidak mengubah artikel-artikel persatuan tidak berguna dan syarikat tidak boleh membebaskan dirinya dari hak untuk mengubah artikel-artikelnya. Dalam *Peters American Delicacy Co Ltd v Heath*³², telah diputuskan bahawa kekuatan untuk mengubah artikel-artikel persatuan yang diberikan oleh s. 31 (1) tidak boleh dihadkan atau diketepikan oleh suatu peruntukan khas dalam artikel-artikel persatuan sendiri. Ketetapan dalam artikel-artikel persatuan yang melarang perubahan artikel-artikel persatuan tidak akan berguna kerana syarikat selalunya mempunyai hak yang melekat untuk mengubah artikel-artikel persatuan itu. Pindaan itu adalah tertakluk kepada s. 33 iaitu tidak boleh menambah liabiliti ahli melainkan dia bersetuju secara bertulis. Pindaan juga tidak boleh menentang peruntukan dalam memorandum persatuan.

Kadangkala pihak minoriti tidak berpuas hati dengan pindaan artikel-artikel persatuan. Apakah kewajipan pihak majoriti apabila mereka meminda artikel-artikel persatuan? Di bawah Common Law antara pihak majoriti dan pihak minoriti tidak wujud suatu hubungan fidusiari dan sebagai suatu prinsip am pihak majoriti boleh mengundi dengan mengambil kira kepentingan mereka sendiri. Ini adalah nyata daripada kes-kes seperti *North-West Transportation Co v Beatty*³³ dan *Burland v Earle*³⁴. Namun demikian Common Law telah mewujudkan beberapa pengecualian kepada prinsip am untuk melindungi pihak minoriti. Pengecualian utama ialah pihak majoriti tidak boleh menggunakan kuasa undi mereka untuk melakukan suatu frod di atas pihak minoriti. Frod di atas pihak minoriti berlaku jika pihak majoriti menggunakan

³¹ [1903] 2 Ch 506

³² (1939) 61 CLR 457

³³ (1887) 12 App.Cas 589

³⁴ [1902] A.C 83

kuasa untuk mengambil harta syarikat atau mengambil perniagaan syarikat atau suatu peluang syarikat. Prinsip ini nyata daripada kes-kes seperti *Menier v Hooper's Telegraph Works*³⁵ dan *Cook v Deeks*³⁶, sungguhpun kes-kes ini tidak melibatkan pemindaan artikel-artikel persatuan tetapi salah dari segi penggunaan kuasa. Frod di atas minoriti juga timbul jika pihak majoriti merampas harta minoriti, contohnya syer-syer minoriti. Ini diterangkan dalam kes-kes seperti *Brown v British Abrasive Wheel Co*³⁷ dan *Dafen Tinsplate Co Ltd v Llanelly Steel Co*³⁸. Di dalam kes *Dafen Tinsplate Co Ltd v Llanelly Steel Co* ini perubahan artikel-artikel persatuan ditetapkan tidak sah kerana tidak untuk keuntungan syarikat secara keseluruhan. Dalam kes *Dafen Tinsplate Co Ltd v Llanelly Steel Co* syarikat telah meminda artikel-artikel persatuannya. Pindaan itu memberi kuasa kepada pemegang syer majoriti untuk memaksa mana-mana ahli memindahkan pegangan syernya kepada seorang yang ditentukan oleh pemegang syer majoriti itu. Mahkamah memutuskan bahawa pemindaan ini tidak boleh dibenarkan kerana tidak adil kepada pemegang syer minoriti. Dalam kes *Brown v British Abrasive Wheel Co*³⁹ sebuah syarikat memerlukan modal tambahan. Ahli-ahli majoriti bersedia menyumbangkan modal tambahan itu jika pihak minoriti boleh dipaksa menjual syer-syer mereka kepada pihak majoriti. Telah dicadangkan bahawa artikel-artikel persatuan dipinda bagi memasukkan suatu fasal untuk memaksa pihak minoriti memindahkan syer-syernya kepada pihak majoriti. Pihak minoriti telah berjaya mendapat suatu injuksi daripada mahkamah untuk menghalang pindaan ini yang akan merampas hak-hak mereka.

Tambahan kepada prinsip-prinsip mengenai frod di atas pihak minoriti, telah wujud suatu prinsip ini. Kuasa meminda setiap perubahan harus dibuat bagi keuntungan

³⁵ [1874] 9 Ch App 350

³⁶ [1916] 1 A.C 554 (P.C)

³⁷ [1919] 1 Ch 290

³⁸ [1920] 2 Ch 124

³⁹ [1919] 1 Ch 290

syarikat secara keseluruhan dalam erti bahawa apabila ahli majoriti mengundi untuk meminda artikel-artikel persatuan tersebut, seseorang ahli mesti mengundi secara "*bona fide*" bagi kepentingan syarikat secara keseluruhan.

Kuasa bagi syarikat untuk meminda peraturan yang terkandung dalam artikel-artikel persatuan adalah terhad hanya oleh peruntukan yang terkandung dalam statut dan syarat-syarat yang terkandung dalam memorandum persatuan. Walau bagaimanapun, kuasa tersebut adalah luas seperti yang terkandung dalam keterangan s. 31 Akta Syarikat Malaysia, tetapi kuasa tersebut seperti kuasa-kuasa lain, mesti dijalankan tertakluk kepada prinsip am undang-undang dan ekuiti yang terpakai kepada semua kuasa yang diserahkan kepada pihak majoriti yang membolehkan mereka mengikat golongan minoriti. Kuasa ini mesti dilaksanakan bukan sahaja mengikut cara yang ditetapkan undang-undang tetapi secara *bona fide* bagi kepentingan syarikat secara keseluruhan, dan ia tidak boleh melampaui kuasa itu. Hakim Lindley telah menyatakan prinsip tersebut dalam *Allen v Gold Reefs of West Africa Ltd*⁴⁰. Di dalam kes berkenaan, artikel-artikel persatuan pada awalnya memberi syarikat satu lien terhadap syer-syer tidak dibayar penuh. Kemudian artikel-artikel persatuan dipinda untuk memasukkan syer yang dibayar penuh. Mahkamah Rayuan telah mengesahkan pindaan itu sungguhpun ia bertentangan dengan hak pemegang syer yang dibayar penuh. Ini adalah kerana pemindaan itu adalah bagi faedah syarikat. Rujukan boleh dibuat juga kepada kes *Sidebottom v Kershaw Leese & Co Ltd*⁴¹. Di dalam kes ini artikel-artikel persatuan telah dipinda untuk memberi kuasa kepada pengarah bagi pembelian secara paksaan syer-syer seorang ahli yang bersaing dengan syarikat. Pindaan itu disahkan oleh mahkamah kerana ia adalah bagi faedah syarikat.

⁴⁰ [1900] 1 Ch 656 (Mahkamah Rayuan, England)

⁴¹ [1920] 1 Ch 154

Dalam mempertimbangkan kepentingan syarikat, mahkamah tidak akan melaksanakan idenya sendiri terhadap ahli-ahli. Ahli-ahli berhak untuk memutuskan adakah pemindaan utama berguna untuk kepentingan syarikat atau tidak. Kes *Rights and Issues Investment Trust Ltd v Stylo Shoes Ltd*⁴² adalah satu contoh. Di dalam kes ini :

Syarikat mempunyai 2 (dua) jenis syer yaitu syer biasa dan syer pengurusan. Tiap-tiap syer pengurusan menguasai 8 (lapan) undi dan jumlah pengundian pemegang syer pengurusan adalah 47% (empat puluh tujuh peratus) daripada jumlah pengundian di mesyuarat syarikat. Apabila syer biasa ditambah, artikel-artikel persatuan dipinda untuk memberi kuasa pengundian tambahan kepada syer pengurusan untuk membolehkan mereka menguasai jumlah pengundian sebanyak 45% (empat puluh lima peratus) daripada jumlah pengundian syarikat itu. Seorang pemegang syer minoriti yang merupakan pemegang syer biasa telah mendakwa bahawa pindaan itu adalah suatu penindasan. Mahkamah telah menolak dakwaan ini kerana majoriti ahli berpuas hati bahawa peraturan baru ini adalah bagi faedah syarikat.

Walaupun secara amnya ahli dapat menggunakan undinya untuk kepentingannya sendiri, peraturan ini menjadi asas bahawa pihak majoriti tidak dapat menindas atau memperlakukan pihak minoriti secara tidak adil. *Greenhalgh v Arderne Cinemas Ltd*⁴³ adalah satu kes utama mengenai perkara ini. Seperti yang dinyatakan oleh Hakim Evershed MR dalam *Greenhalgh v Arderne Cinemas Ltd*⁴⁴:

“Sekarang, saya berpendapat adalah jelas bahawa secara *bona fide* bagi kepentingan syarikat secara keseluruhan....bahawa pemegang syer mesti meneruskan berasaskan pendapatnya yang jujur bagi kepentingan syarikat secara

⁴² [1964] 3 All ER 628

⁴³ [1900] 1 Ch 656 (Mahkamah Rayuan, England)

⁴⁴ Terjemahan ini dipetik daripada Walter Woon, *Undang-Undang Syarikat*, Terjemahan Aishah Hj Bidin, Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur, 2000, ms 114

keseluruhan ungkapan “syarikat secara keseluruhan” tidak bermakna (seperti kes sekarang ini) bermaksud syarikat tersebut sebagai suatu entiti dagangan, berbeza daripada perbadanannya; tetapi bermakna bahawa pihak pemerbadan sebagai suatu badan am. Kes tersebut boleh dianggap sebagai suatu andaian oleh ahli individu dan mungkin ditanyakan sama ada apa yang dicadangkan adalah pendapat jujur di kalangan mereka yang mengundi untuk menyokong bagi kepentingan orang tersebut. Secara amalan, saya berpendapat perkara tersebut adalah lebih tepat dan diputuskan dengan melihat kenyataan yang bertentangan dan dinyatakan bahawa suatu resolusi khas jenis ini adalah boleh dicabar jika kesannya adalah untuk mendiskriminasikan antara pemegang syer majoriti dengan minoriti, dengan memberi kelebihan kepada golongan yang terdahulu dan menafikan hak yang terkemudian.”

Telahpun dikritikkan oleh Gower bahawa ucapan Hakim Evershed MR yang tersebut di atas tidak memberi satu panduan yang tepat. Pada pendapat penulis tesis ini, ia disebutkan dalam cara abstrak dan sangat sukar untuk menentukan kaedah-kaedahnya.

Penulis Walter Woon meringkaskan beberapa kesan daripada kes-kes seperti berikut⁴⁵:

- (1) Dalam mengundi satu resolusi untuk meminda artikel-artikal persatuan, ahlinya mesti mempertimbangkan sama ada resolusi tersebut adalah bagi kepentingan syarikat pada keseluruhannya.
- (2) Ahli berhak untuk memutuskan apa yang dianggap sebagai kepentingan bagi syarikat. Mahkamah tidak akan campur tangan melainkan keputusan tersebut adalah sesuatu yang tidak akan diputuskan oleh seseorang yang munasabah.

⁴⁵ ibid

- (3) Satu resolusi untuk meminda artikel-artikel persatuan adalah boleh dicabar jika orang yang mengundi untuknya telah tidak mengundi secara *bona fide*, sebagai contoh, mereka didorong oleh perasaan dendam.
- (4) Resolusi sedemikian juga boleh dicabar jika resolusi ini melibatkan diskriminasi antara pihak majoriti dengan pihak minoriti, iaitu memberikan kelebihan kepada pihak majoriti dan menafikan pihak minoriti.

Disini rujukan perlu dibuat kepada s.181 (1) yang memberi perlindungan kepada ahli minoriti yang mengadu bahawa ia ditindas. Contohnya s.181 (1) (b) memberi kepada ahli untuk memohon kepada mahkamah bagi pelepasan jika resolusi syarikat membuat diskriminasi yang tidak adil atau membangkitkan prejudis terhadap beliau. Seorang ahli boleh mendakwa dengan menggunakan s. 181 (1) jika pemindaan artikel-artikel persatuan menindasnya atau membangkitkan diskriminasi atau prejudis baginya. Perkara ini akan dibincangkan kemudian di bawah satu bab yang berasingan, iaitu Bab 6.

Bahagian B. Indonesia.

2.1. Anggaran Dasar.

Di Indonesia syarikat (atau “perseroan”) dikuasai oleh statut yang dipanggil Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Di Indonesia sesebuah syarikat berhad (“perseroan terbatas”) diperbadankan dengan mengambil tiga langkah iaitu :

1. Dengan mewujudkan Akta Pendirian (atau “deed of settlement”) yang ditandatangani di hadapan seorang notaris (“pesuruhjaya sumpah”).
2. Dengan mendapat kelulusan dan ratifikasi Menteri di atas Akta Pendirian itu.
3. Dengan mengumumkan butir-butir syarikat itu dalam Berita Negara (“State Report”).

Telah diperhatikan bahawa di Malaysia perlembagaan syarikat adalah terkandung di dalam dua dokumen berasingan iaitu memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan. Suatu perbezaan penting di Indonesia ialah bahawa Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas tidak mewajibkan dua dokumen berasingan. Perlembagaan syarikat didapati di dalam Akta Pendirian (“deed of settlement”) yang juga akan mengandungi suatu dokumen yang dipanggil Anggaran Dasar. Anggaran Dasar akan diisi dengan butir-butir yang diisi di Malaysia di dalam memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan. Oleh yang demikian Anggaran Dasar memainkan peranan sebagai memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan, terutama sebagai artikel-artikel persatuan. Mengikut fasal 12 Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas antara perkara-perkara yang mesti dimasukkan dalam Anggaran Dasar ialah :

- a. Nama dan tempat kedudukan perseroan.
- b. Objektif dan matlamat serta aktiviti usaha perseroan yang sesuai dengan peraturan yang berlaku.

- c. Tempoh jangkaan penubuhan.
- d. Jumlah besar modal asas, modal yang ditempatkan dan modal yang dikeluarkan.
- e. Jumlah syer, jumlah klasifikasi syer dan apabila wujud turutan jumlah syer untuk setiap klasifikasi, hak-hak yang melekat pada setiap syer dan nilai nominal setiap syer.
- f. Susunan, jumlah dan nama ahli direksi ("directors") dan komisaris ("commissioners").
- g. Penetapan tempat dan sistem penyelenggaraan mesyuarat.
- h. Sistem pemilihan, pelantikan, penggantian dan pemberhentian ahli direksi dan komisaris.
- i. Sistem penggunaan dividen dan pembahagian dividen.
- j. Ketentuan-ketentuan lain menurut Akta ini.

Kesimpulan dari huraian di atas, Anggaran Dasar adalah sebahagian dari perlembagaan yang sangat penting. Ini selaras dengan fasal 4 yang berbunyi seperti berikut :

"Terhadap perseroan berlaku undang-undang ini, Anggaran Dasar perseroan dan peraturan perundangan lainnya".

Bagi menghindari berbagai-bagai macam bentuk Anggaran Dasar yang dibuat oleh Pesuruhjaya Sumpah, Anggaran Dasar ini telah dibuatkan standardisasinya oleh Jabatan Kehakiman dan Hak Asasi Manusia. Standardisasi itu perlu bagi memudahkan pemberian persetujuan pengesahan syarikat, walaupun pada asasnya Anggaran Dasar tersebut masih dapat ditambah dan dipinda sesuai dengan keinginan pihak-pihak lain sebagaimana ditetapkan dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Seterusnya Jabatan Kehakiman dan Hak Asasi Manusia telah menerbitkan model dokumen penubuhan yang memuatkan Anggaran Dasar yang

dibezakan mengikut *Standard Model I*, *Standard Model II* dan *Standard Model III*. Perseroan boleh memilih salah satu dari ketiga-tiga standard model tersebut⁴⁶.

Mengikut fasal 7 (6) perseroan akan memperolehi status sebagai badan hukum setelah Akta Pendirian (yang mengandungi Anggaran Dasar) disahkan oleh Menteri. Penglibatan Menteri mungkin memberi sedikit perlindungan terhadap ahli atau pihak minoriti. Anggaran Dasar syarikat tidak akan diluluskan oleh Menteri apabila syarikat yang diwujudkan bertentangan dengan peraturan perundangan, ketertiban umum dan kesusilaan seperti diatur dalam fasal 2. Fasal 2 berbunyi seperti berikut :

“Aktiviti perseroan mesti sesuai dengan objektif dan matlamatnya serta tidak bertentangan dengan peraturan perundangan yang berlaku, ketertiban umum dan kesusilaan”.

Perkataan di dalam fasal 2 adalah luas dan Menteri memang tidak akan meluluskan suatu perlembagaan yang mengandungi peruntukan-peruntukan yang menjejaskan hak ahli atau menindas atau mendiskriminasikan ahli. Kuasa Menteri ini adalah sangat berguna bagi perlindungan pihak minoriti. Namun demikian peruntukan-peruntukan yang menjejaskan hak ahli seperti menindas atau mendiskriminasikan tersebut, penulis tesis ini bercadang bahawa sebaiknya dinyatakan secara nyata dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

Di Malaysia, memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan tidak perlu diluluskan oleh Menteri. Namun demikian Pendaftar Syarikat akan menyemaknya semasa syarikat membuat permohonan untuk pendaftaran. Sama ada pendaftar boleh menolak memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan jika ia menjejaskan hak pihak minoriti menjadi satu tanda tanya.

⁴⁶ Bukti-bukti lanjut boleh didapati daripada Rudhi Prasetya, *Kedudukan Mandiri Perseroan Terbatas Disertai Dengan Ulasan Menurut Undang-Undang No. 1 Tahun 1995*, Cetakan Kedua, Bandung, PT Citra Adytia Bakti, 1996, ms 176

2.1.1. Objektif Dan Matlamat Syarikat Serta Doktrin *Ultra Vires*.

Di Indonesia seperti di Malaysia, syarikat hendaklah melakukan kegiatan yang terdapat dalam matlamatnya seperti dicatat dalam fasal objek di dalam Anggaran Dasar. Pentingnya fasal objek ini dapat kita ketahui dari fasal 2 Undang-Undang Nombor 1 tentang Perseroan Terbatas. Seperti disebutkan dahulu fasal 2 berbunyi seperti berikut :

“Kegiatan perseroan hendaklah sesuai dengan objektif dan matlamatnya serta tidak bertentangan dengan peraturan yang sedia ada mengikut ketertiban umum dan kesusilaan”.

Tambahan lagi kepentingan matlamat syarikat ini dapat kita lihat dari rumusan fasal 4 yang berbunyi seperti berikut :

“Terhadap perseroan berlaku undang-undang ini, Anggaran Dasar perseroan dan peraturan perundangan lain”.

Objektif dan matlamat syarikat adalah sesuatu yang sangat penting dan perlu diberi keutamaan. Doktrin *ultra vires* digunakan secara tersirat di Indonesia. Keengganan mematuhi akan mengakibatkan masalah yang besar. Munir Fuady menyatakan bahawa : “Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas berkaitan dengan perkembangan hukum yang terjadi di Belanda dan negara-negara Common Law mengisyaratkan berlakunya doktrin *ultra vires*. Bahawa yang dimaksudkan dengan aktiviti *ultra vires* ialah aktiviti syarikat yang dilakukan diluar objektif dan matlamatnya sebagaimana yang ditetapkan di dalam Anggaran Dasar”⁴⁷.

Rujukan lain yang menetapkan pentingnya fasal objek ditemui dalam fasal 28(1) Undang-Undang Nombor 3 Tahun 1982 tentang Wajib Daftar Perusahaan yang terpakai juga kepada syarikat. Fasal 28(1) Undang-Undang Nombor 3 Tahun 1982 tentang Wajib Daftar Perusahaan berbunyi seperti berikut :

⁴⁷ Munir Fuady, *Doktrin-doktrin Modern Dalam Corporate Law, Eksistensinya Dalam Hukum Indonesia*, Bandung, PT Citra Adytia Bakti, 2002, ms 146.

“Dalam hal perseroan yang telah berdaftar ternyata menjalankan kegiatan usaha yang tidak sesuai dengan izin usahanya, pejabat pendaftaran perseroan setelah memberi peringatan dapat membatalkan pendaftarannya dan mewajibkan pengusaha tersebut untuk melakukan pendaftaran ulang”

Jika syarikat tidak mematuhi objektif-objektif dan matlamatnya, ada kemungkinan pendaftarannya boleh dibatalkan oleh Menteri. Ia menjadi satu perlindungan khas kepada ahli terutama pihak minoriti yang telah melabur dalam syarikat itu.

Apakah hak-hak ahli jika syarikat keluar dari matlamat atau objektifnya? Bolehkah syarikat atau direksi digugat oleh ahli? Di Indonesia tidak ada peruntukan seperti s. 20 (2) Akta Syarikat Malaysia. Namun demikian beberapa fasal dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas adalah berkaitan. Mengikut fasal 54 (2) seorang ahli boleh mendakwa syarikat jika akibat keputusan RUPS (mesyuarat am ahli) atau direksi atau komisaris ia mengalami kerugian. Kalau syarikat keluar dari matlamatnya dan ahli mengalami kerugian mungkin ia boleh menggunakan fasal ini.

Mengikut fasal 1 (4), direksi ialah organ syarikat yang bertanggung jawab penuh ke atas pengurusan syarikat untuk kepentingan dan tujuan syarikat serta mewakili syarikat baik di dalam maupun di luar mahkamah sesuai dengan ketentuan Anggaran Dasar. Pengurusan syarikat dilakukan oleh direksi. Ahli direksi dilantik oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Fasal 82 berbunyi seperti berikut :

“Direksi bertanggung jawab penuh ke atas pengurusan perseroan untuk kepentingan dan tujuan perseroan serta mewakili perseroan baik di dalam maupun di luar mahkamah”.

Adalah nyata daripada fasal 82 bahawa syarikat sendiri boleh menggugat direksi jika direksi tidak mematuhi matlamat atau objek-objek syarikat. Ini adalah kerana ia

mengingkari kewajibannya. Dalam melaksanakan tugasnya, setiap ahli direksi mesti beriktikad baik dan penuh tanggungjawab menjalankan tugasnya untuk kepentingan dan usaha syarikat. Ahli direksi bertanggungjawab penuh secara peribadi apabila ia bersalah atau cuai dalam menjalankan tugasnya untuk kepentingan dan usaha syarikat.

Bolehkah ahli menggugat direksi? Di sini fasal 85 adalah berkaitan. Mengikut fasal 85 apabila direksi bersalah atau cuai dalam menjalankan tugasnya untuk kepentingan dan usaha syarikat dan tindakan atau ketinggalannya menyebabkan kerugian maka pemegang syer yang mewakili sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh) bahagian dari jumlah keseluruhan syer dengan hak undi yang sah atas nama syarikat, berhak mengajukan gugatan ke mahkamah terhadap ahli pengarah tersebut. Satu kelemahan fasal itu adalah bahawa ia hanya wujud jika syarikat mengalami kerugian. Tambahan pula had 1/10 (satu persepuluh) ini boleh membangkitkan kesusahan kepada kumpulan minoriti dalam syarikat besar. Satu perkara yang menjadi kabur adalah sama ada ahli akan mendakwa bagi pihak syarikat iaitu membawa tindakan secara *derivative*. Misahardi Wilamarta berpendapat bahawa tindakan yang boleh dibawa adalah dalam bentuk *derivative*⁴⁸. Telahpun diambil perhatian bahawa di Malaysia seorang ahli boleh menggugat pengarah-pengarah di bawah s.20 (2) (b) jika mereka melakukan tindakan *ultra vires*. Tindakan itu adalah dengan cara *derivative*. Satu perbezaan penting adalah bahawa Akta Malaysia tidak menetapkan apa-apa jumlah ahli tertentu bagi tujuan menggugat. Nampaknya di Malaysia seorang sahaja mencukupi untuk menggugat. Jumlah pegangan syer tidak diambil kira di Malaysia.

Sudah pun disebutkan dahulu bahawa di Indonesia ada dua organ, badan direksi ("board of directors") dan badan komisaris ("board of commissioners"). Badan komisaris mengawal, mengawasi dan memberi nasihat kepada direksi. Apakah hak-hak ahli

⁴⁸ Misahardi Wilamarta, *Hak Pemegang Saham Minoritas Dalam Rangka Good Corporate Governance*, Cetakan Pertama, Jakarta, Program Pasca Sarjana Universitas Indonesia, 2002, ms 34

terhadap komisaris jika syarikat tetap keluar dari matlamat dan fasal objeknya? Bolehkah komisaris digugat? Mengikut fasal 98 (2) pemegang syer yang mewakili sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh) bahagian dari jumlah keseluruhan syer atas nama syarikat, boleh mengajukan gugatan ke mahkamah terhadap komisaris yang kerana kesalahannya atau kecuaiannya menimbulkan kerugian kepada syarikat. Misahardi Wilamarta berpendapat bahawa tindakan yang boleh dibawa adalah dalam bentuk derivative⁴⁹. Wujud perbezaan di Indonesia dan di Malaysia. Di Malaysia tidak dikenal adanya komisaris.

Di Malaysia s. 20 (2) (a) Akta Syarikat 1965 telah memberi perlindungan kepada pihak minoriti di mana ahli-ahli boleh memohon kepada mahkamah untuk mendapat injuksi bagi matlamat menghalang pelaksanaan aktiviti *ultra vires* tersebut. Hak ini ada batasannya. Hak ini hanya wujud jika urusan aktiviti berkenaan belum dilaksanakan (“executory or not fully performed”). Di Indonesia, statutnya kabur mengenai hal ini. Ada kemungkinan bahawa seorang ahli boleh mendapat injuksi kerana budi bicara mahkamah Indonesia untuk memberi remedi adalah luas. Namun demikian sehingga kini tidak ada preseden.

Akhirnya sudah pun diperhatikan mengikut s. 20 (2) (c) Akta Syarikat Malaysia, bahawa Menteri mempunyai kuasa untuk memohon kepada mahkamah supaya ia dibubarkan. Di Indonesia tidak ada peruntukan tertentu seperti itu di dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Rujukan semula perlu dibuat kepada Undang-Undang Nombor 3 Tahun 1982 tentang Wajib Daftar Syarikat.

⁴⁹ idem, ms 101

Kesannya lebih kurang sama seperti s. 20 (2) (c). Sudahpun diambil perhatian bahawa jika syarikat tidak mematuhi objektif-objektif pendaftaran ia boleh dibatalkan oleh Menteri.

2.1.2. Pindaan (i) Objek Dan Matlamat Syarikat Dan (ii) Pindaan Anggaran Dasar Secara Amnya.

Seperti yang telah dijelaskan, di Indonesia dokumen Anggaran Dasar mengandungi perlembagaan perseroan atau syarikat. Anggaran Dasar memainkan peranan kedua-dua memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan seperti terdapat di Malaysia. Bagaimanakah ahli atau pihak minoriti dilindungi jika Anggaran Dasar diubah?

Di Indonesia fasal 14 (1) Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas menetapkan prosedur bagi perubahan Anggaran Dasar.

(i) Pindaan-pindaan yang memerlukan pengesahan Menteri

Fasal 15 (2) mengenai perubahan tersebut yang meliputi :

- ”(1) Nama perseroan.
- (2) Objektif dan matlamat perseroan.
- (3) Aktiviti usaha perseroan.
- (4) Jangkaan penubuhan perseroan, apabila Anggaran Dasar menetapkan tempoh tertentu.
- (5) Jumlah besar modal asas.
- (6) Pengurangan modal ditempatkan dan dikeluarkan.
- (7) Status perseroan tertutup menjadi perseroan terbuka atau sebaliknya.”

Pindaan perkara-perkara itu memerlukan :

1. Majoriti 2/3 (dua pertiga) Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli.

2. Pengesahan oleh Menteri.
3. Pendaftaran dalam daftar perusahaan.
4. Pengumuman dalam Berita Negara.

Mengikut fasal 19, Menteri boleh menolak persetujuan perubahan Anggaran Dasar apabila :

- “(a) Bertentangan dengan ketentuan mengenai sistem pindaan Anggaran Dasar.
- (b) Kandungan pindaan bertentangan dengan peraturan yang wujud, ketertiban umum atau kesusilaan.
- (c) Ada bantahan daripada pemiutang ke atas keputusan mesyuarat am mengenai pengurangan modal.”

Bolehkah Menteri menolak jika perubahan yang dicadangkan tidak berfaedah untuk ahli dan pihak minoriti? Ia tidak dinyatakan. Penulis tesis ini bercadang bahawa adalah bagi faedah perlindungan pihak minoriti kemasukan satu peruntukan am yang menyatakan bahawa Menteri boleh menolak jika perubahan yang dicadangkan tidak berfaedah untuk ahli atau pihak minoriti. Pada masa ini harapan ahli adalah pegangan kepada fasal 19 (b) terutama kepada perkataan “kesusilaan”. Sama ada mahkamah Indonesia akan memberi takrifan luas kepada perkataan kesusilaan atau tidak, kita perlu menanti.

Peruntukan yang lebih berkesan adalah fasal 55. Mengikut fasal ini :

- “(1) Setiap pemegang syer berhak meminta kepada perseroan agar syernya dibeli dengan harga yang wajar, apabila pemegang syer tidak menyetujui tindakan perseroan yang merugikan pemegang syer atau syarikat, seperti :
 - (a) Perubahan Anggaran Dasar.
 - (b) Penjualan, penjaminan, pertukaran sebahagian besar atau seluruh kekayaan perseroan.
 - (c) Penggabungan, peleburan atau pengambilalihan perseroan.”

Di Malaysia telahpun diperhatikan jika fasal objek dipinda pemegang tidak kurang dari 10% (sepuluh peratus) syer yang dikeluarkan syarikat, atau oleh pemegang tidak kurang dari 10% (sepuluh peratus) nilai nominal debentur, maka syarikat boleh memohon kepada mahkamah untuk membatalkan perubahan itu jika mereka tidak bersetuju dengannya. Hak statut ini tidak wujud di Indonesia. Di Indonesia juga tidak wujud peruntukan seperti s. 21 (1B) Akta Syarikat Malaysia. Seksyen 21 (1B) menyatakan bahawa jika hak-hak pemegang syer kelas dimasukkan ke dalam memorandum persatuan, maka hak-hak itu tidak boleh dipinda. Seksyen 21 (1B) adalah suatu peruntukan perlindungan terhadap pemegang syer kelas yang biasanya menjadi pihak minoriti.

(ii) *Pindaan-pindaan yang lain.*

Pindaan-pindaan kepada Anggaran Dasar yang tidak melibatkan perkara yang disebut dalam fasal 15 (2) boleh dilakukan dengan :

1. Majoriti 2/3 (dua pertiga) Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli.
2. Laporan kepada Menteri (tidak perlu persetujuan).
3. Pendaftaran dalam daftar perusahaan (tidak perlu diumumkan perubahan tersebut dalam Berita Negara).

Hak ahli seperti dinyatakan dahulu adalah dalam fasal 55. Perlu ditegaskan bahawa ahli yang ingin menggunakan fasal 55 mesti menunjukkan perubahan itu menyebabkan kerugian kepada beliau. Maksud kerugian tidak jelas dan kita mesti menanti keputusan-keputusan untuk menghuraikannya. Pada pendapat penulis tesis ini adalah lebih baik jika satu peruntukan khas yang membolehkan ahli mencabar pindaan-pindaan Anggaran Dasar tanpa apa-apa keperluan untuk menunjukkan kerugian, dimasukkan dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

Di Indonesia tidak boleh wujud “entrenched clauses” di dalam Anggaran Dasar. Kita telah sedia maklum bahawa di Malaysia “entrenched clauses” dalam memorandum persatuan dibenarkan mengikut s. 21 (1A). Di Malaysia mengikut s. 21 (1A) jika suatu perkara yang sepatutnya terkandung dalam artikel-artikel persatuan dimasukkan sebaliknya dalam memorandum persatuan maka perkara itu boleh dipinda. Seksyen itu menyatakan ia tidak boleh dipinda jika memorandum persatuan mengandungi satu peruntukan bahawa pindaannya dihalang. Ini membolehkan “entrenched clauses” diwujudkan. Di Indonesia tidak ada seksyen seperti s. 21 (1A) dan syarikat tidak boleh wujudkan “entrenched clauses” dalam Anggaran Dasar.

2.2. Kesan-kesan Anggaran Dasar.

Telah pun diambil perhatian bahawa di Malaysia akibat s. 33 (1) Akta Syarikat 1965 memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan membangkitkan kesan-kesan kontrak. Syarikat dan ahli-ahli adalah terikat kepada fasal-fasal dalam dokumen itu. Tetapi mengikut pandangan ortodoks, ahli hanya boleh menguatkuasakan fasal-fasal yang berkaitan dengan “membership rights”. Di Malaysia, pihak ketiga iaitu bukan ahli langsung tidak boleh menguatkuasakan peruntukan-peruntukan dalam artikel-artikel persatuan walaupun peruntukan itu memberi faedah kepadanya. Di Malaysia, untuk berjaya pihak ketiga mestilah menunjukkan satu kontrak yang berasingan.

Di Indonesia mengikut fasal 7 (6), syarikat akan memperoleh status sebagai badan hukum setelah Akta Pendirian disahkan oleh Menteri. Rujukan juga perlu dibuat terhadap fasal 4 yang menyatakan seperti berikut :

“Terhadap perseroan berlaku undang-undang ini, Anggaran Dasar syarikat dan peraturan perundangan lainnya”.

Dengan disahkannya Anggaran Dasar oleh Menteri maka Anggaran Dasar akan mengikat syarikat dan pemegang syer atau ahli-ahli.

Bilakah Anggaran Dasar menjadi suatu kontrak? Bagaimanakah kedudukannya di Indonesia? Seperti huraian di atas dengan disahkannya syarikat oleh Menteri, maka Anggaran Dasar mengikat syarikat dan ahli-ahli serta mengikat sesama ahli. Penulis tidak dapat memberikan contoh-contoh kes, kerana di Indonesia tidak ada kes mengenai hal ini. Ada kemungkinan mahkamah akan mengikuti prinsip-prinsip Common Law. Ada sokongan tersirat bahawa kandungan Anggaran Dasar menjadi suatu kontrak antara syarikat dan ahli. Sokongan tersirat ini timbul daripada fasal 54 (2) yang memperuntukan seperti berikut :

“Setiap pemegang syer berhak mengajukan gugatan terhadap perseroan ke mahkamah apabila dirugikan kerana tindakan perseroan yang dianggap tidak adil dan tanpa alasan wajar sebagai akibat keputusan RUPS, direksi dan komisaris”.

Akta Indonesia dalam *penjelasannya* pada fasal 54 memperuntukkan seperti berikut :

“Kepemilikan atas syer sebagai benda bergerak memberikan hak kebendaan terhadap pemegangnya. Hak tersebut dapat dipertahankan terhadap setiap orang”.

Ini menyokong hujah bahawa jika pemilikannya atau hal-hal berkaitan dengan pemilikannya terjejas akibat tindakan RUPS atau direksi atau komisaris ia boleh menggugat. Jika kegagalan syarikat, direksi atau RUPS untuk tidak mematuhi Anggaran Dasar dianggap tidak adil dan tanpa alasan, maka wajar bagi seorang ahli boleh menggugat di bawah fasal 54 (2). Fasal ini pada pendapat penulis tesis ini, memberi perlindungan kepada ahli atau pihak minoriti tetapi ia hanya boleh digunakan dalam keadaan-keadaan tertentu iaitu :

(1) Ahli mesti menunjukkan kerugian.

(2) Ia perlu menunjukkan tindakan yang diadukan itu tidak adil dan tanpa alasan wajar.

Pada pendapat penulis tesis ini, peruntukan Indonesia ini menyokong pandangan tradisional dalam Common Law seperti dihuraikan dalam Bahagian A.

Seperti di Malaysia pihak ketiga tidak mempunyai hak menguatkuasakan Anggaran Dasar. Jika Anggaran Dasar dipinda untuk mengurangkan modal, kreditor-kreditor mempunyai beberapa hak tertentu. Ini akan diterangkan dalam Bab 3.

Seperti yang telah dinyatakan sebelum ini, berdasarkan fasal 82 pengurusan syarikat dilakukan oleh direksi. Dalam menjalankan tugasnya direksi mesti melakukannya untuk kepentingan dan tujuan syarikat, oleh kerananya tanggungjawab pengurusan syarikat berada pada direksi. Mengikut fasal 85, setiap ahli direksi mesti dengan niat baik dan penuh tanggungjawab menjalankan tugas bagi kepentingan dan usaha syarikat berkenaan. Apabila direksi melakukan kesalahan atau kelalaian dalam menjalankan tugasnya, maka ahli direksi bertanggungjawab secara peribadi. Jika “kesalahan atau kelalaian” direksi berkenaan menyebabkan timbulnya kerugian terhadap syarikat, maka pemegang syer dapat menggugat direksi ke mahkamah. Pemecahan Anggaran Dasar boleh menjadi “kesalahan atau kelalaian” bagi tujuan fasal 85. Untuk dapat menggugat direksi ini, pemegang syer mesti mewakili sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh) bahagian jumlah seluruh syer dengan hak undi yang sah. Gugatan yang dilakukan tersebut mesti dilakukan atas nama syarikat. Sama ada ahli boleh menggugat di atas namanya sendiri menjadi tanda tanya. Nampaknya adalah lebih baik ahli bergantung pada fasal 54 yang telah dibincangkan tadi, tetapi dia perlu mematuhi keperluan-keperluan fasal itu.

2.3. Penutup

Di Malaysia pemegang syer menikmati beberapa perlindungan untuk menentukan bahawa syarikat mematuhi perlembagaannya. Sebahagian daripada perlindungan ini diwujudkan di bawah Common Law. Dalam zaman moden ini didapati bahawa perlindungan di bawah Common Law tidaklah mencukupi. Oleh yang demikian Parlimen Malaysia melalui Akta Syarikat telah menggubal beberapa perlindungan

statutori contohnya s. 28, s. 33 dan s. 181. Beberapa aspek perlindungan ini masih tidak jelas dan sedang berkembang. Sungguhpun beberapa peruntukan memberi perlindungan, statut Malaysia mengiktiraf bahawa perlembagaan seperti yang terkandung di dalam memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan boleh dipinda dengan resolusi khas. Dalam hal ini statut Malaysia mengutamakan prinsip demokrasi. Namun demikian menurut s. 28, ahli-ahli boleh mencabar satu pindaan objektif-objektif syarikat jika mereka mematuhi keperluan-keperluan seperti tercatat dalam seksyen itu. Mereka juga boleh mendakwa pengarah jika pengarah-pengarah keluar dari objektif-objektif syarikat (s. 20 (2)).

Di Indonesia, perkara-perkara yang penting seperti objek-objek perseroan, terdapat di dalam Anggaran Dasar yang merupakan perlembagaan syarikat. Anggaran Dasar itu memerlukan pengesahan Menteri seperti yang telah dinyatakan dahulu. Penulis tesis ini bercadang Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas dipinda agar mengandungi satu fasal, iaitu Menteri berhak menolak Anggaran Dasar yang dirujukkan kepadanya, jika ia mengandungi peruntukan yang merugikan atau menindas atau mendiskriminasikan ahli-ahli.

Perlembagaan syarikat hanya boleh dipinda dengan majoriti 2/3 (dua pertiga) RUPS atau mesyuarat am ahli. Pindaan-pindaan tertentu seperti pindaan objek disahkan oleh Menteri. Di Indonesia, tidak ada peruntukan nyata yang membolehkan ahli-ahli mencabar pindaan objek-objek di mahkamah seperti s. 28 di Malaysia. Pada masa ini tidak jelas sama ada ahli boleh mencabar mana-mana pindaan Anggaran Dasar selepas kelulusan pindaan itu oleh Menteri. Ada satu perlindungan khas jika ahli tidak bersetuju terhadap pindaan Anggaran Dasar iaitu fasal 55. Mengikut fasal 55 setiap pemegang syer berhak meminta kepada syarikat agar syernya dibeli dengan harga yang wajar, apabila pemegang syer berkenaan tidak menyetujui tindakan syarikat yang merugikan

pemegang syer atau syarikat akibat perubahan Anggaran Dasar. Tindakan ini baru dapat dilakukan apabila telah ada kerugian terhadap pemegang syer berkenaan.

Di Malaysia, ahli dilindungi akibat s. 33 (1) yang mewujudkan “statutory contract” di antara beliau dan syarikat, bahawa perlembagaan seperti yang terkandung di dalam memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan akan dipatuhi oleh kedua-dua pihak. Mengenai kandungan artikel-artikel persatuan pandangan ortodoks pada masa ini adalah bahawa ahli hanya boleh menguatkuasakan hak-hak keahlian (“membership rights”) dan bukan semua kandungan-kandungan artikel-artikel persatuan. Mengikut Lord Weddeburn seorang ahli boleh memaksa syarikat mematuhi semua peruntukan dalam artikel-artikel persatuan. Tetapi pada masa ini tidak nyata sama ada mahkamah-mahkamah Common Law akan menerima penuh pandangannya. Memang pandangan itu boleh menyusahkan syarikat kerana tiap-tiap pemecahan artikel-artikel persatuan mungkin akan menimbulkan gugatan daripada ahli, walau pun pemecahan itu tidak penting.

Di Indonesia tidak ada peruntukan yang jelas menyatakan kandungan Anggaran Dasar mewujudkan suatu kontrak antara ahli dan syarikat. Namun demikian ada beberapa peruntukan yang menyokong wujud kontrak antara ahli dengan syarikat. Hal ini telah pun dibincangkan dalam bab ini. Bolehkah ahli-ahli menggugat jika Anggaran Dasar tidak dipatuhi? Telah pun disebutkan dahulu bahawa kesan daripada fasal 54 (2) syarikat boleh digugat oleh ahli apabila ia mengalami kerugian “kerana tindakan yang tidak adil dan tanpa alasan wajar”. Ini membolehkan ahli menggugat jika pemecahan Anggaran Dasar dianggap tidak adil dan tanpa alasan dan ahli dirugikan. Fasal 82 menyatakan bahawa direksi mesti menjalankan pengurusan untuk kepentingan dan *tujuan* syarikat. Fasal 85 (3) membenarkan ahli-ahli yang mempunyai sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh) bahagian dari jumlah seluruh syer dengan undi yang sah menggugat direksi di atas nama syarikat jika syarikat telah mengalami kerugian

akibat kesalahan atau kelalaiannya. Oleh yang demikian pada pendapat penulis tesis ini, jika ahli-ahli engkar terhadap pemecahan Anggaran Dasar maka ahli boleh menggugat direksi jika timbul kerugian terhadap syarikat. Sama ada ahli boleh menggugat jika ada pemecahan-pemecahan tetapi tidak menimbulkan kerugian, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas tidak menerangkan dengan jelas mengenai hal ini.

Di Malaysia, akibat s. 21 (1A) fasal-fasal yang dipanggil “entrenched clauses” boleh diwujudkan tetapi ini dihadkan kepada perkara-perkara yang tidak diwajibkan dimasukkan dalam memorandum persatuan. Di Malaysia, akibat s. 21 (1B) hak pemegang syer kelas tidak boleh dipinda jika dimasukkan dalam memorandum persatuan. Di Indonesia tidak ada peruntukan yang membenarkan “entrenched clauses”. Tambahan pula di Indonesia tidak ada perlindungan syer kelas seperti yang ada di Malaysia seperti di bawah s. 21 (1B). Perkara perlindungan hak kelas akan dikaji semula di Bab 3.

HAK PIHAK MINORITI BERKENAAN DENGAN MODAL, SYER DAN DIVIDEN

Di dalam bab ini penulis ingin membincangkan mengenai hak pihak minoriti berkenaan dengan modal, syer dan dividen.

BAHAGIAN A. MALAYSIA.

3.1. Maksud Modal.

Di Malaysia, “modal” sesebuah syarikat dapat dibahagikan kepada beberapa jenis iaitu :

- a. *Modal namaan atau modal “nominal” atau modal yang dibenarkan oleh memorandum persatuan (“Authorised Capital”).* Modal namaan adalah modal yang mana sesebuah syarikat itu didaftarkan atau dibenarkan mengeluarkan. Seksyen 18 (1) mewajibkan syarikat selain daripada syarikat tidak terhad liabiliti untuk menyatakan dalam memorandum persatuan jumlah modal syer, jika ada, dengan mana syarikat itu akan didaftarkan. Ini mewakili nilai syer maksimum yang dapat dikeluarkan oleh syarikat. Syarikat dengan mengikut peraturan-peraturan tertentu di dalam s. 62 boleh menambah atau mengurangkan modal namaan atau modal yang dibenarkan.
- b. *Modal yang dikeluarkan (“Issued Capital”).* Modal yang dikeluarkan adalah bahagian tertentu dari modal namaan syarikat yang telah dikeluarkan kepada pemegang syer. Sesebuah syarikat tidaklah semestinya mengeluarkan kesemua modalnya dengan serentak. Pengeluaran boleh dibuat sebagaimana dan apabila

wang tambahan diperlukan. Modal yang dikeluarkan oleh syarikat lebih penting dari modal namaan/yang dibenarkan. Modal yang dikeluarkan mewakili nilai nominal modal syer yang dikeluarkan.

- c. *Modal yang telah dibayar ("Paid-up Capital")*. Modal yang telah dibayar ialah jumlah modal yang dikeluarkan yang dibayar dengan tunai oleh pemegang syer.
- d. *Modal yang belum dibayar ("Unpaid Capital") atau belum dipanggil ("Uncalled Capital")*. Modal yang belum dibayar adalah jumlah baki modal yang belum dibayar untuk sesuatu syer yang telah dikeluarkan. Modal yang belum dibayar boleh dipanggil oleh syarikat pada bila-bila masa dari ahlinya dengan mengikuti peruntukan artikel-artikel persatuan.
- e. *Modal simpanan ("Reserve Capital") atau tanggungan simpanan ("Reserve Liability")* adalah dirujuk oleh s. 56 (2) dan s. 62 (3) (b). Mengikut s. 56 (2) sebuah syarikat berhad boleh menentukan dengan resolusi khas bahawa mana-mana bahagian daripada modalnya yang belum dipanggil itu tidak boleh dipanggil, melainkan apabila syarikat itu dibubarkan. Sesuatu resolusi sedemikian sudah tentulah menambahkan kepercayaan pemberi hutang kepada syarikat tersebut.

Akta Syarikat 1965 dan kes-kes mahkamah seperti kes utama *Trevor v Whitworth*¹ telah mewujudkan beberapa kaedah khas mengenai modal syer untuk melindungi pemiutang dan ahli-ahli. Pemiutang yang memberi hutang dan ahli-ahli yang melabur di dalam sebuah syarikat akan mengalami kesukaran jika syarikat tidak menjaga modalnya dengan baik. Sebagai perlindungan s. 64 Akta Syarikat 1965 memperuntukkan bahawa modal tidak boleh dikurangkan tanpa resolusi khas dan kebenaran mahkamah. Perkara ini akan dibincangkan kemudian. Tambahan pula s. 67 tidak membenarkan sebuah syarikat membeli syer-syernya melainkan keperluan-

¹ (1887) 12 App Cas 409

keperluan ketat dalam s. 67A Akta dipatuhi. Ini adalah kerana jika syarikat membeli syernya ia melakukan suatu pengurangan modal dan ini akan merugikan ahli dan pihak minoriti. Seksyen 67 (1) juga menghalang sebuah syarikat memberi pertolongan kepada sesiapa dalam bentuk wang atau jaminan atau sekuriti bagi tujuan membeli syer-syernya. Kaedah-kaedah ini juga adalah bagi menentukan bahawa modal syer tidak dikurangkan. Pada pendapat penulis tesis ini, kesan perlindungan dalam s. 67 telah diringkaskan akibat pindaan kepada Akta Syarikat 1965 oleh Parlimen Malaysia pada tahun 1992. Pindaan ini adalah akibat kes *Chung Khiaw Bank v Hotel Rasa Sayang Sdn Bhd*². Dalam kes ini mahkamah telah memutuskan bahawa satu sekuriti yang diberikan kepada orang luar adalah batal jika urusan yang berkenaan melanggar s. 67 (1). Pindaan yang terkandung dalam s. 67 (6) membolehkan sekuriti yang telah diberi oleh syarikat kepada pihak ketiga dikuatkuasakan oleh seorang pihak ketiga walau pun sekuriti itu melanggar s. 67. Di dalam kes *Perumahan Wira v Hong Leong Finance Bhd*³, mahkamah telah memutuskan bahawa sekuriti yang diberi kepada pihak ketiga masih sah akibat s. 67 (6). Bahawa seorang pihak ketiga boleh menguatkuasakan sekuriti yang menentang s. 67 disokong juga oleh suatu kes baru, iaitu *Lori (M) Bhd v Arab-Malaysian Finance Bhd*⁴. Ini boleh dikatakan juga sebagai tidak menyokong kepentingan ahli, termasuk pihak minoriti. Sumbangan mereka kepada modal syer tidak dilindungi sepenuhnya akibat penggubalan s. 67 (6) dan keputusan kes *Lori (M) Bhd v Arab-Malaysian Finance Bhd*. Untuk melindungi modal syarikat dan kepentingan ahli, penulis tesis ini bercadang bahawa pindaan yang tersebut di atas dimansuhkan oleh parlimen. Penulis bercadang bahawa satu peruntukan nyata dimasukkan dalam Akta

² [1990] 1 MLJ 426

³ [1999] 3 CLJ 56

⁴ [1999] 1 MLJ 81

Syarikat 1965 bahawa sekuriti atau gerenti yang diberikan oleh syarikat adalah batal jika ia bertentangan dengan s. 67. Cadangan penulis adalah untuk menjaga kepentingan ahli dan untuk menentukan modal syarikat tidak dikurangkan.

3.1.1. Perlindungan Jika Modal Dikurangkan.

Di Malaysia, jika syarikat mendapati ia mempunyai modal yang berlebihan ia akan memulangkan sebahagiannya kepada ahli⁵ atau menghapuskan lialibiliti ahli terhadap panggilan baki modal yang belum lagi dibayar⁶. Tetapi sebab paling biasa sesebuah syarikat akan mengurangkan modal namaan/yang dibenarkan adalah untuk menghapuskan modal di mana modal tersebut tidak lagi di wakili⁷ oleh aset-asetnya. Ini terjadi setelah aset syarikat jatuh di bawah nilai nominal atau syarikat telah menderita kerugian dalam perniagaannya.

Bagaimanapun Akta mempunyai perhatian utama dengan menjaga kepentingan pemberi hutang dan pemegang syer di mana syarikat berusaha untuk mengurangkan modalnya. Bagi melaksanakan pengurangan modal diperlukan tiga syarat iaitu :

- a. Pengurangan itu mesti diberi kuasa oleh artikel-artikel persatuan.
- b. Resolusi khas bagi pengurangan tersebut mesti disahkan oleh mahkamah.
- c. Kebenaran pemiutang adalah diwajibkan malainkan dalam kes-kes tertentu.

Kepentingan pemegang syer dan pemberi hutang dilindungi oleh persyaratan bahawa pengurangan modal harus disahkan oleh mahkamah.

Apabila mahkamah diminta untuk mengesahkan suatu pengurangan modal mahkamah mempunyai dua fungsi :

⁵ *Re Fowlers Vacola Manufacturing Co. Ltd* [1996] VR 97

⁶ *Re Doloswella Rubber & Tea Estates Ltd* [1917] 1 Ch 213

⁷ *Re Rhodesian Manufacturing Co. Ltd* [1972] SSAR 310

- a. Untuk mempertimbangkan sama ada pemberi hutang tersebut akan diprasangkakan.
- b. Untuk memastikan bahawa pengurangan tersebut adalah adil dikalangan ahli *inter se*.

Di bawah s. 64 (2) semua pemberi hutang diberi kesempatan untuk mengajukan keberatan. Mahkamah diberi kuasa bahawa pemberi hutang yang keberatan harus terjamin pinjamannya atau dihentikan. Seksyen 64 (4) memerlukan syarikat memuaskan dirinya bahawa pemberi hutang syarikat menyetujui pengurangan modal. Di dalam kedudukan-kedudukan khas persetujuan pemberi hutang boleh dikecualikan oleh Mahkamah. Pengurangan modal tidak terlaksana sehingga syarikat didaftarkan di pejabat pendaftar (s. 64 (6)).

Bagaimana ahli-ahli dilindungi dalam suatu pengurangan modal? Budi bicara Mahkamah untuk mengesahkan suatu pengurangan modal hanya boleh dilaksanakan apabila mahkamah berpuas hati jika :

- a. Bahawa pengurangan modal yang dicadangkan menjejaskan kesemua ahli secara adil atau mereka yang telah dilayan secara berbeza mempersetujui layanan tersebut.
- b. Bahawa sebab pengurangan modal tersebut telah dikemukakan dengan adil kepada ahli supaya mereka dapat melakukan undi yang telah tersedia maklum.

Apabila syarikat memohon untuk pengesahan pengurangan modal, pihak minoriti yang tidak berpuas hati boleh membantah pengesahan tersebut. Mereka perlu menunjukkan bahawa pengurangan itu tidak adil terhadap mereka. Beban bukti untuk menunjukkan ketidakadilan adalah dipikul oleh mereka. Seperti diterangkan dalam kes *Scottish Insurance Corps Ltd v Wilsons & Clyde Coal Co Ltd*⁸, mereka mestilah menunjukkan pengurangan itu “tidak saksama dan berekuiti” atau “tidak adil dan

⁸ [1949] AC 462.

berekuiti". Hakim Harman dalam kes *Re Ratners Group Plc*⁹ telah memutuskan bahawa mereka boleh membantah jika mereka tidak diberi maklumat yang penuh. Peluang untuk berjaya biasanya adalah tipis seperti ditunjukkan dalam keputusan-keputusan mahkamah. Seperti dinyatakan oleh Hakim Eve dalam kes *Re Thomas de la Rue & Co Ltd and Reduced*¹⁰ dalam 99 % (sembilan puluh sembilan peratus) kes mahkamah akan mengesahkan pengurangan modal jika formaliti-formaliti telah dipatuhi. Ahli-ahli yang biasanya memerlukan perlindungan adalah ahli-ahli yang memegang syer kelas. Mereka biasanya menjadi pihak minoriti dalam sebuah syarikat dan boleh ditindas oleh pihak majoriti. Perkara ini akan dibincang semula apabila hak pemegang syer utama dikaji kemudian dalam bab ini.

3.1.1. Penambahan Dan Perubahan Modal Syer.

Di Malaysia, seksyen 62 membenarkan beberapa perubahan kepada modal syarikat melalui suatu resolusi biasa. Antara perubahan-perubahan yang boleh dilakukan ialah menambah modal syer, mencantumkan atau membagikan syer-syer dan menukar syer kepada stok.

Kuasa-kuasa syarikat di bawah s. 62 pada amnya tidak menjejaskan hak minoriti. Bolehkah lialibiliti ahli minoriti ditambah? Telah pun diterangkan dalam Bab 2 bahawa lialibiliti ahli-ahli tidak boleh ditambah dan mereka tidak boleh dipaksa mengambil syer-syer tambahan. Jika artikel-artikel persatuan dipinda untuk memaksa mereka, mereka tidak terikat kepada pindaan itu tanpa persetujuan mereka secara bertulis (s. 33 (2)).

⁹ [1998] BCLC 685

¹⁰ [1911] 2 Ch 361

3.2. Syer.

Mengikut kes *Prudential Assurance Ltd v Newman Industries Ltd (No.2)*¹¹ syer ialah hak penyertaan dalam syarikat berasaskan perjanjian artikel-artikel persatuan. Sedangkan syer menurut Hakim Dixon dalam kes *Peter's American Delicacy Co Ltd v Heath*¹² ialah sebahagian harta benda yang memberi hak dalam hubungan dengan pembahagian pendapatan dan modal. Hakim Farwell dalam *Borland's Trustee v Steel Brothers & Co Ltd*¹³ menyatakan syer merupakan kepentingan pemegang syer dalam syarikat yang diukur dengan sejumlah wang, yang pertama bagi tujuan lialibiliti dan kedua bagi tujuan kepentingan, tetapi juga terdiri dari rangkaian perjanjian yang dimasuki oleh pemegang syer.

Pemilikan syer dalam suatu syarikat memberi dua hak kepada pemegang syer iaitu :

- a. Selagi syarikat itu menjalankan perniagaan, hak penyertaan ahli berasaskan Akta, syarat-syarat memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan.
- b. Jika dan apabila syarikat itu dibubarkan, hak penyertaan dalam aset syarikat yang masih ada selepas semua hutang syarikat telah dibayar.

Hak dan obligasi yang sebenar yang diwakili oleh syer bergantung pada dokumen perlembagaan, iaitu memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan. Pemilikan syer juga boleh melibatkan lialibiliti tertentu bagi pemegang syer, sebagai contoh lialibiliti untuk membayar dan lialibiliti untuk menyumbang kepada aset syarikat jika berlaku pembubaran. Suatu syarikat yang dibatasi oleh syer memperoleh modal dasar yang dibagikan dalam syer dengan jumlah tertentu.

¹¹ [1982] Ch 204

¹² (1939) 61 CLR 457

¹³ [1901] 1 Ch 279

3.2.1. Syer Biasa Dan Syer Kelas.

Perihal modal diwajibkan oleh s. 18 (1) (c) dari Akta Syarikat 1965, iaitu syarikat harus menyatakan hanya jumlah modal namaan dan membahagikannya menjadi syer dengan jumlah tertentu. Umumnya syer yang mempunyai nilai sama dengan nilai nominal mempunyai hak undi yang sama, tanpa melihat jumlah yang harus dijelaskan. Adalah terserah kepada syarikat untuk mengeluarkan syer dengan membawa hak yang berbeza-beza untuk berbagai-bagai alasan.

Artikel-artikel persatuan syarikat umumnya mengandungi ketetapan yang mengatur klasifikasi syer. Jadual A perkara 2 sebagai contoh memberi lembaga pengarah kekuatan yang besar untuk mengeluarkan syer dengan berbagai-bagai hak dan pembatasan seperti syer utama, syer yang ditunda, berhak atas dividen, berhak mengutamakan pembayaran dividen, hak memilih, hak mengutamakan pembayaran modal pada waktu pembubaran atau lain-lain. Jika tidak ada kuasa di dalam artikel-artikel persatuan untuk berbuat demikian, ia boleh dipinda untuk memberi kuasa sedemikian¹⁴.

Jumlah syer yang terbesar di dalam suatu syarikat ialah syer biasa. Apabila syarikat memutuskan untuk mengeluarkan kelas syer yang kedua, mereka biasanya akan mengeluarkan syer utama ("preference shares"), disebut demikian kerana mereka membawa pelbagai hak-hak utama. Mahkamah telah mengembangkan peraturan tertentu mengenai sifat dan hak yang berhubungan dengan syer utama. Peraturan dasar menerangkan syer ini tidak membawa hak khas tertentu jika tidak dinyatakan dalam memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan atau surat pengeluaran ("issue") atau dokumen kontrak lain yang mengkreasikan mereka. Contoh kes yang menerangkan hal ini ialah *Re Isle of Thanet Electricity Supply Co Ltd*¹⁵.

¹⁴ *Andrews v Gas Meter* [1871] 1 Ch 361

¹⁵ [1950] 1 Ch 161

Syer biasa adalah syer tanpa sebarang hak atau sekatan khas. Dividennya tidak ditetapkan tetapi adalah bergantung kepada kejayaan syarikat. Jika syarikat mendapat keuntungan yang besar, maka pemegang syer biasa akan menerima dividen yang besar, akan tetapi jika syarikat mengalami kerugian, maka merekalah yang pada amnya akan menanggung kerugiannya.

Syer utama adalah syer yang mempunyai beberapa keutamaan yang lebih daripada syer biasa, seperti keutamaan pembayaran dividen dan keutamaan dalam hal pembayaran balik modal di dalam suatu pembubaran. Tetapi mereka biasanya tidak akan diberi hak mengundi dalam mesyuarat am. Walau bagaimanapun Akta Syarikat 1965 cuba melindungi pemegang syer utama. Seksyen 148 memberi hak mengundi kepada syer utama di dalam tiga keadaan :

- a. Dividen utama mereka di dalam keadaan tunggakan.
- b. Resolusi yang dicadangkan mengubah hak mereka.
- c. Resolusi yang dicadangkan adalah untuk membubarkan syarikat.

Oleh kerana ahli-ahli syer utama biasanya adalah pihak minoriti dalam syarikat maka s. 66 memerlukan syarikat yang mengeluarkan syer utama, atau menukar syer yang dikeluarkannya menjadi syer utama, merencanakan dalam memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan hak-hak pemegang syer utama dengan memberikan batasan-batasan dalam hal seperti pembayaran modal partisipasi dalam kelebihan aset dan keuntungan, sama ada dividen kumulatif dan non-kumulatif, hak mengundi dan keutamaan dalam pembayaran modal dan dividen dalam hubungan dengan syer lain atau kelas lain syer utama.

Di bawah Common Law, hak-hak pemegang syer utama adalah tertakluk kepada peruntukan-peruntukan dalam artikel-artikel persatuan atau terma-terma keluaran. Hak-hak yang biasa diberi ialah hak dividen utama dan prioriti dalam hal pembayaran balik

modal dalam suatu pembubaran. Dalam beberapa keputusan mahkamah telah menerangkan hak-hak pemegang syer utama :

- a. Hak mereka untuk menerima dividen utama adalah hak kumulatif melainkan ada peruntukan disebaliknya dalam artikel-artikel persatuan : *Staples v Eastman Photographic Materials Co*¹⁶. Ini adalah bagi faedah pemegang syer utama.
- b. Jika mereka telah menerima dividen utama mereka tidak berhak mengambil bahagian (“participate”) dalam keuntungan berlebihan syarikat melainkan artikel-artikel persatuan dengan nyata memberi hak itu : *Will v United Lankat Plantations Co Ltd*¹⁷.
- c. Hak-hak seperti prioriti dalam pembayaran balik modal dan penyertaan dalam modal tambahan dalam suatu pembubaran perlu ditentukan dengan cara meneliti artikel-artikel persatuan dan terma-terma keluaran syer utama yang berkenaan. Jika hak mereka disenaraikan dalam artikel-artikel persatuan atau terma keluaran, senarai itu akan dianggap sebagai “exhaustive” : *Re Isle of Thanet Electricity Supply Co Ltd*¹⁸.

Telahpun dinyatakan bahawa untuk melindungi pemegang syer utama s. 66 memerlukan memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan memberi gambaran yang sepenuhnya mengenai hak-hak mereka supaya mereka benar-benar faham mengenai perkara tersebut. Seksyen 66 adalah peruntukan penting bagi melindungi pemegang syer utama. Penulis tesis ini sangat tertarik kepada peruntukan ini kerana ia memberikan maklumat penuh kepada pemegang syer tentang keutamaan mengenai hak-haknya dan mengelakkan keraguan mengenai hak-haknya. Ia membolehkan bakal pelabur memutuskan sama ada untuk melabur dalam syer-syer itu. Untuk menambah perlindungan mereka, artikel-artikel persatuan biasanya akan mengandungi satu peruntukan bahawa hak-hak kelas mereka tidak boleh dipinda melainkan kelas itu

¹⁶ [1896] 2 Ch 303

¹⁷ [1914] AC 11

¹⁸ [1950] Ch 161

bersetuju dengan majoriti yang tidak kurang daripada 75 % (tujuh puluh lima peratus), contohnya Jadual A perkara 4. Namun demikian pada masa ini wujud keraguan mengenai apakah maksud “hak kelas” dan ini akan dibincangkan kemudian.

3.2.2. Perlindungan Ahli-ahli Yang Memegang Syer Kelas.

Hak-hak yang diberi kepada kelas tertentu boleh di dapati dalam memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan atau dalam resolusi syarikat yang memberi keluaran syer dalam kelas tertentu. Di Malaysia, mengikut s. 66 semua hak mesti di daftarkan dalam memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan. Jika hak-hak kelas dinyatakan dalam memorandum persatuan hak-hak itu tidak boleh dipinda. Inilah kesan dari s. 21 (1B). Nampaknya hak-hak itu tidak boleh dipinda sungguh pun memorandum persatuan sendiri menetapkan cara pindaan. Ini adalah suatu perlindungan khas. Jika hak kelas demikian didapati dalam artikel-artikel persatuan, maka ia boleh dipinda dengan meminda artikel-artikel persatuan. Artikel-artikel persatuan biasanya akan ada peruntukan yang menyatakan bahawa hak yang diberikan kepada ahli-ahli kelas tidak boleh dipinda tanpa keizinan bahagian tertentu pemegang kelas syer tersebut, seperti diatur dalam Jadual A perkara 4. Fasal yang membolehkan hak kelas diubah dipanggil fasal variasi hak kelas.

Kita telah ambil perhatian bahawa hak-hak pemegang syer kelas biasanya terkandung dalam artikel-artikel persatuan. Dalam konteks perlindungan pemegang syer kelas, dua soalan penting wujud :

- a. Walaupun artikel-artikel persatuan mengandungi fasal variasi hak kelas seperti perkara 4 dalam Jadual A, bolehkah *ahli-ahli biasa* mengubah hak-hak pemegang syer utama yang terkandung dalam artikel-artikel persatuan dengan meminda artikel-artikel persatuan dengan menggunakan kuasa am mereka di bawah s. 31? Atau

dalam kata-kata lain bolehkah pemegang syer biasa tidak menghiraukan fasal variasi khas dan menggunakan kuasa mereka di bawah s. 31? Kalau jawabannya adalah ya, ini akan membolehkan pihak majoriti menindas pihak minoriti. Di Australia ada dua kes yang bertentangan. Dalam kes *Fisher v Easthaven Ltd*¹⁹ mahkamah telah memberi jawapan ya kepada soalan ini. Sebaliknya dalam kes *Crumpton v Morriner Hall Pty Ltd*²⁰, mahkamah telah menafikan hak ahli-ahli biasa untuk menggunakan kuasa mereka di bawah s. 31 untuk menghampakan fasal variasi khas dalam artikel-artikel persatuan.

- b. Jika hak-hak syer kelas terkandung dalam artikel-artikel persatuan dan artikel-artikel persatuan tidak ada peruntukan atau fasal variasi untuk memindanya, bolehkah ahli-ahli biasa memindanya dengan menggunakan kuasa am mereka di bawah s.31? Tidak ada nas mengenai perkara ini. Gower dalam bukunya, *Principles of Modern Company Law* edisi keempat di muka surat 564 berpendapat bahawa dalam kedudukan ini pindaan langsung tidak boleh dibuat. Pandangan ini hanya suatu pendapat seorang pujangga terkemuka dan tidak disokong oleh kes-kes.

Tiada kes berkenaan dua soalan tadi di Malaysia. Kalau Mahkamah Malaysia mengikuti kes *Fisher*, pemegang syer kelas akan kehilangan perlindungan kelas mereka. Berapa buah negara seperti England dan Australia telah mengatasi masalah-masalah tersebut di atas dengan meminda Akta mereka dengan memasukkan peruntukan-peruntukan khas. Peruntukan-peruntukan khas ini menentukan bahawa hak pemegang syer kelas tidak boleh dipinda melainkan dengan persetujuan kelas itu sendiri. Penulis tesis ini mencadangkan supaya Akta Syarikat 1965 dipinda dan ditambahkan ketentuan khas bahawa hak pemegang syer kelas tidak boleh dipinda melainkan dengan persetujuan kelas itu sendiri.

¹⁹ [1964] NSW 261

²⁰ [1965] NSW 24013

Di bawah s. 65 (1), pemegang tidak kurang dari 10% (sepuluh peratus) dari kelas syer yang dikeluarkan di mana haknya telah diubah atau dihapuskan melalui satu mesyuarat kelas, berhak dalam satu bulan setelah perubahan atau penghapusan memohon kepada mahkamah untuk menolak perbezaan atau penghapusan itu. Mahkamah mempunyai kekuatan untuk mengizinkan permohonan jika perbezaan atau penghapusan dibuat secara tidak adil atau akan berprasangka kepada pemegang kelas utama. Seksyen 65 sangat penting untuk perlindungan pemegang syer kelas. Tetapi ia ada kelemahannya. Ia hanya terpakai jika hak kelas dipinda atau diubah *akibat satu fasal variasi hak kelas yang sedang wujud*. Jika variasi dibuat dengan cara lain, seksyen itu tidak berkuatkuasa. Seperti telah dibincangkan dahulu, ada kemungkinan bahawa hak-hak ahli pemegang syer kelas tidak boleh dipinda langsung melainkan wujud suatu fasal variasi hak kelas yang tertentu, tetapi tidak ada nas mengenai hal ini. Penulis berpendapat bahawa masalah ini boleh diatasi jika s. 65 dipinda untuk menentukan bahawa minoriti yang berkenaan boleh memohon kepada mahkamah dalam tiap-tiap kes dimana haknya dipinda, iaitu tidak kira sama ada atau tidak ia dipinda dengan mengikuti fasal variasi hak kelas.

Pertanyaan yang kemudian timbul seterusnya ialah apa yang membentuk variasi hak? Maksud “variasi hak kelas” adalah sangat penting kerana ahli pemegang syer hanya boleh mengadu terhadap satu “variasi hak kelas”. Jika ia bukan ia tidak akan melibatkan hak kelas mereka. Mesyuarat berasingan kelas, persetujuan ahli-ahli syer kelas dan perlindungan di bawah s. 65 adalah tidak berkaitan melainkan hak kelas diubah. Pada masa ini pendirian mahkamah mengenai apa maksud “variasi hak kelas” ialah hak kelas tidak memberi perlindungan penuh kepada pemegang syer kelas, contoh-contoh berkaitan kes tersebut ialah *Adelaide Electric Co v Prudential Assurance*

*Co*²¹, *Greenhalgh v Ardenne Cinemas Ltd*²² dan *White v Bristol Aeroplane Co*²³. Apa yang membentuk variasi kelas syer dapat dilihat dalam kes *Greenhalgh v Ardenne Cinemas Ltd*. Fakta kesnya ialah :

Modal syer syarikat telah dibahagikan kepada syer yang berharga 10 syiling dan 2 syiling. Sebahagian besar daripada syer yang berharga 2 syiling dipegang oleh *Greenhalgh*. Kedua-dua syer itu mempunyai kuasa mengundi yang sama. Suatu resolusi diluluskan untuk membahagikan syer berharga 10 syiling kepada lima syer 2 syiling, iaitu syer yang baru ini mempunyai kedudukan yang sama dengan *Greenhalgh*. Kesan resolusi tersebut adalah untuk melemahkan kuasa mengundi *Greenhalgh*. Beliau telah memohon untuk suatu deklarasi bahawa pembahagian semua syer tersebut adalah batal, *inter alia* kerana hak kelas tersebut telah dipelbagaikan tanpa persetujuan seperti yang ditetapkan dalam fasal modifikasi hak artikel-artikel persatuan. Mahkamah Rayuan memutuskan bahawa tidak terdapat variasi dalam hak *Greenhalgh*. Sebelum resolusi tersebut, beliau mempunyai satu undi bagi setiap syer. Selepas resolusi tersebut beliau masih mempunyai satu undi bagi setiap syer. Fakta bahawa pemegang 10 syiling syer tersebut telah menambahkan kuasa mengundi sebanyak lima kali tidak dikira sebagai variasi terhadap hak *Greenhalgh* dari segi undang-undang. Kesan dari perubahan tertentu dalam struktur syer, plaintif mendapati bahawa ia telah kehilangan kawalan yang sebelum ini telah diperolehnya. Mahkamah memegang bahawa perubahan ini hanyalah persoalan bisnes dan bukan masalah hukum, sebagaimana plaintif masih mempunyai hak memilih yang sama sebagaimana sebelumnya.

Interprestasi sempit mengenai maksud "variasi" ini boleh dilihat juga dalam kes *White v Bristol Aeroplane Co*²⁴. Fakta kesnya ialah :

²¹ [1934] AC 122

²² [1951] Ch 286

²³ [1953] Ch 65

²⁴ [1953] Ch 65

Artikel-artikel persatuan mengandungi fasal modifikasi iaitu fasal hak yang menyatakan bahawa persetujuan pemegang syer daripada kelas tertentu perlu diperolehi jika hak mereka “dipelbagaikan, diuruskan atau dibatalkan dalam apa-apa cara”. Plaintiff ialah pemegang syer utama di dalam syarikat. Syarikat bercadang untuk membuat terbitan bonus di dalam bentuk syer utama kepada pemegang syer biasa yang sedia ada. Plaintiff yang merupakan pemegang asal syer utama, merasakan bahawa haknya sebagai pemegang syer utama telah terjejas dengan cadangan tersebut dan meminta mesyuarat kelas diadakan. Mahkamah enggan untuk memutuskan bahawa hak pemegang syer utama telah terjejas. Pemegang syer utama akan mempunyai hak yang sama selepas keluaran yang dicadangkan seperti sebelumnya. Walaupun kuasa menyekat undi mereka mungkin dilemahkan tetapi tidak terdapat apa-apa variasi tentang hak mereka. Dalam kes ini bonus dikeluarkan untuk pemegang syer biasa tidak “mempengaruhi, mengubah, berubah, berhubungan atau menghapuskan” hak pemegang syer utama yang ada.

Mahkamah sentiasa menyatakan bahawa ia akan melindungi semua ahli dalam suatu pengurangan modal. Perkara ini telah pun dibincang di bawah 3.1.1. Namun demikian beberapa keputusan seperti *Re Saltden Estates Co Ltd*²⁵ dan *House of Fraser Plc v A.C.G.E Investment Ltd*²⁶ boleh dikritik sebagai tidak memberi perlindungan penuh kepada ahli yang memegang syer utama atau “preference shares”. Ini berikutan daripada prinsip bahawa apabila modal dikurangkan, pengurangan itu dianggap sebagai suatu pembubaran dan hak-hak semua ahli adalah sama seperti hak-hak mereka dalam suatu pembubaran. Biasanya pemegang syer utama akan menikmati prioriti dalam hal-hal pemulangan modal di dalam suatu pembubaran. Akibat “prioriti” atau keutamaan ini ialah jika modal syarikat dikurangkan kerana syarikat mempunyai modal lebihan (“excess capital”), maka modal mereka akan dipulangkan dahulu dan bukan modal

²⁵ [1968] 1 WLR 1844

²⁶ [1987] 2 WLR 1083

pemegang syer biasa, sama seperti di dalam suatu pembubaran. Kadangkala penggunaan prinsip ini akan menimbulkan kesukaran kepada pemegang syer utama. Jika syarikat itu adalah syarikat yang maju dan sedang mendapat keuntungan yang tinggi, mereka tidak boleh menikmati keuntungan itu lagi kerana modal mereka akan dipulangkan. Bolehkah mereka mengadu bahawa mereka sedang dihalau keluar (“expelled”) dan bahawa pemulangan modal mereka adalah menentang hak kelas mereka? House of Lords dalam kes *House of Fraser Plc* telah memutuskan bahawa mereka tidak boleh mengadu jika mereka mempunyai prioriti dalam hal pulangan modal di dalam suatu pembubaran. Di dalam pengurangan modal di atas sebab kelebihan modal, pulangan modal yang terlebih dahulu adalah sama seperti hak-hak ahli dalam suatu pembubaran. Tambahan pula pemulangan itu bukanlah satu variasi hak kelas mereka. Ini kerana hak mereka adalah untuk menerima modal terlebih dahulu di dalam suatu pembubaran.

Sebagai kesimpulan, adalah nyata dari kes-kes di atas bahawa mahkamah telah memberi satu maksud yang sempit kepada perkataan-perkataan hak kelas dan ini adalah tidak baik untuk perlindungan ahli atau pihak minoriti.

3.2.3. Pemindahan Syer.

Syer adalah harta alih dan bukannya harta tidak alih. Pemindahan syer terjadi ketika pemegang syer mengalihkan hak milik di dalam syernya kepada orang lain. Seksyen 103 (1) melarang syarikat (walaupun segala sesuatu ada dalam artikel-artikel persatuan) mendaftarkan pemindahan syer, jika tidak ada dokumen pemindahan dalam bentuk yang telah ditentukan oleh Menteri dikirim kepada syarikat. Akta Syarikat 1965 mengandungi beberapa peruntukan khas bagi melindungi ahli yang ingin memindahkan syer-syernya.

Seksyen 105 (1) menetapkan bahawa ketika syarikat menolak untuk mendaftarkan pemindahan syer, syarikat dapat dalam waktu satu bulan setelah tarikh di mana pemindahan syer didaftarkan, mengumumkan kepada penjual dan pembeli penolakan itu. Syarikat dan setiap pengarah yang tidak dapat melaksanakannya bersalah dan telah melakukan satu kesalahan (s. 105 (2)). Jika tempoh satu bulan tersebut tamat, syarikat akan kehilangan hak untuk menolak pendaftaran kepada penjual. Perlindungan tambahan terdapat di dalam s. 107 (1). Ia melibatkan syer baru dan juga pemindahan syer. Dalam kes alotmen syer-syer baru, syarikat mestilah bersedia untuk penghantaran sijil syer kepada ahli-ahli ("share certificate") dalam tempoh dua bulan. Dalam kes pemindahan syer lain pula, tempoh bagi tujuan ini ialah satu bulan. Seksyen 107 (2) mewujudkan penalti jenayah jika tempoh-tempoh ini tidak dipatuhi. Jika syarikat tidak mematuhi s. 107 (1) ahli yang berkenaan boleh memberi notis kepadanya dan memintanya membaiki keingkaran dalam tempoh sepuluh hari. Jika syarikat masih engkar maka ahli yang berkenaan boleh memohon kepada mahkamah di bawah s. 107 (3) untuk pemulihan. Mahkamah boleh memerintahkan syarikat memperbetulkan kesalahan tersebut dan membayar kos pemohon. Malangnya, s. 107 (3) tidak menyebut sama ada pemohon boleh mendapat ganti rugi dan ini adalah satu kelemahan dari segi perlindungan ahli. Penulis tesis ini bercadang agar Akta Syarikat 1965 dipinda dan ditambahkan ketentuan bahawa pemohon boleh mendapat ganti rugi kerana keingkaran syarikat untuk menghantar sijil syer dalam tempoh yang ditetapkan oleh Akta Syarikat 1965.

Kadangkala artikel-artikel persatuan akan memberikan budi bicara kepada lembaga-lembaga untuk menolak permohonan untuk pemindaan syer. Di dalam kes syarikat persendirian, pembatasan ini adalah wajib di bawah s. 15. Jadual A perkara 22 (jika digunakan) membolehkan lembaga pengarah menolak mendaftarkan pemindahan

syer kepada seseorang yang tidak mereka persetujui dan di mana syer yang berkenaan adalah syer yang dibayar sebahagian sahaja atau di mana syarikat mempunyai lien ke atas syer itu.

Bagaimanakah ahli dilindungi jika lembaga pengarah diberikan budi bicara mutlak menolak satu permohonan untuk pemindahan syer? Mahkamah telah memutuskan beberapa prinsip untuk melindungi ahli. Kuasa lembaga pengarah untuk menolak pemindahan adalah satu kuasa *fidusiari*. Kuasa itu mestilah digunakan dengan *bona fides* atau dengan hati tulus dan suci bagi kepentingan syarikat: *Smith v Fawcett*²⁷. Di dalam kes *Kwality Textiles (Malaysia) Sdn Bhd v Arunchalam*²⁸ telah diputuskan bahawa beban untuk membuktikan *mala fides* dipikul oleh ahli yang mencabarnya. Ini kadangkala akan menyebabkan kesusahan kepada ahli. Penulis tesis ini berpendapat bahawa syarikat wajib memberi sebab untuk penolakan pemindahan syer tersebut kerana jika tidak adalah mustahil untuk ahli mencabarnya di mahkamah.

Kadangkala lembaga pengarah hanya diberi kuasa menolak pendaftaran pemindahan pada keadaan tertentu, contoh Table A. Jika dapat dibuktikan bahawa penolakan berdasarkan alasan lain, mahkamah dapat mengintervensi supaya membolehkan pemindahan didaftarkan.

Di mana artikel-artikel persatuan syarikat memberi kuasa syarikat untuk menolak pendaftaran pemindahan syer dalam keadaan khas, mahkamah secara ketat akan memeriksa artikel-artikel persatuan untuk menentukan apakah penolakan tersebut di kuasai oleh kuasa itu, seperti dalam kes *Kesar Singh v Sepang Omnibus Co Ltd*²⁹.

²⁷ [1942] 1 All ER 542

²⁸ [1990] 3 MLJ 360

²⁹ [1964] MLJ 122

*Berry & Stewart v Tottenham Hotspur Football Co*³⁰, memutuskan bahawa jika artikel-artikel persatuan menetapkan bahawa lembaga pengarah tidak perlu menetapkan dasar dan alasan di mana pendaftaran pemindahan ditolak, mahkamah tidak memerlukan lembaga pengarah untuk mengungkapkan alasan atau dasar. Ini disokong oleh kes *Kwality Textiles (Malaysia) Sdn Bhd v Arunchalam*³¹. Prinsip ini amat menghampakan perasaan ahli-ahli.

Jika lembaga pengarah memberi alasan untuk menolak, maka mahkamah dapat memutuskan adakah alasan mereka cukup : *Lim Ow Goik v Sungei Merah Bus Co Ltd*³². Di dalam kes ini sebab yang diberikan telah diputuskan sebagai sesuatu yang tidak dikuasai oleh artikel-artikel persatuan. Mahkamah telah memerintahkan bahawa pemindahan dilaksanakan.

Dalam beberapa kes di Malaysia, *Royal Trust Nominees v Sri Hartamas Development Sdn Bhd*³³, telah diputuskan bahawa syarikat akan kehilangan peluang untuk menolak pemindahan jika lembaga pengarah tidak membuat keputusan dan memberitahu penjual dan pembeli dalam tempoh satu bulan seperti ditetapkan oleh s.105. Namun demikian, tempoh satu bulan itu boleh dilanjutkan jika ada sebab-sebab yang baik. Contoh kes-kes di Malaysia di mana tempoh telah dilanjutkan dengan alasan ada sebab-sebab yang baik ialah *Allied Properties Sdn Bhd v Semua Holding Sdn Bhd*³⁴ dan *David Hey v New Kok Am Realty Sdn Bhd*³⁵.

Seksyen 181 memberi perlindungan dalam kes-kes penindasan. Pada pendapat penulis tesis ini, ia mungkin membolehkan ahli memohon untuk kebaikan dalam kes di

³⁰ [1935] Ch 718

³¹ [1990] 3 MLJ 360

³² [1969] 2 MLJ 101

³³ [1989] 2 CLJ 1069

³⁴ [1988] 3 MLJ 185

³⁵ [1985] 1 MLJ 167

mana lembaga pengarah gagal mendaftarkan pemindahan syer, dan kegagalan ini merupakan satu “penindasan”.

Sebagai kesimpulan, biasanya adalah hampir mustahil untuk mencabar keputusan lembaga pengarah jika mereka menolak satu permohonan. Ini adalah kerana artikel-artikel persatuan akan digubal dengan cara yang amat luas dan juga mengecualikan lembaga pengarah daripada memberi sebab-sebab untuk menolak permohonan ahli. Contohnya dalam kes *Kwality Textiles (Malaysia) Sdn Bhd v Arunchalam*³⁶ artikel-artikel persatuan telah memberi “budibicara yang absolut tanpa memberi sebab untuk mendaftar”. Oleh kerana lembaga pengarah tidak perlu dan tidak boleh dipaksa memberi sebab-sebab, adalah amat sukar untuk ahli mencabar keputusan lembaga pengarah. Di dalam kedudukan ini ahli tidak dilindungi. Di sini perlu disebutkan bahawa Akta Singapura, Companies Act 1967 s.128 (2) mewajibkan syarikat memberi sebab untuk penolakan. Ini merupakan satu cara yang baik untuk melindungi ahli minoriti. Penulis tesis ini bercadang supaya dalam Akta Syarikat Malaysia ditambahkan ketentuan bahawa syarikat mesti memberi sebab untuk menolak pemindahan syer seperti halnya dalam s. 128 (2) Companies Act 1967 Akta Singapura.

3.3. Dividen.

Dividen adalah kembalinya investasi pemegang syer. Jadual A perkara 98 menetapkan bahawa syarikat dalam mesyuarat am dapat mengumumkan dividen, tetapi dividen tidak boleh melebihi jumlah yang direkomendasikan oleh lembaga pengarah. Fasal ini akhirnya memberi lembaga pengarah kekuatan sebenar untuk mengumumkan dividen dan menentukan jumlah maksimum.

³⁶ [1990] 3 MLJ 360

Seksyen 365 (1) menyatakan larangan pembayaran dividen kepada pemegang syer syarikat kecuali kerana keuntungan atau menurut s. 60 Akta Syarikat 1965. Setiap lembaga pengarah atau pengurus yang ingin membayar atau mendapat kebenaran untuk membayar setiap dividen dari kewangan yang diketahuinya bukan dari keuntungan adalah melakukan kesalahan, dan juga bertanggungjawab kepada pemberi hutang untuk memperluas kelebihan pembayaran (s. 365 (2)).

Aturan berkenaan pembayaran dividen ada kelemahannya pada masa ini. Kelemahan-kelemahan berkenaan berpunca daripada definisi keuntungan. Akta syarikat 1965 tidak ada memberi satu definisi atau takrifan mengenai keuntungan. Kes-kes Common Law seperti *Lee v Neuchatel Asphalte Co*³⁷, *Ammonia Soda Co Ltd v Chamberlain*³⁸ dan *Dimbula Valley (Ceylon) Tea Co Ltd v Laurie*³⁹ telah memberikan maksud kepada perkataan “keuntungan” yang dikatakan tidak sama dengan “commercial reality”, tetapi kes-kes ini tidak dibincangkan dalam tesis ini kerana biasanya ia tiada sebarang kaitan dengan pihak minoriti. Namun demikian, akhirnya ahli juga akan mengalami kerugian jika modal digunakan untuk membayar dividen.

Bagaimanakah ahli minoriti dilindungi dalam hal pembayaran dividen? Perlindungan pada masa ini tidak mencukupi. Artikel-artikel persatuan biasanya akan memberi kuasa kepada lembaga pengarah untuk menentukan :

- a. Sama ada dividen akan dibayar pada tahun yang berkenaan.
- b. Sama ada keuntungan syarikat dipinda kepada tabung simpan atau dana simpanan (“reserve”).
- c. Kalau dividen dibayar, berapa jumlahnya.

³⁷ [1889] 4 Ch D 1

³⁸ [1918] Ch 266

³⁹ [1961] Ch 353

Adalah amat sukar untuk ahli atau pihak minoriti mencabar keputusan lembaga pengarah mengenai budi bicaranya dalam ketiga-tiga perkara yang disebutkan di atas. Dalam *Scott v Scott*⁴⁰, ahli-ahli dalam mesyuarat am syarikat telah mengambil suatu keputusan yang telah menentang keputusan lembaga pengarah mengenai pembayaran dividen. Mahkamah telah memutuskan bahawa mesyuarat am tidak boleh menyoal budi bicara pengarah mengenai hal ini. Tambahan lagi, walau pun artikel-artikel persatuan senyap, lembaga pengarah mempunyai kuasa tersirat untuk memindahkan keuntungan kepada dana simpanan dan tidak menggunakan keuntungan itu untuk membayar dividen : *Re Hume Industries (FE) Ltd*⁴¹. Ini boleh menghampakan pihak minoriti.

Namun demikian, dalam kedudukan khas ahli-ahli boleh menggunakan s. 181 yang memberi rilif dalam kes-kes penindasan. Penindasan boleh timbul jika dividen tidak dibayar untuk tempoh yang panjang apabila syarikat itu sebenarnya mempunyai keuntungan. Beberapa kes, contohnya *Re Sam Weller & Sons Ltd*⁴² menerangkan perkara ini.

⁴⁰ [1943] 1 All ER 582

⁴¹ [1974] 1 MLJ 167

⁴² [1990] BCLC 80

3.1. Maksud Modal.

Di Indonesia seperti di Malaysia, tanggungjawab pemegang syer hanya sekadar modal yang dikeluarkannya, sehingga kekayaan syarikat adalah sesuatu yang berasingan dari pemegang syernya.

Di Indonesia, modal syarikat dapat dibahagikan kepada beberapa bentuk modal iaitu :

1. *Modal Asas (Authorized Capital)*. Modal Asas ialah seluruh nilai nominal syer yang ditetapkan dalam Anggaran Dasar syarikat. Statut Indonesia, iaitu Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas, menyatakan bahawa jumlah modal asas minimum suatu syarikat adalah sekurang-kurangnya Rp 20,000,000 atau RM 8,695.65 (dengan perkiraan 1 (satu) Ringgit Malaysia adalah Rp 2,300) (fasal 25 (1)). Perkara ini adalah suatu keistimewaan undang-undang syarikat di Indonesia.
2. *Modal ditempatkan atau modal dikeluarkan (Issued Capital)*. Modal ditempatkan ialah modal yang sanggup dilabur oleh para pengasas syarikat. Semasa menubuhkan syarikat, paling kurang 25 % (dua puluh lima peratus) dari modal asas hendaklah ditempatkan (fasal 26 (1)). Apabila modal asasnya RM 8,695.65 (Rp 20,000,000) maka modal ditempatkan adalah $25\% \times \text{RM } 8,695.65 = \text{RM } 2,173.91$ (Rp 5,000,000). Tidak ada peruntukan seperti ini dalam Akta Syarikat Malaysia.
3. *Modal diserahkan (Paid up Capital)*. Modal diserahkan ialah jumlah modal yang telah dibayar tunai oleh pemegang syer. Besar modal yang harus dikeluarkan oleh pemegang syer adalah 50% (lima puluh peratus) dari nilai nominal syer yang dikeluarkan (fasal 26 (2)). Apabila modal asas RM 8,695.65 (Rp 20,000,000) maka modal yang harus dikeluarkan adalah $50\% \times \text{RM } 8,695.65 = \text{RM } 4,347.87$ (Rp 10,000,000).

4. *Modal yang belum dibayar (Unpaid Capital)*. Modal yang belum dibayar ialah jumlah modal yang belum dibayar oleh ahli.

Di Indonesia, selepas pengesahan syarikat oleh Menteri setiap pengeluaran syer lebih lanjut dalam peningkatan modal syarikat harus dilakukan dengan sepenuhnya (fasal 26 (4)).

Daripada penjelasan di atas dapat difahami bahawa modal yang harus dibayar oleh seseorang yang akan mendirikan syarikat tidak harus dibayar tunai serentak, jika alotmen itu dibuat sebelum pengesahan oleh Menteri.

Di sini nyata suatu perbezaan penting antara undang-undang Malaysia dan Indonesia. Di Malaysia, Akta Syarikat 1965 tidak menetapkan modal minimum. Pada pendapat penulis tesis ini kedudukan di Indonesia mengenai modal minimum lebih berfaedah untuk pihak minoriti. Ini adalah kerana undang-undang Indonesia menetapkan bahawa syarikat mencukupi modal pada masa penubuhan. Akibatnya syarikat tidak akan mengalami masalah untuk memulakan aktivitinya dan tidak perlu meminjam wang dari pihak ketiga.

Ahli juga diberi perlindungan oleh fasal 27 iaitu jika pembayaran untuk syer dilakukan dalam bentuk lain daripada wang. Bentuk bukan wang itu mestilah dinilai oleh seorang pakar yang tidak ada kaitan dengan syarikat. Di Malaysia di bawah Common Law dan juga di bawah s. 54 (2) Akta Syarikat 1965, alotmen syer boleh dibuat untuk balasan bukan wang. Tetapi Common Law dan Akta Syarikat 1965 tidak mewajibkan penilaian oleh seorang pakar. Pada pendapat penulis tesis ini fasal 27 di Indonesia melindungi ahli-ahli daripada frod atau penipuan. Peruntukan seperti ini perlu dimasukkan dalam Akta Syarikat Malaysia. Tambahan pula di Indonesia, *syarikat awam* hanya boleh mengeluarkan syer secara tunai. Ini adalah perbezaan dengan kedudukan di bawah Common Law. Tidak ada peruntukan seperti ini dalam Akta Syarikat Malaysia.

Fasal 28 menghalang tuntutan (“claim”) oleh seseorang terhadap syarikat digunakan sebagai balasan untuk syer yang dikeluarkan. Oleh yang demikian tanggungan syarikat (“liability of the company”) tidak boleh digunakan sebagai balasan untuk mendapat syer. Ia memberi perlindungan kepada ahli keseluruhannya.

3.2. Perlindungan Modal Dan Kekayaan Syarikat.

Statut Indonesia seperti statut Malaysia mempunyai beberapa peruntukan untuk melindungi pemiutang dan ahli. Fasal 29 melarang syarikat Indonesia mengeluarkan (“issue”) syer untuk dimiliki sendiri oleh syarikat. Fasal ini terpakai juga terhadap anak syarikat. Pada amnya jika syarikat membeli syernya sendiri daripada seseorang, maka akibatnya pembayaran yang telah diterima oleh orang itu mestilah dikembalikan kepada syarikat (fasal 30). Fasal-fasal ini menentukan bahawa modal tidak dikurangkan dan ini adalah bagi perlindungan ahli. Sungguhpun syarikat tidak boleh keluarkan syer kepada diri sendiri atau anak syarikat, pada *keadaan-keadaan tertentu* ia boleh membeli syer-syer yang sudah dikeluarkan daripada ahli-ahlinya. Pembelian itu hanya boleh dilakukan jika Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli meluluskannya dengan majoriti 2/3 (dua pertiga). Mengikut fasal 32, Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) dapat mewakilkan kuasa untuk memberi persetujuan membeli balik syer kepada organ lain untuk tempoh sekurang-kurangnya lima tahun, dan ini boleh ditarik sewaktu-waktu oleh mesyuarat am. Pihak minoriti dan ahli dilindungi dengan fasal 33. Syer yang dibeli oleh syarikat tidak boleh digunakan untuk mengundi dalam mesyuarat am dan tidak boleh dikira untuk korum. Prinsip yang sama digunakan jika syer itu dipegang oleh anak syarikat.

Seperti dinyatakan di atas di Indonesia fasal 32 membenarkan Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli untuk mewakilkan kuasa untuk meluluskan pembelian syer “kepada organ lain untuk paling lama 5 (lima) tahun”.

Perkataan “organ” tidak ditakrifkan. Ini termasuk direksi (lembaga pengarah) dan komisaris. Pada pendapat penulis tesis ini, penyerahan kuasa oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli kepada organ lain bukanlah bagi perlindungan ahli. Adalah lebih baik jika kuasa itu dipegang oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Di Malaysia kuasa ini (di bawah s. 67A) tidak boleh diwakilkan oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli.

Fasal 30 (1) (a) menyatakan bahawa pembelian syer oleh syarikat hanya dibenarkan daripada “laba bersih” atau “net profits”. Pembelian juga dilarang jika jumlah modal yang dikeluarkan akan terjatuh atau menjadi kurang. Tidak ada peruntukan seperti ini di Malaysia. Mengikut fasal 30 (1) (b) satu lagi syarat adalah jumlah nilai syer yang dimiliki oleh syarikat dan anak syarikat (termasuk gadai syer) yang dipegang “tidak melebihi 10% (sepuluh peratus) dari jumlah modal yang ditempatkan”. Peruntukan seperti fasal 30 (1) (b) tidak ada dalam Akta Syarikat Malaysia.

3.2.1. Pengurangan Modal.

Seerti diterangkan dulu jika modal dikurangkan, ia akan mengurangkan pelaburan modal ahli di dalam syarikat. Di Indonesia, fasal 37 memperuntukkan bahawa modal hanya boleh dikurangkan dengan persetujuan Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Lembaga Pengarah dikehendaki memberi tahu “semua kreditor” dan mengumumkan dalam Berita Negara Republik Indonesia serta 2 (dua) surat khabar harian paling lambat 7 (tujuh) hari dikira mulai dari tarikh pengumuman keputusan. Seorang kreditor boleh membantah secara bertulis kepada syarikat (dengan salinan kepada Menteri) di dalam tempoh 60 (enam puluh) hari. Syarikat mesti bertindak di atas bantahan itu dalam tempoh 30 (tiga puluh) hari. Jika

syarikat menolak bantahan kreditor atau tidak “memberi penyelesaian”, maka kreditor boleh memulakan tindakan di mahkamah.

Fasal 39 memperuntukkan seperti berikut :

“(1) Pengurangan modal berkuatkuasa setelah pindaan Anggaran Dasar mendapat persetujuan Menteri.

(2) Persetujuan Menteri ke atas pindaan Anggaran Dasar sebagaimana dimaksud dalam ayat (1) dapat diluluskan apabila :

- a. Tidak terdapat keberatan bertulis dari kreditor dalam tempoh 60 (enam puluh) hari.
- b. Telah tercapai penyelesaian terhadap keberatan yang diajukan kreditor ; atau
- c. Gugatan kreditor telah mendapat keputusan pengadilan yang telah mempunyai kekuatan hukum tetap.”

Malangnya, fasal ini tidak menyebut sama ada Menteri perlu mengambil kira sama ada hak ahli, terutama pihak minoriti dilindungi. Penulis tesis ini berpendapat bahawa fasal ini perlu dipinda untuk membolehkan Menteri memberi perhatian kepada hak ahli dalam suatu pengurangan modal.

Terdapat perbezaan dalam pengurangan modal antara statut di Indonesia dan di Malaysia. Di Malaysia, apabila dilakukan pengurangan terhadap modal syarikat maka pengurangan modal tersebut hendaklah diberi kuasa oleh artikel-artikel persatuan. Kemudian resolusi-resolusi khas bagi pengurangan modal tersebut mesti disahkan oleh mahkamah. Pengesahan daripada mahkamah adalah syarat penting di Malaysia bagi pengurangan modal. Seperti diuraikan dulu, sebelum mengesahkan pengurangan modal mahkamah Malaysia akan menentukan bahawa hak ahli terutama pihak minoriti tidak terjejas.

Bagaimana ahli-ahli dilindungi dalam pengurangan modal di Indonesia? Perlindungan yang diberikan terhadap ahli-ahli ialah sebagaimana yang ditetapkan

dalam fasal 41 (1) iaitu pengurangan modal tersebut hendaklah dilakukan atas setiap syer atau ke atas semua syer dalam klasifikasi syer yang sama secara seimbang. Ini menentukan bahawa pengurangan modal yang dilakukan akan menjejaskan kesemua ahli secara adil.

Apabila syer dalam syarikat dibahagikan ke dalam berbagai-bagai kelas, bagaimana perlindungan yang diberikan di Indonesia terhadap berbagai-bagai kelas tersebut? Seperti yang telah dihuraikan sebelumnya di Malaysia, ahli-ahli syer kelas ini biasanya adalah pemegang syer minoriti di dalam sebuah syarikat dan boleh ditindas oleh pemegang syer majoriti. Di Indonesia, perlindungan terhadap pemegang syer kelas ini ditetapkan dalam fasal 41 (2), dan akan dikaji apabila hak pemegang syer kelas dibicarakan kemudian dalam bab ini. Secara ringkasnya di Indonesia persetujuan pemegang syer kelas yang terlibat dalam suatu mesyuarat kelas perlu sebelum modal mereka boleh dikurangkan.

Pengurangan modal ini kadangkala dapat menyebabkan kerugian kepada ahli. Untuk melindungi ahli, rujukan juga perlu dibuat kepada fasal 54 (2). Fasal 54 (2) berbunyi seperti berikut :

“Setiap pemegang syer berhak mengajukan gugatan terhadap perseroan ke mahkamah, apabila dirugikan kerana tindakan perseroan yang dianggap tidak adil dan tanpa alasan wajar sebagai akibat keputusan Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS), direksi atau komisaris”.

Jika pengurangan modal akibat keputusan Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli, direksi atau komisaris ini *menimbulkan kerugian terhadap ahli*, maka setiap pemegang syer berhak mengajukan gugatan terhadap syarikat ke mahkamah. Gugatan baru dapat diajukan apabila telah timbul kerugian terhadap pemegang syer berkenaan dan ini kadangkala tidak boleh ditunjukkan oleh ahli.

3.2.2. Perlindungan Dalam Penambahan Modal.

Seperti di Malaysia modal boleh ditambah dengan resolusi biasa Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) (fasal 34). Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) boleh mewakili persetujuan mengenai penambahan modal kepada suatu organ tertentu contohnya komisaris. Tidak ada peruntukan seperti ini di dalam Undang-Undang Malaysia. Suatu perlindungan khas untuk pihak minoriti didapati di dalam fasal 36. Ia memperuntukkan :

- “(1) Dalam hal Anggaran Dasar tidak menentukan lain, seluruh keluaran syer dalam penambahan modal hendaklah terlebih dahulu ditawarkan kepada setiap pemegang syer secara seimbang dengan pemilikan syer untuk klasifikasi syer yang sama.
- (2) Dalam hal pemegang syer tidak menggunakan hak untuk membeli syer sebagaimana dimaksud dalam ayat (1), setelah tamat tempoh 14 (empat belas) hari semenjak penawaran, perseroan hendaklah menawarkan syer baru tersebut terlebih dahulu kepada kakitangan, sebelum ditawarkan kepada orang lain untuk membeli jumlah tertentu atas syer tersebut.”

“*Pre-emptive right*” yang diberi di Indonesia oleh fasal 36 (1) tidak ada di Malaysia. Fasal 36 (1) menentukan bahawa syer baru tidak dikeluarkan kepada pihak-pihak tertentu supaya kumpulan itu akan menjadi pihak majoriti. Jika “*pre-emptive right*” ini tidak wujud, pihak-pihak lain yang tidak diberi syer-syer itu akan menjadi kumpulan minoriti. Satu kelemahan dari segi perlindungan pihak minoriti ialah perkataan-perkataan “Dalam hal Anggaran Dasar tidak menentukan lain”. Jika Anggaran Dasar mengandungi peruntukan yang berlainan maka pihak minoriti kehilangan hak ini.

Walaupun tidak dinyatakan dengan jelas di dalam statut Indonesia ahli-ahli tidak boleh dipaksa membeli syer-syer keluaran baru. Telah pun diperhatikan bahawa

Malaysia mempunyai peruntukan yang jelas di dalam seksyen 33 Akta Syarikat Malaysia.

Pada amnya penambahan modal tidaklah menyebabkan kerugian kepada ahli. Jika penambahan modal menyebabkan kerugian kepada ahli, maka rujukan perlu dibuat kepada peruntukan am (“general provision”) dalam fasal 54 (2). Fasal 54 (2) telah pun dijelaskan sebelum ini. Apabila penambahan modal menyebabkan kerugian kepada ahli, maka pemegang syer dapat mengajukan gugatan terhadap syarikat ke mahkamah. Gugatan baru boleh diajukan jika ahli telah mengalami kerugian.

3.3. Syer.

Di Indonesia seperti di Malaysia, pemilikan syer dalam suatu syarikat memberi dua hak kepada pemegangnya. Pertama, sebagai bukti bahawa pemilik atau pemegang syer ikut serta dalam modal sesebuah syarikat. Kedua, jika syarikat dibubarkan, hak penyertaan dalam aset syarikat setelah semua hutang syarikat dibayar. Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas tidak ada memberikan takrifan mengenai syer. Menurut Anisitus Amanat⁴³, syer adalah selembar kertas yang sengaja dibuat, dibentuk dan dicetak dengan indah yang memberikan 2 (dua) bukti kepada pemilik atau pemegangnya. Pertama, membuktikan bahawa pemilik atau pemegangnya ikut serta dalam modal suatu syarikat. Kedua, membuktikan bahawa pemiliknya atau pemegangnya adalah pemilik dari syarikat yang mengeluarkan syer itu. Rujukan perlu dibuat kepada fasal 44. Fasal 44 adalah seperti berikut :

“Kepada pemegang syer diberikan bukti pemilikan syer untuk syer yang dimilikinya”.

⁴³ Anisitus Amanat, *Pembahasan Undang-Undang Perseroan Terbatas 1995 dan Penerapannya Dalam Akta Notaris*, Jakarta, PT Raja Grafindo Persada, 1997, ms 41.

Bentuk bukti tidak dinyatakan di dalam statut Indonesia, oleh yang demikian statut Indonesia tidak (seperti s. 107 Akta Syarikat 1965) mewajibkan keluaran sijil syer. Namun demikian perkara ini adalah tertakluk kepada Anggaran Dasar. Anggaran Dasar boleh menentukan bentuk bukti, contohnya dengan keluaran sijil syer. Pada pendapat penulis adalah lebih baik untuk perlindungan pemegang syer jika sijil diwajibkan (seperti oleh s. 107 Akta Syarikat Malaysia) oleh Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

Suatu perkara yang penting ialah statut Indonesia membenarkan “saham atas tunjuk” atau apa yang dipanggil “bearer share” di bawah Common Law. “Saham atas tunjuk” dikeluarkan jika nilainya dibayar penuh (fasal 42). Sijil syer (dirujuk sebagai “surat salam”) mestilah dikeluarkan bagi “saham atas tunjuk”. Sijil tidak akan menunjukkan nama pengarang dan ia boleh dipindah dengan hantar-serahan. Akta Malaysia tidak membenarkan keluaran “bearer share” kerana ia boleh menimbulkan beberapa masalah untuk syarikat. Contohnya identiti pemegang syer adalah penting untuk diketahui syarikat supaya jumlah pegangan seseorang boleh diketahui.

3.3.1. Syer Biasa Dan Syer Kelas.

Di Indonesia selain syer atas nama dan syer atas tunjuk, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas juga mengizinkan syarikat untuk mengeluarkan syer menurut klasifikasinya iaitu syer kelas. Fasal 46 Akta Syarikat menyatakan :

- “(1) Anggaran Dasar boleh menetapkan 1 (satu) klasifikasi syer atau lebih.
- (2) Setiap syer dalam klasifikasi yang sama memberi hak yang sama kepada pemegangnya.
- (3) Dalam hal yang terdapat lebih dari 1 (satu) klasifikasi syer, maka Anggaran Dasar menetapkan 1 (satu) klasifikasi sebagai syer biasa.”

Penjelasan (“explanatory note”) kepada fasal 46 (1) menjelaskan bahawa yang dimaksudkan dengan klasifikasi syer ialah kelompok syer yang satu dengan lainnya mempunyai sifat yang sama dan sifat tersebut membezakannya dengan syer yang merupakan kelompok syer dari klasifikasi yang berbeza. Sedangkan yang dimaksudkan dengan “syer biasa” menurut penjelasan fasal 46 (3), ialah syer yang memberikan hak undi untuk mengambil keputusan dalam Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat ahli mengenai hal-hal yang berkaitan dengan pengurusan syarikat, hak menerima pembahagian dividen dan baki kekayaan dalam proses pembubaran. Hak undi yang dimiliki oleh pemegang syer biasa dapat dimiliki juga oleh pemegang syer klasifikasi lain.

Pasal 46 (4) menyatakan bahawa bagi syer-syer kelas Anggaran Dasar boleh menetapkan :

- “ (a) Sama ada ia mempunyai kuasa undi yang khas, bersyarat, terhad atau langsung tidak ada kuasa undi .
- (b) Setelah tempoh tertentu dapat ditarik balik atau dapat ditukar kepada klasifikasi syer lain.
- (c) Sama ada ia mempunyai hak untuk menerima dividen secara kumulatif atau bukan kumulatif
- (d) Sama ada ia mempunyai keutamaan untuk menerima tunggakan dividen atau menerima aset perseroan dalam satu pembubaran.“

Fasal 46 (4) bukanlah suatu peruntukan mandatori. Apakah kedudukannya jika Anggaran Dasar tidak mengaturnya? Dalam keadaan Anggaran Dasar tidak menetapkannya, maka akan timbul keraguan dan ini tidak bagi faedah pemegang syer kelas yang biasanya akan menjadi pihak minoriti.

Di Malaysia mengikut s. 66 Akta Syarikat 1965, syer utama tidak boleh dikeluarkan melainkan memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan dengan

nyata menyatakan sama ada pemegang syer kelas itu menikmati hak-hak tersebut di atas. Adalah dicadangkan untuk melindungi pemegang syer minoriti di Indonesia satu seksyen seperti s. 66 digubalkan.

3.3.2. Perlindungan Ahli-ahli Yang Memegang Syer Kelas.

Hak-hak pemegang syer kelas biasanya akan terkandung di dalam Anggaran Dasar. Mengikut fasal 14, Anggaran Dasar boleh dipinda oleh majoriti dalam Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Fasal 15 menyatakan bahawa persetujuan Menteri perlu dalam kes-kes tertentu tetapi perubahan syer kelas bukanlah salah satu daripadanya. Oleh kerana hak pemegang syer kelas boleh dipinda oleh resolusi biasa, maka tidak ada perlindungan untuk pihak minoriti yang menjadi pemegang syer kelas.

Ada perbezaan dengan Malaysia. Di Indonesia tidak perlu resolusi khas atau majoriti 75% (tujuh puluh lima peratus). Di Malaysia artikel-artikel persatuan akan mengandungi peruntukan bahawa hak pemegang syer kelas tidak boleh dipinda melainkan mereka sendiri bersetuju. Kedudukan di Indonesia kabur mengenai hal ini. Nampaknya perlindungan terhadap pemegang syer kelas adalah lebih baik di dalam Akta Syarikat Malaysia. Penulis berpendapat adalah lebih berfaedah jika statut Indonesia menerangkan sama ada variasi hak pemegang syer kelas hanya boleh dilakukan oleh mesyuarat pemegang syer kelas itu. Satu contoh baik yang boleh digubal di Indonesia adalah Jadual A artikel 4 yang terdapat di Malaysia. Statut Indonesia juga tidak mengandungi suatu peruntukan s. 65 (1) Akta Syarikat Malaysia yang membolehkan minoriti tidak kurang dari 10 % (sepuluh peratus) dari syer kelas yang berkenaan untuk memohon kepada mahkamah jika mereka tidak berpuas hati dengan pindaan kepada hak-hak mereka. Penulis bercadang Undang-Undang Nombor 1 Tahun

1995 tentang Perseroan Terbatas dipinda dan ditambahkan ketentuan seperti yang terdapat di dalam s. 65 Akta Syarikat Malaysia dan Jadual A artikel 4.

Satu lagi perkara yang penting ialah statut Indonesia tidak mengandungi satu peruntukan s. 21 (1B) yang menyatakan bahawa jika hak-hak kelas dimasukkan dalam memorandum persatuan ia langsung tidak boleh diubah. Akhir sekali perlu dikaji hal perlindungan pemegang syer kelas apabila modal dikurangkan. Statut Indonesia dalam fasal 41 (2) menyatakan seperti berikut :

“Dalam hal terdapat lebih dari satu klasifikasi syer, keputusan pengurangan modal hanya dapat diambil selari dengan keputusan yang telah diambil sebelumnya dalam mesyuarat pemegang syer yang haknya dirugikan oleh keputusan pengurangan modal”.

Fasal 41 (2) adalah satu keistimewaan undang-undang di Indonesia. Statut dengan nyata memperuntukkan bahawa modal pemegang syer kelas tidak boleh dikurangkan tanpa persetujuan mesyuarat pemegang syer kelas tersebut. Adalah nyata bahawa ini satu perlindungan khas. Nampaknya ia digunakan walaupun pemegang syer kelas menikmati prioriti dalam hal pulangan modal dalam satu pembubaran. Oleh yang demikian, prinsip-prinsip dalam kes-kes seperti *Re Saltdean Estates Co Ltd*⁴⁴ dan *House of Fraser Plc v A.C.G.E Investment Ltd*⁴⁵ mungkin tidak ada kesan di Indonesia.

Rujukan perlu dibuat kepada fasal 54 (2) seperti berikut :

“(2) Setiap pemegang syer berhak mengajukan gugatan terhadap perseroan ke mahkamah, apabila dirugikan kerana tindakan perseroan yang dianggap tidak adil dan tanpa alasan wajar sebagai akibat keputusan Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS), direksi atau komisaris.”

⁴⁴ [1953] Ch 65

⁴⁵ [1968] 1 WLR 1844

Pada pendapat penulis tesis ini, peruntukan ini adalah sangat luas dan boleh digunakan seorang pemegang syer kelas untuk mencabar suatu pengurangan modal syer walaupun diluluskan oleh majoriti kelas itu dengan syarat wujud kerugian terhadap pemegang syer kelas tersebut.

3.3.3. Pemindahan Syer.

Seperti di Malaysia, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas mengandungi peruntukan-peruntukan tertentu untuk melindungi ahli dalam hal pemindahan syer. Sebagai permulaan dua perkara perlu diambil perhatian. Syer atas tunjuk atau “bearer share” boleh dipindah dengan serahan sijil syer yang berkenaan. Jika syer diperdagangkan dalam modal pasaran (“capital market”) maka peraturan modal pasaran itu perlu dipatuhi.

Jika Anggaran Dasar mempunyai “pre-emption clause”, fasal 51 memberi perlindungan kepada ahli. Perlindungan yang diberi kepada ahli tersebut mengikut fasal 51 (1), (2) dan (3) ialah seperti berikut :

- “(1) Dalam hal Anggaran Dasar mengharuskan pemegang syer menawarkan terlebih dahulu syernya kepada kelompok pemegang syer tertentu atau pemegang syer lain yang tidak dipilihnya sendiri, perseroan wajib *menjamin*⁴⁶ bahawa semua syer yang ditawarkan dibeli dengan harga yang wajar dan dibayar tunai dalam waktu 30 (tiga puluh) hari terhitung semenjak penawaran dilakukan.
- (2) Dalam hal perseroan tidak dapat menjamin terlaksananya ketentuan sebagaimana dimaksud dalam ayat (1), pemegang syer dapat menawarkan dan menjual syernya kepada kakitangan mendahului penawaran kepada orang lain.

⁴⁶ Tekanan saya.

(3) Setiap pemegang syer yang diharuskan menawarkan syernya sebagaimana dimaksud dalam ayat (1) berhak menarik kembali penawaran tersebut setelah lampainya jangka waktu sebagaimana dimaksud dalam ayat (1).”

Perlindungan ahli adalah berbentuk dua jaminan (“guarantee”) oleh syarikat. Jaminan itu adalah :

- (a) Syer yang ditawarkan akan dibeli dengan harga yang wajar.
- (b) Syer yang dijual tersebut akan dibayar tunai dalam waktu 30 (tiga puluh) hari.

Jaminan seperti ini tidak wujud di bawah Akta Syarikat Malaysia.

Mengikut fasal 50 (b) Anggaran Dasar juga *boleh* mengandungi “keharusan mendapatkan persetujuan terlebih dahulu dari organ syarikat untuk tujuan memindahkan syer”. Yang dimaksudkan dengan organ syarikat ini ialah Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli, direksi dan komisaris. Mengikut fasal 52 persetujuan atau penolakan pemindahan hak ke atas syer yang memerlukan persetujuan organ syarikat ini hendaklah dibuat secara bertulis dalam tempoh paling lama 90 (*sembilan puluh*) hari semenjak organ syarikat menerima permintaan pemindahan hak tersebut. Apabila organ syarikat dalam tempoh paling lama 90 (*sembilan puluh*) hari tersebut tidak memberikan persetujuan bertulis mengenai penolakannya, maka organ syarikat dianggap telah menyetujui pemindahan hak ke atas syer itu. Fasal 52 (4) dan fasal 52 (5) memberi perlindungan khas kepada ahli. Kesan fasal-fasal ini adalah bahawa jika organ syarikat seperti direksi menolak pemindahan organ itu “harus menunjuk pembeli lain”. Jika organ itu gagal berbuat demikian maka “ia dianggap menyetujui pemindahan hak atas saham tersebut”. Tidak ada peruntukan seperti ini di dalam Akta Syarikat Malaysia.

Akta Syarikat Malaysia mengandungi beberapa peruntukan khas bagi melindungi ahli yang ingin memindahkan syer-syernya. Seperti yang telah dinyatakan dahulu, mengikut s. 105 dijelaskan bahawa jika syarikat menolak untuk mendaftarkan

pemindahan syer, syarikat boleh dalam satu bulan setelah tarikh di mana pemindahan syer didaftarkan, mengumumkan kepada penjual dan pembeli penolakannya. Di Indonesia, jika tidak ada “pre-emptive rights” maka direksi mempunyai 90 (sembilan puluh) hari untuk menolak. Di Malaysia, perlindungan tambahan ditemui dalam s. 107 (1) yang melibatkan alotmen baru dan pemindahan syer. Jika tempoh penghantaran dan penyerahan sijil syer tidak dilaksanakan mengikut Akta, akan mewujudkan penalti jenayah (s. 107 (2)). Jika ahli masih engkar dapat dimohonkan pemulihan kepada mahkamah. Di Indonesia tidak ada peruntukan seperti s. 107 Akta Syarikat Malaysia. Di Malaysia, kuasa pengarah untuk menolak adalah suatu kuasa *fidusiari*. Banyak kes telah mewujudkan prinsip-prinsip untuk melindungi ahli. Di Indonesia, sama ada kuasa pengarah untuk menolak itu (jika tidak ada “pre-emptive rights”) ialah kuasa *fidusiari* tidak begitu jelas. Penulis mencadangkan bahawa Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas dipinda untuk menyatakan kuasa itu mesti digunakan dengan *bona fides* atau suci hati bagi kepentingan syarikat. Cadangan ini dibuat sungguhpun ahli minoriti dilindungi oleh fasal 52 (4) dan fasal 52 (5).

3.4. Dividen.

Di Malaysia, tidak ada peruntukan yang mewajibkan sebuah syarikat memindahkan sebahagian daripada keuntungan syarikat kepada dana “reserve”. Di Indonesia mengikut fasal 61 sebuah syarikat adalah diwajibkan memindahkan sebahagian daripada keuntungan bersihnya (“net profits”) kepada “dana cadangan” (atau “statutory reserve”). Jumlah yang akan ditolak akan ditentukan oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Pengesahan atau pemindahan itu perlu dilakukan sehingga cadangan atau “statutory reserve” itu mencapai sekurang-kurangnya 20% (dua puluh peratus) daripada modal yang ditempatkan (“issued share capital”). Fasal 61 (3) menyatakan bahawa cadangan yang belum mencapai jumlah yang

dimaksudkan di atas “hanya dapat dipergunakan untuk menutup kerugian yang tidak dapat dipenuhi oleh cadangan lain”. Perkataan “kerugian” di dalam fasal 61 (3) tidak ditakrifkan.

Bagaimanakah dividen akan diisytiharkan untuk ahli-ahli? Di dalam fasal 62 (2) cara penggunaan keuntungan (setelah menolak jumlah untuk “statutory reserve”) akan ditentukan oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Jika tidak ditentukan oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS), maka syarikat sendiri boleh melakukannya. Suatu peruntukan istimewa di Indonesia ialah fasal 61 (3). Jika wujud kerugian di dalam mana-mana yang “tidak dapat ditutup dengan dana cadangan” kerugian itu akan terus dibawa kepada tahun-tahun berikutnya. Syarikat dianggap tidak mendapat keuntungan sehingga kerugian itu “sama sekali tertutup”, perkara ini sama sekali tidak dijelaskan. Tidak ada peruntukan seperti ini di Malaysia. Satu lagi peruntukan istimewa untuk perlindungan ahli ialah fasal 62 (3) yang memerlukan dividen yang tidak dituntut di dalam waktu 5 (lima) tahun dimasukkan ke dalam “dana cadangan yang khas” (bukan “statutory reserve”). Walaupun dividen itu sudah dimasukkan ke dalam dana khas, ahli masih boleh menuntutnya. Had masa bagi tuntutan akan ditetapkan oleh syarikat.

Terdapat perbezaan mengenai pembahagian dan penggunaan dividen di Indonesia dan di Malaysia. Di Indonesia, penggunaan dan pembahagian besarnya dividen ditetapkan oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Di Malaysia pembahagian dan penggunaan besarnya dividen adalah bergantung kepada budi bicara pengarah. Pemegang syer dan mesyuarat am tidak boleh menetapkan kadar dividen lebih daripada yang ditetapkan oleh pengarah, kerana penentuan besar atau

kecilnya dividen adalah bergantung kepada polisi pengurusan iaitu pengarah (*Scott v Scott*)⁴⁷.

Perbezaan lain yang ditemui dalam hal dividen di Indonesia dan Malaysia ialah masalah pengasingan cadangan untuk tabung. Di Malaysia tidak ada peruntukan yang *mewajibkan* syarikat memindahkan sebahagian daripada keuntungan syarikat sebagai cadangan. Di Malaysia, untuk menentukan besar keuntungan yang akan digunakan sebagai cadangan ialah bergantung kepada budi bicara pengarah (Jadual A perkara 101).

3.5. Penutup.

Akta Syarikat 1965 di Malaysia dan Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas memberi banyak perlindungan untuk melindungi pemegang syer minoriti berkenaan dengan modal, syer dan dividen.

Di Indonesia statut menetapkan minimum bagi modal asas, modal yang ditempatkan dan modal yang diserahkan. Di Malaysia tidak ada peruntukan seperti itu dalam Akta Syarikat 1965. Penulis berpendapat bahawa modal minimum yang ditetapkan adalah untuk kepentingan ahli terutama pihak minoriti. Di Indonesia juga terdapat perlindungan khas jika syer dikeluarkan sebagai ganti bukan wang.

Di Malaysia s. 62 memberi kuasa kepada mahkamah untuk menambah modal syarikat, dan mencantum atau membahagikan syer. Ini biasanya tidak menimbulkan masalah bagi pihak minoriti. Pihak minoriti tidak boleh dipaksa untuk membeli syer baru atau melaburkan modal baru di Malaysia. Tetapi jika syer baru dikeluarkan, mereka tidak ada “pre-emptive rights” melainkan artikel-artikel persatuan memberikan hak ini.

⁴⁷ [1943] 1 All ER 582

Di Indonesia, perlindungan terhadap pemegang syer dalam hal penambahan modal ditemui dalam fasal 36. Mengikut fasal 36 apabila Anggaran Dasar tidak menentukan lain, maka seluruh keluaran syer baru mesti ditawarkan terlebih dahulu kepada setiap pemegang syer secara seimbang dengan pemilikan syer untuk klasifikasi syer yang sama. Dalam hal pemegang syer tidak menggunakan haknya untuk membeli keluaran syer berkenaan, setelah tamat tempoh 14 (empat belas) hari sejak dari penawaran, syarikat terlebih dahulu hendaklah menawarkannya kepada kakitangan syarikat sebelum syarikat menawarkannya kepada orang lain. Tidak ada peruntukan seperti ini dalam Akta Syarikat Malaysia.

Tambahan rujukan perlu dibuat kepada fasal am dalam 54 (2). Mengikut fasal 54 (2) setiap pemegang syer berhak mengajukan gugatan terhadap syarikat ke mahkamah apabila dirugikan kerana tindakan syarikat yang dianggap tidak adil dan tanpa alasan wajar sebagai akibat keputusan Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli, direksi atau komisar. Gugatan ke mahkamah ini hanya boleh dilakukan apabila pemegang syer berkenaan telah menderita kerugian.

Ahli akan mengalami kerugian jika modal dikurangkan tanpa alasan. Di Malaysia, untuk melindungi pemiutang dan ahli-ahli s. 64 memperuntukkan bahawa modal tidak dapat dikurangkan tanpa resolusi khas dan kebenaran mahkamah. Kebenaran mahkamah perlu jika perubahan menghapus atau mengurangkan liabiliti atas syer yang berhubungan dengan modal syer tidak berbayar atau perubahan melibatkan pembayaran balik apa-apa modal syer berbayar yang melebihi keperluan syarikat. Mahkamah akan mengesahkan suatu pengurangan apabila ia berpuas hati bahawa pengurangan yang dicadangkan menjejaskan kesemua ahli secara adil atau mereka yang dilayan secara berbeza telah menyetujuinya dan sebab pengurangan telah dikemukakan secara adil kepada ahli sehingga mereka dapat menggunakan hak undinya.

Di Indonesia, pengurangan modal tidak memerlukan persetujuan mahkamah, tetapi memerlukan persetujuan Menteri. Adalah diharapkan Menteri tidak akan memberi persetujuan apabila pengurangan tersebut merugikan pemegang syer. Perlindungan terhadap ahli dalam hal pengurangan modal ditetapkan dalam fasal 41 (1). Mengikut fasal 41 (1), pengurangan modal mesti dilakukan ke atas setiap syer atau ke atas nama semua syer dari klasifikasi syer yang sama secara seimbang. Oleh kerana itu pengurangan modal yang dilakukan akan menjejaskan kesemua ahli secara adil.

Di Malaysia, syarikat dilarang membeli syernya atau memberi bantuan kewangan untuk membeli syernya melainkan keadaan-keadaan seperti yang disebutkan dalam s. 67 (2) dan s. 67 A dipatuhi. Satu kekurangan adalah s. 67 (6) dan kes *Lori (M) Bhd v Arab-Malaysian Finance Bhd*⁴⁸ yang membolehkan sekuriti yang telah diberi oleh syarikat kepada pihak ketiga dikuatkuasakan oleh seorang pihak ketiga walaupun sekuriti itu melanggar s. 67.

Di Indonesia, berdasarkan fasal 29 syarikat dilarang mengeluarkan ("issue") syer untuk dimiliki sendiri. Anak syarikat juga dilarang membeli syer syarikat induknya. Mengikut fasal 30 (1), syarikat dapat membeli balik syer yang telah dikeluarkan dengan ketentuan ia dibayar dari keuntungan dan pegangan syarikat berserta anak syarikatnya tidak melebihi 10% (sepuluh peratus) dari jumlah modal yang ditempatkan.

Syer dibahagikan kepada 2 (dua) jenis syer iaitu syer biasa dan syer kelas. Biasanya pemegang syer kelas menjadi pemegang syer minoriti di dalam sebuah syarikat. Di Malaysia, mengikut s. 66 hak-hak pemegang syer utama mesti ditetapkan dalam memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan untuk melindungi pemegang syer utama. Apabila syer kelas diubah atau dihapuskan dalam suatu

⁴⁸ [1999] 1 MLJ 81

mesyuarat syer kelas mengikut satu fasal variasi, pemegang syer yang tidak kurang 10% (sepuluh peratus) dari kelas syer yang dikeluarkan dalam tempoh 1 (satu) bulan setelah perubahan atau penghapusan dapat memohon kepada mahkamah untuk menolak perbezaan atau penghapusan tersebut. Perbezaan atau penghapusan tersebut tidak berkuatkuasa sehingga ia disahkan oleh mahkamah (s. 65 (1)). Tetapi ia ada kelemahannya. Ia hanya akan terpakai jika hak kelas dipinda atau diubah kesan dari satu fasal variasi hak kelas yang sedang wujud. Seksyen ini tidak berkuatkuasa apabila variasi dibuat dengan cara lain. Ini menimbulkan keraguan mengenai keadaan sebenarnya. Perkara ini telah pun dibincangkan dalam Bab ini. Tambahan pula mahkamah Common Law telah memberi satu tafsiran yang sangat sempit kepada perkataan-perkataan “variasi hak kelas”. Ini nyata daripada kes-kes *Greenhalgh v Ardenne Cinemas Ltd*⁴⁹ dan *White v Bristol Aeroplane Co*⁵⁰.

Di Indonesia, dikenal “syer atas nama” dan juga “syer atas tunjuk”. “Syer atas nama” iaitu syer yang di dalam sijil syer berkenaan tertera nama pemilik syer tersebut. “Syer atas tunjuk” di bawah Common Law dikenali juga dengan nama “bearer share”. Di samping itu, di Indonesia juga dikenal 2 (dua) jenis syer iaitu syer biasa dan syer utama (“preference share”). Perlindungan terhadap pemegang syer kelas mesti merujuk kepada fasal 41 (2). Fasal 41 (2) ini telah pun dinyatakan sebelum ini. Tambahan lagi, rujukan juga perlu dibuat kepada fasal 54 (2). Fasal 54 (2) ini juga telah dibincangkan sebelumnya.

Di Malaysia, syer sebagai harta alih dapat dipindahkan pemilikannya kepada orang lain. Jika syarikat menolak untuk melakukan pemindahan syer dalam satu bulan setelah tarikh pemindahan syer didaftarkan, syarikat memberikan notis kepada pemindah dan penerima pindahan notis penolakan tersebut. Jika syarikat dan pegawai-

⁴⁹ [1951] Ch 286

⁵⁰ [1953] Ch 65

pegawainya engkar untuk memberitahu hal penolakan tersebut, maka ia telah melakukan satu kesalahan jenayah (s. 105). Tambahan perlindungan ditemui dalam s. 107, iaitu di dalam hal alotmen baru dan pemindahan syer dimana dalam kes alotmen syer-syer baru dan pemindahan syer ada tempoh bagi penghantaran sijil syer kepada ahli, sehingga jika tempoh-tempoh itu tidak dipatuhi maka syarikat atau pegawai syarikat akan melakukan kesalahan jenayah. Mahkamah boleh memerintahkan syarikat memperbetulkan keengkaran dan membayar kos pemohon. Satu kelemahan s. 107 adalah ia kurang jelas mengenai hak ahli untuk mendakwa bagi ganti rugi.

Terdapat beberapa kes syarikat telah memberi perlindungan bagi pemindahan syer. Jika lembaga pengarah mempunyai kuasa untuk menolak satu pemindaan syer maka kuasa penolakan pemindaan mesti dilakukan dengan *bona fides* atau suci hati bagi kepentingan syarikat. Mahkamah telah mewujudkan beberapa prinsip Common Law untuk menghadkan kebebasan lembaga pengarah dalam hal ini. Tetapi jika artikel-artikel persatuan didraffkan dengan menggunakan perkataan-perkataan yang luas seperti “tidak perlu memberi sebab-sebab untuk penolakan”, maka campur tangan mahkamah untuk melindungi pihak minoriti akan menjadi hampa seperti kes *Kwality Textiles (Malaysia) Sdn Bhd v Arunchalam*⁵¹. Penulis tesis ini bercadang agar Akta Syarikat 1965 dipinda dan ditambahkan ketentuan bahawa pengarah mesti memberi alasan untuk melakukan penolakan pemindahan syer seperti yang terdapat di dalam s. 128 (2) Companies Act di Singapura.

Di Indonesia, pemindahan syer atas nama dilakukan dengan dokumen pemindahan hak, sedangkan pemindahan syer atas tunjuk dilakukan dengan penyerahan sijil syer berkenaan. Apabila Anggaran Dasar mempunyai “pre-emption clause”, fasal 51 akan memberi perlindungan kepada ahli. Ahli dilindungi kerana perseroan wajib memberi

⁵¹ [1990] 3 MLJ 360

jaminan bahawa semua syer yang ditawarkan dibeli dengan harga yang wajar dan dibayar tunai dalam tempoh 30 hari. Jika kuasa diberi oleh Anggaran Dasar untuk menolak pemindahan syer secara am, kuasa berkenaan belum tentu sama ada ia adalah *fidusiari*.

Kedua-dua Akta iaitu Akta Syarikat 1965 Malaysia dan Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas tidak ada menyebut bahawa direksi mesti memberi sebab-sebab jika ia menolak pemindahan syer. Ini adalah suatu kelemahan untuk ahli.

Di Indonesia seperti di Malaysia, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas telah berusaha memberi perlindungan terhadap pemegang syer berkenaan dengan modal, syer dan dividen. Tetapi perlindungan terhadap pemegang syer berkenaan masih belum mencukupi kerana di sana sini masih ada sahaja yang kurang.

Di Malaysia, besarnya suatu pembahagian dividen ditentukan oleh lembaga pengarah. Lembaga pengarah mempunyai kuasa untuk mengumumkan dividen dan menentukan jumlah maksimum dividen dibayarkan. Keputusan lembaga pengarah mengenai dividen ini sukar untuk dicabar oleh ahli. Pada pendapat penulis tesis ini, kuasa yang ada pada pengarah sangat besar dan kadangkala akan digunakan untuk menindas ahli atau pihak minoriti. Perlindungan yang diberikan oleh Akta dalam pembahagian dividen ini belum mencukupi. Dalam keadaan khas ahli-ahli dapat menggunakan s. 181, iaitu rilib-rilib untuk mencegah penindasan yang mencabar keputusan lembaga pengarah.

Di Indonesia, cara penggunaan dividen ditentukan oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli. Mengikut fasal 61, syarikat mesti memindahkan sebahagian daripada keuntungan bersih ("net profits") kepada "dana cadangan" (atau

HAK PIHAK MINORITI DALAM MESYUARAT SYARIKAT

Di dalam bab ini penulis akan membincangkan mengenai hak pihak minoriti dalam mesyuarat syarikat.

Bahagian A. Malaysia.

4.1. Pengenalan.

Dua organ penting setiap syarikat ialah Lembaga Pengarah dan Mesyuarat Am Ahli. Keinginan, kritikan, kutikan dan cadangan dari ahli syarikat disampaikan di dalam mesyuarat am ahli. Panggilan dan tingkah laku dalam mesyuarat am ahli adalah dikuasai oleh peraturan dalaman syarikat dan peraturan dalaman syarikat itu diatur oleh artikel-artikel persatuan. Sebagai tambahan, Akta juga menetapkan beberapa syarat-syarat yang harus dipatuhi.

Mesyuarat am ahli ialah organ yang amat penting dalam syarikat. Dalam hal mesyuarat syarikat, lembaga pengarah biasanya mempunyai kuasa yang besar untuk melaksanakan mesyuarat. Hak tersebut boleh diberi oleh artikel-artikel persatuan. Contohnya, lembaga pengarahlah yang biasanya memanggil suatu mesyuarat, menentukan hal yang akan dibincangkan dan diputuskan dalam suatu mesyuarat itu. Namun demikian untuk melindungi pihak minoriti, Akta menyediakan peruntukan yang membolehkan ahli-ahli memanggil mesyuarat tertakluk kepada syarat-syarat tertentu.

Mesyuarat dapat diertikan sebagai pertemuan orang-orang sesuai menurut hukum atau hadirnya sekurang-kurangnya dua orang untuk maksud tersebut sesuai menurut

hukum, contohnya dalam kes *Sharp v Dawes*¹. Ini bererti mesyuarat biasanya terdiri daripada dua orang atau lebih. Rujukan boleh dibuat kepada kes-kes *Re Salvage Engineers*² dan *Re London Flates Ltd*³ yang menerangkan perkara ini. Namun demikian, mahkamah mempunyai kuasa di bawah s. 150 untuk memerintahkan bahawa kehadiran hanya seorang ahli atau proksi memadai untuk mengadakan suatu mesyuarat yang tertentu. Perkara ini akan dibincangkan kemudian. Kuasa mahkamah-mahkamah di bawah s. 150 amat penting untuk perlindungan minoriti. Seksyen 150 akan dibincangkan kemudian.

Jenis-jenis mesyuarat syarikat ialah :

1. Mesyuarat statut.
2. Mesyuarat am tahunan.
3. Mesyuarat am khas.
4. Mesyuarat pemegang syer kelas.
5. Mesyuarat badan pengarah.

Mesyuarat statut diadakan sekali sahaja dalam kehidupan sebuah syarikat awam dan tidak akan dibincangkan dalam bab ini. Mesyuarat pemegang syer kelas telah pun dibincangkan dalam Bab 3. Mesyuarat badan pengarah tidak melibatkan ahli-ahli dan ia juga tidak akan dibincangkan dalam bab ini. Oleh demikian, mesyuarat yang diberi perhatian penuh dari segi perlindungan minoriti adalah mesyuarat am tahunan dan mesyuarat am khas.

¹ (1876) 2 QBD 26.

² [1962] MLJ 438

³ [1969] 1 WLR 711

4.2. Kepentingan Mesyuarat Bagi Ahli-Ahli.

Setiap ahli biasa syarikat mempunyai hak untuk menghadiri mana-mana mesyuarat am syarikat dan bersuara dalam mesyuarat am syarikat tersebut (s. 148 (1)). Hak ini tidak boleh dihadkan oleh memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan. Dengan itu setiap ahli mempunyai hak menghadiri, bercakap dan mengundi di dalam satu-satu mesyuarat. Mereka juga berhak untuk menerima notis tentang semua mesyuarat am (s. 145 (4)).

Mesyuarat am bagaimana pun juga sebagai salah satu bahagian penting syarikat mempunyai beberapa kuasa. Ada beberapa kuasa tertentu yang diberikan secara istimewa pada mesyuarat am. Sebagai contoh, artikel-artikel persatuan umumnya memberi mesyuarat kuasa untuk :

- a. Mengangkat lembaga pengarah (Contohnya Jadual A perkara 66 dan 67).
- b. Mengumumkan dividen jika disokong oleh lembaga pengarah (Jadual A perkara 98).

Akta juga memberikan beberapa kuasa khas kepada mesyuarat am. Sebagai contoh, mesyuarat am diberi kuasa untuk :

- a. Meminda nama, fasal objek, fasal modal dalam memorandum persatuan dengan resolusi khas (s. 23, s. 28, s. 62 dan s. 64).
- b. Mengubah artikel-artikel persatuan dengan resolusi khas (s. 31).
- c. Memecat lembaga pengarah syarikat awam (s. 128).

Mesyuarat am membolehkan ahli-ahli mendapat informasi dan menanyakan kepada lembaga pengarah semua perkara-perkara yang berkaitan dengan syarikat.

4.3. Panggilan Untuk Mesyuarat.

4.3.1. Mesyuarat Am Tahunan.

Mesyuarat am tahunan adalah mesyuarat yang diadakan setahun sekali oleh syarikat. Setiap syarikat mesti mengadakan mesyuarat am tahunan sekali setiap tahun kalendar dan tidak lebih daripada 15 (lima belas) bulan setelah mesyuarat am tahunan sebelumnya (s. 143). Jika syarikat mengadakan mesyuarat am tahunannya yang pertama dalam tempoh 18 (lapan belas) bulan dari tarikh perbadanannya, syarikat tidak perlu mengadakan mesyuarat tahunan itu pada tahun perbadanannya dan pada tahun berikutnya. Pendaftar mempunyai kuasa atas permohonan syarikat untuk memanjangkan jangka masa lebih dari 15 (lima belas) atau 18 (lapan belas) bulan, seperti yang disebutkan di bawah s. 143 (1), walaupun jangka masa yang dipanjangkan itu melebihi satu tahun kalendar (s. 143 (2)).

Bagaimanakah pihak minoriti dilindungi? Kegagalan mengadakan mesyuarat am tahunan merupakan kesalahan yang dilakukan oleh syarikat dan pegawai-pegawainya. Mahkamah mempunyai kuasa untuk memerintahkan supaya mesyuarat diadakan. Mesyuarat am tahunan diadakan berdasarkan permohonan daripada ahli (s. 143 (4) (b)). Hak ahli di bawah s. 143 (4) (b) merupakan hak yang penting kerana seseorang ahli biasa tidak boleh menetapkan apa-apa mesyuarat am lain untuk diadakan melainkan jika ahli mengawal 10% (sepuluh peratus) bahagian daripada undi syarikat. Namun demikian, permohonan kepada mahkamah oleh ahli di bawah s. 143 (4) (b) akan mengenakan belanja kepada ahli. Hal belanja kadangkala boleh menjadi sebab mutlak pihak minoriti untuk tidak menggunakan hak ini. Penulis tesis ini mencadangkan bahawa Akta menyatakan dengan jelas supaya perbelanjaan yang telah dikeluarkan diganti balik oleh syarikat.

4.3.2. Mesyuarat Am Khas.

Mesyuarat am selain dari mesyuarat statut dan mesyuarat am tahunan disebut sebagai mesyuarat am khas. Di bawah artikel-artikel persatuan, lembaga pengarah biasanya diberi kuasa untuk memanggil mesyuarat am khas (contohnya Jadual A perkara 44). Kadangkala pihak minoriti ingin mengadakan mesyuarat untuk membincangkan satu hal penting. Apakah hak mereka? Jika ahli syarikat meminta atau menuntut (requisisi) mesyuarat am khas diadakan, lembaga pengarah terikat dalam keadaan tertentu untuk mengadakannya. Di bawah s. 144 lembaga pengarah dapat mengadakan mesyuarat am atas requisisi tertulis :

- a. Dalam kes syarikat dengan modal syer, oleh ahli yang mempunyai tidak kurang daripada 10% (sepuluh peratus) modal berbayar yang membawa hak memilih.
- b. Dalam kes syarikat tanpa modal syer, oleh ahli yang mewakili tidak kurang daripada 10% (sepuluh peratus) keseluruhan hak memilih.

Pengarah harus memanggil suatu mesyuarat am khas jika dikehendaki untuk melakukan perkara tersebut oleh requisisi biar pun apa juga yang ditetapkan oleh artikel-artikel persatuan syarikat. Suatu requisisi adalah notis bertulis kepada para pengarah yang meminta supaya suatu mesyuarat itu dilaksanakan.

Suatu requisisi harus menyebutkan tentang matlamat mesyuarat yang mesti ditandatangani oleh para requisisi dan dikirimkan kepada pejabat syarikat yang berdaftar (s. 144 (2)). Setelah menerima requisisi tersebut, pengarah harus melakukan mesyuarat secepat yang boleh, tetapi tidak lebih dari dua bulan selepas menerima permohonan requisisi, contohnya *Re Windward Islands (Enterprises) UK Ltd*⁴. Para pengarah tersebut mesti memanggil sesuatu mesyuarat tidak lewat dari tempoh 21 (dua

⁴ [1982] BCLC 293

puluh satu) hari selepas menerima notis rekuisisi tersebut. Jika tidak, para rekuisisi sendiri boleh meminta mesyuarat tersebut diadakan (s. 144 (3)). Dalam kes ini mesyuarat mesti diadakan dalam masa tiga bulan dari tarikh penyerahan rekuisisi, contohnya *SJA Berhad & Anor v H.L.B. Nominies (Tempatan) Sdn Bhd*⁵. Apa-apa perbelanjaan yang munasabah yang dibiayai oleh para rekuisisi dalam memanggil mesyuarat mesti dibayar oleh syarikat tersebut. Tertakluk kepada s. 144 (3), pengunduran beberapa ahli yang telah membuat rekuisisi setelah itu, tidak akan mempengaruhi hak yang tertinggal atau tersisa untuk mengadakan mesyuarat. Contohnya *Canopee Investment Pte Ltd v Landmarks Holding Bhd*⁶. Ini adalah untuk melindungi ahli-ahli minoriti kerana kadangkala terdapat pengunduran kerana sebahagian daripada mereka yang membuat rekuisisi dipengaruhi untuk mengundurkan diri oleh pengarah. Tetapi s. 144 (3) menyatakan yang tertinggal mestilah memegang tidak kurang daripada 50% (lima puluh peratus) modal syer terbayar kumpulan yang telah membuat rekuisisi.

Walau pun hak yang diberi kepada pihak minoriti dalam s. 144 merupakan hal yang menarik ia juga ada kelemahannya. Untuk menggunakan fasal itu, pihak minoriti mestilah menguasai 1/10 (satu persepuluh) modal berbayar atau jika syarikat tidak mempunyai modal syer, mereka mesti menguasai 10% (sepuluh peratus) daripada jumlah hak mengundi. Pada pendapat penulis tesis ini, jumlah itu nampaknya besar dan kadangkala akan menimbulkan kesukaran kepada pihak minoriti. Dalam kes syarikat besar, seperti Genting Bhd dan Sime Darby Bhd 10% (sepuluh peratus) yang tersebut di atas amat sukar untuk dicapai oleh ahli.

Ahli-ahli juga mempunyai hak sendiri tanpa rekuisisi mengadakan mesyuarat am khas. Di bawah s. 145, menurut seksyen ini 2 (dua) atau lebih ahli pemegang sekurang-

⁵ [2003] 1 AMR 97

⁶ [1989] 2 MLJ 469

kurangnya 10% (sepuluh peratus) dari modal yang dikeluarkan (atau tidak kurang dari 5% (lima peratus) daripada jumlah ahli, dalam kes syarikat tanpa modal syer) boleh memanggil mesyuarat syarikat (s. 145 (1)). Pemberitahuan bertulis sekurang-kurangnya 14 (empat belas) hari harus disampaikan kepada seluruh ahli yang mempunyai hak untuk menghadiri dan memberi suara pada mesyuarat (s. 145 (2) dan (4)). Walau bagaimana pun, mesyuarat yang diadakan untuk meluluskan resolusi khas, harus diberi sekurang-kurangnya 21 (dua puluh satu) hari notis bertulis, dan notis tersebut harus menjelaskan maksudnya untuk mengajukan resolusi khas (s 152 (1)). Peruntukan ini sangat berguna kepada pihak minoriti yang ingin mengadakan mesyuarat, tetapi mereka akan menanggung sendiri semua perbelanjaan yang berkaitan dengan mesyuarat itu dan bukan oleh syarikat. Apabila dilihat dari segi perbelanjaan hak minoriti di bawah s. 144 (iaitu hak untuk membuat rekuisisi) ia kelihatan amat menarik kerana syarikatlah yang akan memanggil mesyuarat itu dan membayar perbelanjaannya. Malangnya pihak minoriti perlu memegang sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh) modal berbayar untuk menggunakan s. 144. Dalam syarikat-syarikat besar adalah sangat susah dan kadangkala mustahil untuk orang yang ingin mencabar pihak pengurusan memegang 10% (sepuluh peratus) modal berbayar.

4.3.3. Perlindungan di Bawah s. 150.

Bagaimanakah kedudukannya jika pihak berkuasa dengan sengaja tidak mahu memanggil mesyuarat syarikat? Di bawah s. 150 ketika tidak praktikal untuk memanggil mesyuarat menurut cara yang ditetapkan oleh Akta, mahkamah mempunyai kuasa yang besar untuk memerintahkan mesyuarat diadakan, contohnya *Re Totex Adon Pty Ltd & The Company Act*⁷. Dalam *Re Totex Adon Pty Ltd & The Company Act*

⁷ [1980] 1 NSWLR 605

mahkamah memerintahkan bahawa kehadiran seorang ahli dari syer kelas tertentu akan ditetapkan memenuhi korum. Dalam kes *Leong Ah Hong v Hup Seng Co Ltd*⁸ dikatakan bahawa sebelum mahkamah mengadakan mesyuarat am, mahkamah harus berpuas hati bahawa adalah tidak praktikal untuk memanggil mesyuarat syarikat dalam berbagai-bagai cara di mana mesyuarat syarikat boleh dipanggil atau sikap mesyuarat syarikat dalam cara yang ditentukan oleh artikel-artikel persatuan atau Akta.

Kadangkala pihak majoriti akan menguasai korum dan dengan sengaja tidak menghadiri mesyuarat untuk membatalkannya. Contoh kes di mana masalah seperti ini berlaku ialah seperti ditunjukkan dalam kes *Re El Sombrero*⁹. Kuasa mahkamah untuk mengadakan mesyuarat bagaimanapun juga tidak diperluas untuk mengadakan mesyuarat pengarah, contohnya *Tay Say Geok v Tay Ek Seng Co Sdn Bhd*¹⁰.

Perlu dinyatakan di sini walau pun pihak minoriti berjaya mendapat perintah di bawah s. 150, mereka memerlukan majoriti tertentu untuk meluluskan resolusi. Namun demikian mesyuarat itu akan memberi peluang kepada mereka untuk menerangkan aduan-aduan mereka.

4.3.4. Mesyuarat Pemegang Syer Kelas.

Kepentingan pemegang syer kelas biasanya akan dilindungi oleh sebuah fasal yang dipanggil fasal variasi hak pemegang syer kelas (“variation of class shareholder rights”) yang akan dimasukkan di dalam artikel-artikel persatuan. Perkara ini juga telah dibincangkan dalam Bab 3. Suatu contoh adalah Jadual A perkara 4. Fasal pemindaan hak syer kelas biasanya tidak akan membenarkan pemindaan melainkan sekurang-kurangnya 75% (tujuh puluh lima peratus) daripada ahli-ahli kelas syer itu setuju.

⁸ (1963) 29 MLJ

⁹ [1958] Ch 900

¹⁰ [1974] 1 MLJ 70

Tambahan pula di mana hak syer kelas dipinda, pemegang syer kelas dilindungi oleh s.

65. Perkara ini juga telah dibincangkan di dalam Bab 3.

4.4. Hak Notis.

Notis mesyuarat harus diberikan oleh syarikat kepada orang tertentu. Akta menetapkan bahawa setiap ahli berhak untuk hadir dan bersuara dalam mesyuarat (s. 148 (1)). Ini bermakna bahawa setiap ahli berhak terhadap notis mesyuarat. Juru audit syarikat juga berhak untuk mendapatkan notis mesyuarat (s. 174 (7)). Artikel-artikel persatuan juga boleh menetapkan bahawa orang-orang lain juga berhak untuk menerima notis mesyuarat.

Sekurang-kurangnya 14 (empat belas) hari notis perlu diberikan sebelum mesyuarat diadakan selain mesyuarat untuk meluluskan resolusi khas (s. 145 (2)). Artikel-artikel persatuan mungkin memperuntukkan tempoh masa notis yang lebih lama. Dalam keadaan mesyuarat yang dipanggil untuk meluluskan resolusi khas, notis bertulis selama 21 (dua puluh satu) hari mesti diberikan (s. 152 (1)). Ini menentukan bahawa untuk perkara-perkara penting, contohnya pemindaan memorandum persatuan atau artikel-artikel persatuan, pihak minoriti akan mempunyai sekurang-kurangnya 21 (dua puluh satu) hari untuk berfikir dan mengajukan bantahan jika perlu. Adakah tempoh-tempoh ini mencukupi untuk kumpulan minoriti berbincang dan bermuafakat jika mereka ingin mengoposisi satu resolusi yang dicadangkan oleh pihak majoriti? Pada pendapat penulis, tempoh-tempoh ini perlu dilanjutkan untuk membolehkan ahli berfikir, berbincang dan bermuafakat jika mereka ingin membantah suatu resolusi.

Di bawah s. 145 (3), mesyuarat am tahunan dapat dipanggil dengan memberi notis pendek jika seluruh ahli yang berhak untuk mengundi menghadiri mesyuarat dan memberi suara setuju. Ini jarang sekali boleh dicapai, dan pihak minoriti dilindungi

kerana persetujuan mestilah sebulat suara. Mana-mana mesyuarat yang lain boleh dipanggil dengan notis yang pendek tetapi hanya dengan persetujuan ahli yang memiliki sekurang-kurangnya 95% (sembilan puluh lima peratus) dalam nilai nominal daripada syer mengundi dalam syarikat, atau dalam kes syarikat yang tidak mempunyai modal syer 95% (sembilan puluh lima peratus) daripada keseluruhan hak mengundi kesemua ahli dalam mesyuarat tersebut (s. 145 (3) (b)). Seksyen ini kurang jelas maksudnya. Adakah 95% (sembilan puluh lima peratus) itu merujuk kepada semua ahli yang boleh hadir atau hanya kepada ahli yang hadir dalam dewan mesyuarat? Penulis mencadangkan bahawa seksyen ini dipinda untuk menerangkan hal ini.

Notis mesyuarat mestilah disampaikan selaras dengan artikel-artikel persatuan kepada orang-orang yang berhak menerimanya. Jika artikel-artikel persatuan syarikat yang dihadkan oleh syer tidak membuat peruntukan tentang perkara ini, maka notis akan dikemukakan mengikut cara yang diperuntukkan dalam Jadual A, iaitu dengan menyerahkannya kepada ahli secara peribadi atau sama ada menghantarnya melalui pos biasa kepada alamat yang berdaftar, atau kepada alamat yang diberikan kepada syarikat untuk tujuan memberi notis (s. 145 (4) dan Jadual A perkara 108). Penulis tesis ini berpendapat adalah lebih baik jika Akta dipinda untuk mewajibkan pos berdaftar ("registered post") jika pos digunakan untuk menghantar notis. Ini akan memberikan perlindungan tambahan kepada ahli.

Beberapa ketetapan dalam Akta memerlukan notis khas dalam keadaan tertentu. Ahli yang ingin mencadangkan resolusi tertentu dalam mesyuarat dikehendaki memberi notis khas resolusi tersebut kepada syarikat. Ini adalah diperlukan apabila ahli ingin melucutkan jawatan pengarah bagi syarikat awam di bawah s. 128 atau untuk memecat juru audit syarikat sebelum tempoh perhidmatan mereka tamat (s. 172 (4)). Peruntukan berkenaan notis khas, kesemuanya terkandung dalam s. 153. Ahli-ahli yang

mencadangkan resolusi tersebut mesti memberi notis kepada syarikat sekurang-kurangnya 28 (dua puluh lapan) hari sebelum mesyuarat yang mengusulkan mesyuarat tersebut. Alasannya adalah bagi membenarkan orang-orang yang akan dipecat diberi masa yang secukupnya untuk menyediakan alasan pembelaan mereka. Syarikat tersebut kemudiannya mesti memberi notis resolusi itu kepada ahli pada masa dan cara yang sama notis diberi bagi sesuatu mesyuarat. Jika ia tidak dapat dilakukan, notis berasingan hendaklah dihantar sekurang-kurangnya 14 (empat belas) hari sebelum mesyuarat tersebut. Ada kemungkinan lembaga pengarah akan mengecewakan pihak minoriti, malahan jika mereka tidak berpuas hati dengan resolusi yang dicadangkan, lembaga pengarah mungkin memanggil suatu mesyuarat untuk suatu tarikh yang tidak mematuhi notis 28 (dua puluh lapan) hari tersebut. Untuk melindungi pihak minoriti, s. 128 menyatakan bahawa jika mesyuarat dipanggil dan diadakan sebelum tamat 28 (dua puluh lapan) hari, notis yang diberikan oleh ahli itu adalah sah.

Menurut Common Law, jika seseorang ahli itu tidak diberi notis mesyuarat maka secara *prima facie* mesyuarat itu adalah tidak sah, contohnya *Young v Ladies Imperial Club Ltd*¹¹ dan *Smyth v Darley*¹². Mengikut s. 145 (5), ketinggalan yang tidak sengaja atau ketidakterimaan notis yang telah dihantar tidak akan memberikan apa-apa kesan. Pihak minoriti dilindungi kerana hanya ketinggalan tidak sengaja dimaafkan. Tambahan pula jika notis yang dihantar itu tidak diterima adalah beban syarikat untuk membuktikan bahawa ia sebenarnya dihantar dengan cara yang ditetapkan oleh artikel-artikel persatuan. Penulis tesis ini mencadangkan bahawa pos berdaftar digunakan untuk memastikan bahawa ahli akan menerima notis mesyuarat yang berkenaan. Ketinggalan secara tidak sengaja untuk memberi notis mesyuarat tidak akan membatalkan mesyuarat. Kegagalan itu mestilah berlaku secara tidak sengaja, contohnya *Re West*

¹¹ [1920] 2 KB 523

¹² (1949) 2 HL Cas 189

*Canadian Collieries Ltd*¹³. Ketinggalan dengan sengaja akan menjadikan mesyuarat itu tidak sah seperti dalam kes *Musselwhite v Ch Musselwhite & Son Ltd*¹⁴.

Di bawah s. 355, mahkamah mempunyai budi bicara untuk memaafkan ketinggalan-ketinggalan di dalam suatu mesyuarat. Budi bicara tidak akan digunakan jika mahkamah memandang bahawa ketidakadilan telah dilakukan di mana ia tidak dapat diperbaiki dengan perintah mahkamah, contohnya *Lim Hean Pin v Thean Seng Co Sdn Bhd*¹⁵. Di dalam kes ini proksi tidak dibenarkan mengundi. Mahkamah memutuskan bahawa s. 355 tidak akan melindungi syarikat. Adalah jelas bahawa mahkamah tidak akan membenarkan syarikat melepaskan diri dengan menggunakan s. 355 jika ahli atau pihak minoriti mengalami prejudis.

Sebagaimana yang telah dihuraikan di atas, seseorang ahli harus diberitahu sebelum mesyuarat diadakan, dan dengan demikian pihak minoriti dilindungi. Pengarah mempunyai kewajiban untuk memberi jaminan bahawa isi notis mesyuarat dan dokumen tambahan yang lengkap dikirim kepada pemegang syer tidak menyesatkan. Dokumen-dokumen itu harus diberikan secara keseluruhan dan mendedahkan informasi yang mencukupi. Apabila informasi yang diberikan mengelirukan, pelaksanaan mesyuarat dapat ditangguhkan, contohnya *Cheque Point Securities Ltd v Claremont Petroleum NL*¹⁶. Jika mesyuarat dilakukan juga, resolusi yang dikeluarkan dapat merugikan. Jika maklumat yang diberikan tidak mencukupi, resolusi yang diluluskan itu tidak sah. Di dalam kes *Tiessen v Hendersen*¹⁷, telah diputuskan bahawa notis mestilah memberi maklumat yang adil. Notis mestilah memberi gambaran yang jelas untuk menjadi “*fair warning*” mengenai apa yang akan diuruskan di dalam mesyuarat itu. Di

¹³ [1962] 1 All ER 507

¹⁴ (1962) Ch 964

¹⁵ [1922] 2 MLJ 10

¹⁶ (1986) 4 ACLC 711

¹⁷ [1899] 1 Ch 861

dalam kes *Baillie v Oriental Telephone and Electric Co Ltd*¹⁸, notis resolusi yang diluluskan tidak mendedahkan bahawa pengarah-pengarah ada kepentingan kewangan dalam resolusi itu. Mahkamah memutuskan bahawa resolusi itu tidak sah.

4.5. Hak Untuk Edarkan Resolusi/Pekeliling.

Notis mesyuarat selalu disertakan bersama-sama dengan pekeling atau kenyataan yang menyenaraikan urusan yang dicadangkan bagi mesyuarat tersebut. Teks bagi mana-mana resolusi yang akan diluluskan juga akan dinyatakan. Resolusi ini dan pekeling biasanya disediakan oleh pihak pengurusan. Para ahli boleh mencadangkan resolusi dan menghantar pekeling mereka sendiri. Kerana ini sangat menyulitkan, s. 151 telah membuat peruntukan bagi pengedaran resolusi bagi ahli (dibiayai oleh mereka sendiri) oleh syarikat yang berasaskan rekuisisi. Bagi tujuan merekuisisikan pengedaran resolusi dan pekeling, pihak rekuisisi mesti memegang sekurang-kurangnya 5% (lima peratus) daripada jumlah hak mengundi atau mesti ada sekurang-kurangnya 100 (seratus) ahli yang memegang syer yang telah membayar jumlah purata setiap ahli tidak kurang daripada RM 500.000 (s. 151 (2)).

Seksyen 151 menghadkan hak untuk mengedarkan resolusi bagi mesyuarat am tahunan. Hak untuk mengedarkan pekeling boleh digunakan untuk semua mesyuarat. Sungguh pun hak untuk mengedarkan resolusi di bawah s. 151 merupakan suatu hak yang menarik untuk pihak minoriti tetapi ia mempunyai beberapa kelemahan :

- a. Hak ini hanya timbul jika jumlah-jumlah seperti disebutkan dalam s. 151 (2) dipatuhi.
- b. Mengikut s. 151 (2) perbelanjaan untuk menghantar atau mengedarkan atau resolusi atau pekeling yang disebutkan di atas perlu ditanggung oleh ahli-ahli.

¹⁸ [1915] 1 MLJ 105

Ini adalah halangan untuk pihak minoriti. Namun demikian, penulis tesis ini menyokongnya kerana jika tidak ahli mungkin akan menyalahgunakan peluang untuk mengedarkan resolusi atau pekeliling tersebut.

4.6. Hak Untuk Melantik Proksi.

Seseorang ahli tidak perlu hadir secara sendiri bagi membolehkan ahli tersebut membuang undinya. Beliau boleh melantik seorang ejen untuk mengundi bagi pihak dirinya dan orang tersebut dikenali sebagai proksi. Mengikut s. 149 (1) (b), seseorang proksi perlu menjadi ahli syarikat, kecuali jika orang tersebut adalah seorang peguam bela, juru audit syarikat yang diluluskan atau seseorang yang diluluskan oleh Pendaftar dalam suatu hal tertentu. Namun demikian seksyen itu membenarkan artikel-artikel persatuan membuat peruntukan yang *berlainan*. Jadual A di dalam perkara 59 menyatakan “Seorang proksi boleh tetapi tidak perlu menjadi seorang ahli syarikat”. Di dalam *Tan Guan Eng v B.H.Low Holdings Sdn Bhd*¹⁹ peruntukan yang *pari materia* dalam artikel-artikel persatuan sebuah syarikat diputuskan sebagai peruntukan yang bukan *berlainan*. Akibat ini tidak ada anjuran (galakan) bagi ahli untuk melantik proksi kerana pelantikan peguam atau juru audit syarikat, ahli harus membayarnya. Satu cara untuk mengelakkan kesusahan adalah dengan menentukan bahawa artikel-artikel persatuan memberi kuasa yang terang untuk melantik bukan ahli sebagai proksi. Untuk meringankan beban ahli dan melindunginya adalah dicadangkan bahawa s. 149 (1) dipinda untuk memperuntukkan dengan jelas bahawa seorang ahli boleh melantik seorang yang bukan ahli sebagai proksi. Penulis tesis ini mencadangkan peruntukan bahawa bukan ahli itu perlu menjadi peguam, juru audit atau orang yang diluluskan oleh Pendaftar harus dimansuhkan.

¹⁹ [1991] 1 MLJ 105

Seorang proksi mempunyai hak untuk bersuara semasa mesyuarat. Dengan ketiadaan peruntukan yang sebaliknya dalam artikel-artikel persatuan, seorang proksi itu hanya boleh mengundi di dalam suatu poll atau pengundian secara pungutan suara (s. 149 (1) (a)). Seorang proksi boleh meminta untuk mendapatkan poll, dan tindakan ini dianggap sama sebagai permintaan daripada seorang ahli.

Untuk melindungi ahli atau pihak minoriti Akta menyatakan bahawa notis untuk mengadakan mesyuarat syarikat harus menyatakan secara jelas, bahawa ahli berhak untuk mengangkat satu atau dua proksi yang bukan ahli (s. 149 (1) (c)). Seorang proksi biasanya dilantik melalui surat cara bertulis dalam borang yang ditetapkan (s. 149 (3)).

Jadual A perkara 61 memerlukan borang pengangkatan proksi disimpan dengan syarikat tidak kurang 48 (empat puluh delapan) jam sebelum mesyuarat di mana proksi bermaksud memilih atau tidak kurang 24 (dua puluh empat) jam sebelum suatu poll diadakan. Untuk melindungi ahli dan pihak minoriti Akta menyatakan bahawa mana-mana peruntukan dalam artikel-artikel persatuan yang menetapkan borang proksi untuk diserahkan lebih daripada 48 (empat puluh delapan) jam sebelum suatu mesyuarat adalah tidak sah (s. 146 (1) (c)).

Jika artikel-artikel persatuan tidak memperuntukkan sebaliknya, seorang ahli berhak untuk melantik dua orang proksi untuk menghadiri dan mengundi dalam mesyuarat yang sama dan apabila seorang ahli melantik dua orang proksi, pelantikan itu hendaklah tidak sah kecuali jika ahli menentukan dengan jelas bahagian yang diwakili oleh setiap proksi itu (s. 149 (1) (c) dan s. 149 (1) (d)).

Kuasa proksi untuk mengundi bagi seorang ahli boleh ditamatkan dengan cara yang sama seperti penamatan kuasa ejen yang lain. Jika seorang ahli yang telah melantik seorang proksi hadir dalam mesyuarat itu sendiri dan mengundi, syarikat tersebut mesti menerima undinya dan mesti menolak undi proksi tersebut : *Cousins v*

*International Brick Co Ltd*²⁰. Jika ahli dan proksinya, kedua-duanya menghadiri mesyuarat kehadiran ahli tidak secara automatik menamatkan kuasa proksi. Proksi boleh mengundi jika ahli yang melantiknya tidak mengundi : *Ansell Rubber Co Pty Ltd v Allied Rubber Industries Pty Ltd*²¹.

Undang-undang sedar bahawa pengarah mungkin akan menyalahgunakan sistem proksi dengan meminta ahli-ahli melantik mereka atau nomini-nomini mereka sebagai proksi. Untuk menghalangnya, Akta dalam s. 149 (3), (4) dan (5) mengandungi beberapa peruntukan. Di bawah s. 149 (5), seseorang yang mengeluarkan jemputan untuk melantik pihak tertentu sebagai proksi melakukan kesalahan melainkan jemputan itu dihantar bersama-sama dengan suatu borang proksi yang membenarkan proksi yang dilantik itu mengundi, menyokong atau membantah resolusi yang berkenaan mengikut pilihan ahli.

4.7. Hak Ahli Dalam Mesyuarat.

Akta menetapkan bahawa setiap ahli berhak untuk hadir dan bersuara dalam mesyuarat (s. 148 (1)). Pemegang syer utama tiada hak mengundi melainkan dalam kes-kes tertentu (s. 148 (2)) seperti yang telah dibincangkan di dalam Bab 3. Pemegang syer memiliki hak untuk mengundi sama ada menyokong atau menentang suatu ketetapan yang dibentangkan dalam mesyuarat. Jumlah undi yang berhak diterima daripada setiap ahli akan ditentukan oleh artikel-artikel persatuan. Rukun amnya adalah jika tidak ada peruntukan tentangnya dalam artikel-artikel persatuan, maka prinsipnya adalah setiap syer (atau jumlah stok bersamaan dengan satu syer) mempunyai satu undi (s. 147 (1) (c) (ii)). Dalam kes syarikat awam dan anak syarikat setiap syer ekuiti (dan ini termasuk syer keutamaan dengan hak mengundi) hanya mempunyai satu undi. Ahli

²⁰ [1931] 2 Ch 90

²¹ [1967] VR 37

syarikat tanpa modal syer berhak untuk mendapatkan satu undi setiap satu, melainkan dinyatakan sebaliknya oleh artikel-artikel persatuan (s. 147 (1) (d)).

Pengundian dalam mesyuarat pada asasnya dilakukan dengan mengangkat tangan atau pungutan suara atau poll secara tertulis. Dalam kes syarikat dengan modal syer, setiap ahli berhak untuk mendapatkan undi dengan mengangkat tangan setakat tidak dinyatakan sebaliknya oleh artikel-artikel persatuan (s. 147 (1) (c) (i)).

Dalam banyak syarikat oleh kerana artikel-artikel persatuan, pengerusi mesyuarat berhak menggunakan undi kedua atau undi pemutus (“casting vote”). Undi pemutus (“casting vote”) adalah undi kedua yang diberikan kepada pengerusi mesyuarat untuk memutuskan situasi di mana wujud kesamaan undi (sama ada dengan mengangkat tangan atau dengan poll). Pengerusi tidak mempunyai undi pemutus (“casting vote”) dalam Common Law. Oleh kerana itu, artikel-artikel persatuan mesti secara khas menetapkan jika pengerusi akan diberi undi pemutus atau undi kedua (contohnya Jadual A perkara 53). Satu masalah untuk pihak minoriti adalah bahawa kadangkala pengerusi sendiri ada kepentingan dalam resolusi di hadapan mesyuarat. Sekiranya pengerusi mempunyai kepentingan dalam resolusi berkenaan, beliau akan menggunakan undi untuk kepentingan sendiri bukan untuk kepentingan syarikat. Penulis tesis ini mencadangkan supaya kuasa pemutus yang diberi oleh artikel-artikel persatuan berkenaan mesti dinyatakan untuk kepentingan syarikat atau untuk kepentingan ahli dan tidak boleh digunakan sekiranya pengerusi mempunyai kepentingan dalam resolusi yang berkenaan.

Di dalam poll, undi dikira mengikut pegangan syer. Hak ahli untuk meminta poll tidak boleh dikecualikan selain dalam hal pemilihan ketua mesyuarat atau penundaan mesyuarat. Akta melindungi ahli dengan memperuntukkan bahawa setiap ketentuan dalam artikel-artikel persatuan di luar hak ini adalah tidak sah (s. 146 (1)).

Ahli mempunyai hak untuk meminta poll dalam mesyuarat syarikat. Artikel-artikel persatuan akan menetapkan syarat-syarat yang mesti dipenuhi sebelum poll boleh diminta. Untuk melindungi ahli dan pihak minoriti sekatan maksimum yang dibenarkan oleh s. 146 ialah :

- (a) Oleh mana-mana 5 (lima) ahli atau lebih yang mempunyai hak untuk mengundi dalam mesyuarat.
- (b) Oleh seorang ahli atau lebih yang mewakili sekurang-kurangnya 10% (sepuluh peratus) keseluruhan hak mengundi semua ahli dalam mesyuarat.
- (c) Oleh seorang ahli atau lebih yang memegang syer mengundi yang dibayar dalam bentuk agregat tidak kurang daripada 10% (sepuluh peratus) jumlah keseluruhan yang dibayar terhadap semua syer yang memberikan hak untuk mengundi dalam mesyuarat.

Jika tidak ada sekatan seperti di atas pihak majoriti boleh menindas pihak minoriti dengan memasukkan kelayakan yang tinggi. Walau bagaimana pun artikel-artikel persatuan boleh memperuntukkan bahawa pengundian untuk melantik seorang pengerusi atau penangguhan mesyuarat diputuskan dengan mengangkat tangan (s. 146 (1) (a)). Jadual A perkara 51 tidak menggunakan maksimum yang tersebut di atas dan meringankan beban minoriti. Jadual A perkara 51 membenarkan permintaan oleh :

- (a) Mana-mana 3 (tiga) orang ahli yang mempunyai hak untuk mengundi dalam mesyuarat.
- (b) Mana-mana ahli atau lebih yang memiliki sekurang-kurangnya 10% (sepuluh peratus) daripada keseluruhan hak mengundi kesemua ahli dalam mesyuarat tersebut.
- (c) Mana-mana ahli atau lebih yang memegang tidak kurang daripada 10% (sepuluh peratus) modal syer berbayar syarikat.

Jadual A memberi kepentingan kepada pihak minoriti, tetapi perlu diperhatikan bahawa kejayaan mendapat poll tidak memastikan bahawa resolusi boleh diluluskan. Untuk berjaya mendapat suatu resolusi kelulusan undi sebanyak 51% (lima puluh satu peratus) perlu dicapai.

4. 8. Minit Mesyuarat.

Setiap syarikat mesti menyimpan minit kesemua mesyuarat am (s. 156 (1)). Minit adalah keterangan prosiding yang berkaitan (s. 156 (2)). Apabila minit sudah ditandatangani, minit itu merupakan keterangan *prima facie* bahawa mesyuarat telah diadakan dan dipanggil secara wajar, semua pelantikan adalah sah dan prosiding telah diadakan dengan sempurna. Ahli atau pihak minoriti masih boleh mencabar kandungan minit tetapi beban bukti untuk membatalkan anggapan di bawah s. 152 (2) dipikul oleh mereka.

Ada beberapa peruntukan yang ditetapkan untuk melindungi ahli. Buku yang mengandungi minit mesyuarat, mesti disimpan di pejabat berdaftar syarikat dan terbuka untuk pemeriksaan bagi ahli syarikat tanpa dikenakan bayaran. Dalam tempoh 14 (empat belas) hari selepas permintaan, seseorang ahli berhak mendapat satu salinan minit mesyuarat dan dikenakan bayaran tidak lebih daripada RM 1.00 bagi tidak kurang daripada 100 (seratus) patah perkataan (s. 157 (1) dan (2)). Menurut s. 157 (3), jika salinan yang dikehendaki tidak diberikan, syarikat atau pegawai syarikat yang tidak bersedia memberikan minit mesyuarat adalah bersalah dan melakukan kesalahan dan boleh didenda sehingga RM 500.00

Jika ahli yang tidak menghadiri sesuatu mesyuarat tidak dengan usaha sendiri memeriksa minit atau meminta salinan minit-minit, dia tidak akan tahu sama ada suatu resolusi penting telah diluluskan atau tidak diluluskan oleh mesyuarat itu. Di sini timbul

persoalan, sama ada syarikat perlu diwajibkan mengirim minit kepada ahli-ahli syarikat tanpa permintaan ahli-ahli tersebut. Sememangnya kewajipan seperti ini akan membebankan syarikat-syarikat yang mempunyai bilangan ahli yang tinggi. Tetapi kewajipan seperti ini boleh diwujudkan oleh Akta bagi syarikat bersendirian yang hanya terdiri daripada 50 orang ahli atau syarikat bersendirian dikecuali ("exempt private company") yang hanya terdiri daripada 20 orang ahli. Penulis tesis ini mencadangkan supaya untuk syarikat persendirian dan syarikat persendirian berkecuali diwajibkan untuk menghantar minit kepada ahli-ahli.

Bahagian B. Indonesia.

4.1. Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) Atau Mesyuarat Am Ahli.

Di Indonesia seperti diuraikan dulu, syarikat mempunyai organ-organ yang khas. Organ-organ khas tersebut ialah Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS) atau mesyuarat am ahli, direksi dan komisaris. Rapat Umum Pemegang Saham atau mesyuarat am ahli (selanjutnya disingkat dengan RUPS) berfungsi untuk menetapkan semua kebijaksanaan am syarikat. Mengikut fasal 1 (3) RUPS ialah organ syarikat yang memegang kuasa tertinggi dalam syarikat dan memegang segala kuasa yang tidak diserahkan kepada direksi dan komisaris. Adakah ini bermaksud jika Anggaran Dasar memberi kuasa terhadap suatu perkara kepada direksi atau komisaris maka RUPS tidak boleh campur tangan? Kedudukan di Indonesia kurang jelas mengenai hal ini. Penulis tidak berjaya mencari nas mengenai perkara ini. Di Malaysia, artikel-artikel persatuan syarikat biasanya akan mengandungi suatu peruntukan (contohnya Jadual A perkara 73) yang memberi kuasa pengurusan dan pentadbiran kepada pengarah. Mesyuarat agung di Malaysia pada amnya tidak boleh mencampuri hal-hal yang terletak di bawah bidang kuasa pengarah yang ditetapkan oleh artikel-artikel persatuan.

Di Indonesia seperti di Malaysia, pemegang syer tidak mempunyai kuasa di dalam syarikat. Pemegang syer baru mempunyai kuasa terhadap syarikat apabila mereka mengadakan RUPS. Keputusan yang diambil dalam RUPS akan menjadi keinginan kepada syarikat. Dalam RUPS inilah ditentukan halatuju dan matlamat syarikat. Keputusan RUPS adalah yang tertinggi dan tidak dapat dicabar oleh sesiapa pun kecuali keputusan RUPS tersebut bertentangan dengan objektif dan matlamat syarikat sebagaimana ditetapkan dalam Anggaran Dasar dan bertentangan dengan Akta.

Di Indonesia seperti di Malaysia, RUPS harus dihadiri oleh sekurang-kurangnya 2 (dua) orang ahli atau proksi. Terdapat perbezaan di Indonesia dan di Malaysia. Statut

Malaysia telah mengandungi s. 150 yang memberi kuasa kepada mahkamah untuk memerintahkan bahawa kehadiran hanya seorang ahli atau proksi mencukupi untuk mengadakan suatu mesyuarat tertentu. Perkara ini tidak ditemui dalam statut Indonesia. Penulis tesis ini bercadang bahawa satu peruntukan seperti s. 150 Akta Syarikat Malaysia dimasukkan dalam Undang-Undang Nombor 1 tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

Jenis-jenis mesyuarat syarikat yang terdapat di Indonesia ialah :

1. Mesyuarat direksi (fasal 86 (1) (a)).
2. Mesyuarat komisaris (fasal 100 (3)).
3. RUPS tahunan (fasal 65 (1)).
4. RUPS lainnya.

Mesyuarat direksi dan mesyuarat komisaris tidak melibatkan ahli-ahli dan ia tidak akan dibincangkan dalam bab ini. Mesyuarat yang akan diberi perhatian penuh dari segi perlindungan pihak minoriti ialah RUPS tahunan dan RUPS lainnya.

4.2. Kepentingan RUPS Bagi Ahli-ahli.

Di Indonesia seperti di Malaysia RUPS dilaksanakan oleh direksi. Direksi melakukan panggilan terhadap pemegang syer (fasal 68 (1)). Dalam keadaan tertentu Anggaran Dasar dapat menetapkan panggilan RUPS dilakukan oleh komisaris. Pemegang syer dengan hak undi yang sah berhak menghadiri RUPS dan menggunakan hak suaranya (fasal 71 (1)).

RUPS mempunyai beberapa kuasa, di antaranya ialah :

1. Penetapan pindaan Anggaran Dasar (fasal 14).
2. Penetapan pengurangan modal (fasal 37).
3. Pemeriksaan, persetujuan dan pengesahan laporan tahunan (fasal 60).

4. Penetapan pulangan dividen (fasal 62).
5. Melantik dan memberhentikan direksi serta komisaris (fasal 80, fasal 91, fasal 95 dan fasal 101).
6. Penetapan mengenai penggabungan, peleburan dan pengambilalihan (fasal 105).
7. Penetapan pembubaran syarikat (fasal 105).

Di Indonesia seperti di Malaysia, RUPS membolehkan pemegang syer atau ahli-ahli memperoleh maklumat dan menanyakan semua hal yang berkaitan dengan kepentingan syarikat kepada direksi dan komisaris. Fasal 63 dengan jelas menyatakan bahawa RUPS mempunyai hak untuk mendapat “segala keterangan yang berkaitan dengan kepentingan perseroan dari direksi dan atau komisaris”.

4.3. Panggilan Mesyuarat Oleh Ahli.

Mengikut fasal 65 (1) RUPS terdiri daripada :

1. RUPS tahunan.
2. RUPS lainnya.

Yang dimaksudkan dengan RUPS tahunan ialah RUPS yang diadakan dalam tempoh sekurang-kurangnya 6 (enam) bulan setelah tamat tahun buku. Ini berbeza dengan di Malaysia. Tahun buku di Indonesia ialah laporan tahunan syarikat yang biasanya dimulai pada tarikh 1 Januari dan berakhir pada tarikh 31 Disember setiap tahun. Di Malaysia mesyuarat am tahunan boleh diadakan pada bila-bila masa dalam setahun dengan syarat tidak melebihi dari 15 (lima belas) bulan dari tarikh mesyuarat am tahunan sebelumnya.

Manakala “RUPS lainnya”, penggubal undang-undang tidak ada memberikan takrifan secara khas. Tetapi menurut kebiasaan dan praktik yang berlaku, yang dimaksudkan dengan RUPS lainnya dikenali dengan Rapat Umum Pemegang Saham

Luar Biasa (RUPSLB) atau di Malaysia disebut juga sebagai mesyuarat am khas (“EGM”).

Direksi diberi kuasa untuk menyelenggarakan RUPS tahunan dan RUPS lainnya. Bolehkah ahli atau pihak minoriti memohon diadakan RUPS tahunan dan RUPS lainnya? Mengikut fasal 66 (2) permohonan untuk mengadakan RUPS tahunan dan RUPS lainnya boleh dilakukan atas permintaan 1 (satu) pemegang syer atau lebih yang bersama-sama mewakili 1/10 (satu persepuluh) bahagian daripada jumlah keseluruhan syer dengan hak mengundi yang sah atau suatu jumlah yang lebih kecil seperti yang ditentukan dalam Anggaran Dasar syarikat yang berkenaan. Permohonan RUPS tersebut ditujukan kepada direksi dan komisaris dengan surat berdaftar berserta alasannya.

Bagaimanakah ahli atau pihak minoriti dilindungi jika direksi dan komisaris tidak melakukan RUPS tahunan dan RUPS lainnya? Di Malaysia ahli boleh memohon kepada mahkamah jika mesyuarat am tahunan tidak diadakan. Telah pun disebutkan dahulu bahawa di Malaysia pihak minoriti di bawah s. 144 dan s. 145 boleh memanggil dan mengadakan mesyuarat dengan usaha sendiri, tertakluk kepada syarat-syarat tertentu. Di Indonesia apabila permohonan atau permintaan pemegang syer untuk mengadakan RUPS tahunan dan RUPS lainnya tidak dilayan maka ahli atau pihak minoriti boleh memohon kepada mahkamah. Kuasa mahkamah disebut dalam fasal 67. Fasal 67 berbunyi seperti berikut:

“(1) Ketua mahkamah yang kuasanya meliputi tempat kedudukan perseroan dapat memberi izin kepada pemohon untuk :

- (a) Melakukan sendiri panggilan RUPS tahunan atas permohonan pemegang syer apabila direksi atau komisaris tidak melakukan RUPS tahunan pada tempoh yang telah ditentukan.

(b) Melakukan sendiri panggilan RUPS lainnya atas permintaan 1 (satu) pemegang syer atau lebih yang bersama-sama mewakili 1/10 (satu persepuluh) bahagian daripada jumlah seluruh syer dengan hak undi yang sah, atau suatu jumlah yang lebih kecil yang ditentukan dalam Anggaran Dasar perseroan tersebut, sekiranya direksi atau komisaris tidak melakukan panggilan RUPS lain setelah lewat tempoh 30 (tiga puluh) hari dikira semenjak permintaan untuk melakukan RUPS lainnya.

(2) Ketua mahkamah boleh menetapkan bentuk, kandungan dan tempoh panggilan RUPS serta mengesyorkan ketua mesyuarat tanpa terikat kepada ketentuan undang-undang ini dan Anggaran Dasar.

(3) Jika RUPS tahunan dan RUPS lainnya dilakukan, ketua mahkamah dapat memerintahkan direksi atau komisaris untuk hadir.”

Apabila ahli memohon kepada mahkamah di bawah fasal 67, permohonannya adalah bagi pihaknya sendiri dan ahli-ahli lain dan juga bagi faedah syarikat. Oleh yang demikian, ia juga boleh disebut sebagai permohonan *derivative*. Jika ahli atau pihak minoriti diizinkan oleh mahkamah mengadakan RUPS, proses pendakwaan dibiayai dan ditanggung oleh pemegang syer minoriti terlebih dahulu. Apabila kes tersebut berpihak kepada pihak minoriti, ada kemungkinan segala pembiayaan yang dikeluarkan untuk melakukan gugatan *derivative* tersebut dapat dituntut balik. Hak mereka untuk menuntut pembiayaan kurang jelas dalam fasal 67. Penulis bercadang bahawa Undang-Undang Nombor 1 tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas dipinda untuk memperuntukkan dengan terang bahawa pembiayaan akan ditanggung oleh syarikat.

Telah pun diambil perhatian bahawa di Malaysia kedudukan untuk mesyuarat am tahunan dan mesyuarat am khas adalah berlainan. Di Malaysia untuk mesyuarat am tahunan atau AGM ahli-ahli tidak kuasa untuk memanggilnya. Jika AGM tidak

diadakan ahli mestilah memohon kepada mahkamah untuk perintah mahkamah supaya ia diadakan. Di Indonesia nampaknya mengikut fasal 66 dan fasal 67 ahli boleh membuat rekuisisi kepada lembaga pengarah untuk mengadakan RUPS tahunan dan jika tidak berjaya boleh memohon kepada mahkamah. Di Malaysia, adalah menjadi suatu kesalahan jenayah jika AGM tidak diadakan dalam tempohnya. Di Indonesia Undang-Undang Nombor 1 tentang Perseroan Terbatas senyap mengenai hal ini.

Hak ahli untuk membuat rekuisisi mesyuarat am khas di Malaysia (s. 144) adalah lebih kurang sama seperti di Indonesia. Perlu diambil perhatian bahawa pihak minoriti tidak boleh meminta rekuisisi mesyuarat di Indonesia melainkan mereka mewakili 1/10 (satu persepuluh) bahagian daripada jumlah keseluruhan syer. Seperti di Malaysia, ini bermakna dalam syarikat-syarikat besar adalah susah untuk mencapai jumlah 1/10 (satu persepuluh) daripada jumlah keseluruhan syer (fasal 66 (2)) dan tidaklah menolong bagi pihak minoriti. Penulis tesis ini bercadang agar jumlah 1/10 (satu persepuluh) daripada jumlah keseluruhan syer yang terdapat di dalam fasal 66 (2) Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 dipinda dan dikurangkan menjadi 5% (lima peratus) daripada jumlah keseluruhan syer. Oleh yang demikian ahli atau pihak minoriti dapat dilindungi.

4.4. Hak Notis.

Direksi memanggil pemegang syer untuk mengadakan RUPS. Dalam keadaan tertentu seperti yang ditetapkan dalam Anggaran Dasar panggilan boleh dilakukan oleh komisaris. Mengikut fasal 69 panggilan RUPS dilakukan sekurang-kurangnya 14 (empat belas) hari sebelum RUPS diadakan. Panggilan untuk RUPS ini dilakukan melalui pos berdaftar. Manakala panggilan RUPS untuk syarikat awam dilakukan dalam 2 (dua) surat khabar harian. Perkara ini adalah suatu keistimewaan undang-undang di Indonesia. Di Malaysia notis secara bertulis mesti diberikan kepada ahli, tidak kira sama

ada ia syarikat awam dan syarikat persendirian. Penulis ini berpendapat bahawa kedudukan di Malaysia adalah lebih baik untuk menyokong pihak minoriti. Satu soalan yang wujud adalah sama ada notis tambahan kepada panggilan dalam akhbar perlu dihantar kepada ahli-ahli? Akta senyap mengenai hal ini. Dalam panggilan RUPS dicantumkan tarikh, tempoh, tempat dan acara RUPS disertai maklumat bahawa “bahan yang akan dibicarakan” dalam RUPS telah disediakan di pejabat syarikat mulai hari dilakukan panggilan RUPS sehingga RUPS diadakan. Bahan-bahan untuk mesyuarat disediakan secara percuma oleh syarikat untuk kepentingan pemegang syer. Perkataan bahan yang akan dibicarakan tidak jelas dari fasal 69. Penulis ini berharap penyediaan bahan-bahan yang akan dibicarakan di kantor syarikat tidak digunakan sebagai alasan untuk memberi notis yang tidak mencukupi atau kabur.

Panggilan (“notice”) untuk mengadakan RUPS tahunan dan RUPS lainnya adalah sama dan tidak ada perbezaan dari segi panggilannya. Dalam hal panggilan yang *tidak* dilakukan dalam masa 14 (empat belas) hari sebelum RUPS dan panggilan juga tidak dilakukan melalui surat berdaftar, keputusan tetap sah apabila RUPS dihadiri oleh seluruh pemegang syer yang mewakili syer dengan hak undi yang sah dan disetujui dengan undi yang disepakati menyeluruh.

Terdapat perbezaan di Indonesia dan di Malaysia. Di Indonesia juru audit syarikat tidak berhak mendapat notis mesyuarat, sedangkan di Malaysia juru audit syarikat berhak mendapat notis mesyuarat. Di Indonesia notis panggilan untuk mengadakan RUPS tahunan dan RUPS lainnya dilakukan dalam tempoh sekurang-kurangnya 14 (empat belas) hari sebelum RUPS diadakan, sedangkan di Malaysia tempoh notis panggilan adalah biasanya 14 (empat belas) hari melainkan resolusi khas dicadangkan. Resolusi khas memerlukan 21 (dua puluh satu) hari notis. Di Indonesia untuk semua resolusi tempoh notis adalah sama iaitu 14 (empat belas) hari. Timbul persoalan sama

ada tempoh itu mencukupi untuk pihak minoriti menyediakan bantahan? Kadangkala perkara yang dicadangkan dalam RUPS adalah satu perkara penting seperti pindaan Anggaran Dasar dan pihak minoriti perlu tempoh yang lebih panjang untuk mengumpulkan bantahan. Satu lagi yang kurang jelas adalah hak ahli jika notis yang diberi tidak lengkap atau menyembunyikan sesuatu yang penting. Adalah lebih baik untuk perlindungan pihak minoriti jika perkara ini diterangkan dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

4.5. Hak Untuk Edarkan Resolusi/Pekeliling.

Di Indonesia direksi ialah orang yang melakukan pengurusan hal ehwal syarikat. Panggilan bagi mengadakan RUPS dilakukan oleh direksi kecuali Anggaran Dasar menentukan lain (fasal 68).

Terdapat perbezaan di Indonesia dan di Malaysia. Di Indonesia, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas senyap mengenai hak untuk mengedarkan resolusi/pekeliling mereka sendiri seperti yang terdapat dalam s. 151 Akta Syarikat 1965. Adalah lebih baik untuk perlindungan ahli atau pihak minoriti apabila Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas mengizinkan untuk mengedarkan resolusi atau pekeliling seperti di Malaysia.

4.6. Hak Untuk Mengangkat Seorang Proksi.

Mengikut Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas, seorang pemegang syer diharapkan hadir sendiri di dalam mesyuarat am ahli. Apabila pemegang syer tidak dapat hadir sendiri dalam mesyuarat am ahli, ia hendaklah melantik seseorang sebagai proksi yang akan mewakilinya dalam RUPS tersebut (fasal 71 (1)). Pelantikan proksi tersebut hendaklah dilakukan melalui surat secara bertulis

bagi menghindari hal-hal yang tidak diinginkan. Terdapat perbezaan ketara di Indonesia. Fasal 71 (2) menghalang ahli-ahli, direksi atau komisaris atau pekerja syarikat dilantik sebagai proksi atau jika mereka dilantik, mereka tidak boleh mengundi. Di Indonesia, tiada peruntukan seperti s. 149 Akta Syarikat 1965 bahawa (melainkan artikel-artikel persatuan memperuntukkan sebaliknya) proksi yang dilantik mestilah seorang peguam atau juru audit syarikat atau orang yang diluluskan oleh pendaftar. Penulis telah menyatakan bahawa peruntukan dalam s. 149 di Malaysia membebaskan ahli, contohnya kes *Tan Guan Eng v B.H. Low Holdings Sdn Bhd*²³. Hal ini telah pun dibincangkan dalam Bab ini. Oleh yang demikian, kedudukan di Indonesia lebih menyokong ahli atau pihak minoriti.

Terdapat perbezaan lain di Indonesia dan di Malaysia. Di Malaysia, proksi yang dilantik tidak boleh melebihi daripada 2 (dua) orang dan pegangan untuk proksi masing-masing hendaklah ditetapkan (s.149 (1) (c) (d)), sedangkan di Indonesia hanya 1 (satu) orang sahaja (fasal 71) boleh dilantik sebagai proksi. Sebagaimana di Malaysia, proksi di Indonesia mempunyai hak untuk berucap dan mengundi.

4.7. Korum.

Satu perkara istimewa mengenai mesyuarat am di Indonesia ialah korum bagi mesyuarat itu. Mengikut fasal 73 (1), melainkan Anggaran Dasar memperuntukkan sebaliknya, korum yang ditetapkan adalah $\frac{1}{2}$ (satu perdua) daripada jumlah syer yang dikeluarkan oleh syarikat. Di Malaysia, korum yang ditetapkan oleh Akta Syarikat 1965 melainkan artikel-artikel persatuan memperuntukkan sebaliknya ialah 2 orang ahli sahaja. Tambahan pula di Indonesia korum khas ditetapkan bagi mesyuarat yang dipanggil untuk meminda Anggaran Dasar atau meluluskan cadangan bagi penggabungan (“merger”), pelaburan (“amalgamation”), pengambilalihan

²³ [1991] 1 MLJ 105

("acquisition") atau pembubaran ("dissolution"). Perkara ini akan dibincangkan kemudian. Di Malaysia, tiada korum-korum khas yang ditetapkan bagi mesyuarat yang bercadang melakukan perkara-perkara tersebut di atas. Penulis tesis ini berpendapat bahawa kedudukan di Indonesia mengenai korum adalah lebih berfaedah.

4.8. Hak Ahli Dalam Mesyuarat Am Ahli.

Di Indonesia seperti di Malaysia, setiap syer yang dikeluarkan oleh syarikat mempunyai satu hak undi kecuali Anggaran Dasar menentukan lain (fasal 72 (1)). Oleh yang demikian, undang-undang Indonesia tidak membezakan antara pengundian dengan angkat tangan dan poll. Kiraan undi adalah mengikut pegangan syer. Apabila syarikat mengeluarkan lebih dari 1 (satu) klasifikasi syer, Anggaran Dasar syarikat boleh mengeluarkan syer dengan hak undi khas, bersyarat, terhad atau tanpa hak undi. Jika Anggaran Dasar tidak menentukan yang lain, maka dianggap setiap syer yang dikeluarkan oleh syarikat hanya mempunyai 1 (satu) hak undi. Syer yang tidak mempunyai hak undi adalah syer syarikat yang dimiliki oleh syarikat atau syer induk syarikat yang dimiliki oleh anak syarikatnya (fasal 72 (2), fasal 72 (3)). Peruntukan ini memberi perlindungan kepada ahli.

Keputusan dalam RUPS diambil berasaskan *musyawarah* secara muafakat ("consensus") atau sebulat suara. Seorang penulis terkenal telah menyatakan, "Generally, Indonesians dislike disagreement. They prefer to operate by concensus rather than to rely on numerical voting majorities"²⁴. Dalam hal keputusan berasaskan musyawarah untuk muafakat atau sebulat suara tidak dicapai, keputusan diambil berasaskan undi terbanyak biasa daripada jumlah undi yang dikeluarkan secara sah ("ordinary majority"), kecuali Akta dan Anggaran Dasar menentukan bahawa keputusan

²⁴ Benny S Tabalujan, *Indonesian Company Law a Translation and Commentary*, Singapore, Sweet & Maxwell Asia, 1997, ms 177
128

itu hendaklah diambil berasaskan undi yang lebih besar daripada undi terbanyak biasa (fasal 74)).

Di Indonesia mengikut fasal 75 Anggaran Dasar hanya boleh dipinda jika RUPS yang memindanya dihadiri oleh ahli yang memegang sekurang-kurangnya $\frac{2}{3}$ (dua pertiga) daripada syer-syer yang telah dikeluarkan oleh syarikat. Tambahan pula resolusi yang meminda mestilah mencapai majoriti $\frac{2}{3}$ (dua pertiga) daripada jumlah pengundian dalam RUPS itu. Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas sedar mengenai kepentingan Anggaran Dasar sebagai perlembagaan syarikat. Korum khas dan majoriti khas yang dinyatakan dalam fasal 75 adalah bagi melindungi ahli terutama pihak minoriti. Korum yang lebih tinggi perlu dipenuhi jika RUPS bercadang untuk meluluskan resolusi untuk penggabungan ("merger"), pelaburan ("amalgamation"), pengambilalihan ("acquisition") atau pembubaran ("dissolution") sebuah syarikat. Fasal 76 memerlukan RUPS yang berkenaan dihadiri oleh ahli yang memegang sekurang-kurangnya $\frac{3}{4}$ (tiga perempat) daripada syer-syer yang dikeluarkan oleh syarikat yang berkenaan. Tambahan pula resolusi yang berkaitan dikehendaki diluluskan oleh $\frac{3}{4}$ (tiga perempat) daripada jumlah pengundian dalam RUPS itu. Fasal 76 adalah satu lagi contoh perlindungan bagi pihak minoriti. Di Malaysia, Akta Syarikat 1965 biasanya mewajibkan resolusi khas bagi keputusan mesyuarat am yang melibatkan perkara-perkara penting. Tetapi Akta Syarikat 1965 tidak mewajibkan korum khas seperti di bawah Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

Di Indonesia jika Anggaran Dasar tidak menentukan lain, maka apabila undi yang setuju dan tidak setuju sama banyak di dalam RUPS, maka usul yang dibincangkan akan ditolak²⁵. Di Indonesia tidak dikenal undi pemutus ("casting vote") seperti di Malaysia. Undi pemutus ("casting vote") adalah undi kedua yang diberikan kepada pengerusi

²⁵ Dalam konteks ini sila rujuk kepada fasal 75 (2) Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

mesyuarat untuk memutuskan situasi di mana wujud persamaan undi (sama ada dengan mengangkat tangan atau dengan poll). Di Malaysia, pemberian undi kedua ini mesti disebutkan dengan jelas di dalam artikel-artikel persatuan. Penulis tesis ini bercadang bahawa Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas memasukkan suatu peruntukan yang jelas mengenai undi pemutus. Undi pemutus ini berfaedah kerana ia mengelakkan suatu mesyuarat kedua diadakan. Undi pemutus boleh menjimatkan wang dan masa. Namun demikian, perlu dinyatakan bahawa kuasa itu digunakan untuk faedah syarikat bukan untuk faedah pengerusi.

Mengikut fasal 78 dalam Anggaran Dasar syarikat boleh ditentukan bahawa keputusan RUPS dapat diambil dengan cara lain daripada mesyuarat. Keputusan dengan cara lain daripada mesyuarat boleh diambil apabila semua pemegang syer dengan hak undi yang sah telah menyetujui secara bertulis sama ada mengenai cara mahupun keputusan yang diambil. Merujuk kepada penjelasan fasal 78, pengambilan keputusan RUPS dengan cara lain dilaksanakan dengan cara mengirinkan secara bertulis syor yang akan diputuskan kepada semua pemegang syer. Keputusan ini hanya sah apabila semua pemegang syer bersetuju secara bertulis proses pengambilan keputusan dan syor tersebut. Proses ini tidak akan berlaku kepada syarikat yang mengeluarkan syer atas tunjuk. Perlu diambil perhatian bahawa seperti di Malaysia statut Indonesia memerlukan persetujuan semua pemegang syer jika resolusi bertulis ("return resolution") diadakan. Ini bagi melindungi pihak minoriti, kerana tanpa persetujuan mereka prosedur ini tidak boleh berlaku.

Di Malaysia ditetapkan bahawa pengundian dalam mesyuarat pada asasnya dilakukan dengan mengangkat tangan atau pungutan suara atau poll secara bertulis. Dalam kes syarikat dengan modal syer, setiap ahli berhak mendapatkan satu undi dengan mengangkat tangan setakat tidak dinyatakan sebaliknya oleh artikel-artikel

persatuan (s.147 (1) (c) (i)). Di dalam poll undi dikira mengikut pegangan syer. Hak ahli untuk meminta poll tidak boleh dikecualikan selain dalam pemilihan ketua mesyuarat atau penundaan mesyuarat. Setiap ketentuan dalam artikel-artikel persatuan diluar hak ini adalah tidak sah (s.146 (1)). Dalam hal ahli meminta poll dalam mesyuarat syarikat, artikel-artikel persatuan akan menetapkan syarat-syarat yang mesti dipenuhi sebelum poll boleh diminta. Di Indonesia tidak ada pengundian secara poll tetapi kiraan undi adalah mengikut pegangan syer. Ini bermaksud akibatnya adalah sama seperti pengundian secara poll kerana setiap syer diberi satu undi (fasal 72 (1)).

4.9. Minit Mesyuarat.

Di Indonesia selepas setiap penyelenggaraan RUPS hendaklah membuat minit mesyuarat dan ditandatangani oleh ketua mesyuarat dan sekurang-kurangnya 1 (satu) orang pemegang syer yang disyorkan oleh peserta mesyuarat am (fasal 77). Tandatangan oleh 1 (satu) orang pemegang syer yang disyorkan oleh peserta RUPS bertujuan untuk menjamin kepastian dan kebenaran kandungan minit RUPS tersebut. Peruntukan seperti ini tiada di statut Malaysia. Pada pendapat penulis tesis ini, peruntukan ini menambah perlindungan bagi pihak minoriti dan perlu ditimbang oleh pihak berkuasa di Malaysia.

Terdapat perbezaan di Indonesia dan di Malaysia. Di Malaysia terdapat beberapa peruntukan untuk melindungi ahli. Di Malaysia, buku yang mengandungi minit mesyuarat mesti disimpan di pejabat berdaftar syarikat dan terbuka untuk pemeriksaan bagi ahli syarikat tanpa dikenakan bayaran sekurang-kurangnya 2 (dua) jam sehari. Dalam tempoh 14 (empat belas) hari selepas permintaan, seseorang ahli berhak mendapat satu salinan minit mesyuarat dan dikenakan bayaran tidak lebih daripada RM 1.00 bagi tidak kurang daripada 100 (seratus) patah perkataan (s. 157 (1) dan (2)).

Mengikut s. 157 (3) Akta Syarikat Malaysia jika salinan yang dikehendaki tidak diberikan, syarikat atau pegawai syarikat yang tidak bersedia memberikan minit mesyuarat adalah bersalah dan melakukan kesalahan dan boleh didenda RM 500.00 Pihak minoriti di Malaysia adalah dilindungi dengan adanya seksyen ini. Perkara yang sama tidak ada dijumpai dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Statut Indonesia senyap mengenai hak ahli untuk pemeriksaan minit dan untuk mendapat salinan minit. Ini merupakan suatu ketinggalan yang serius. Penulis tesis ini mengesyorkan supaya perkara yang sama dimasukkan ke dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas sehingga kepentingan ahli atau pihak minoriti dilindungi.

4.10. Penutup.

Mesyuarat syarikat adalah forum untuk pihak minoriti meluangkan perasaan mereka dan undang-undang syarikat di Malaysia dan Indonesia mempunyai beberapa peruntukan untuk melindungi mereka.

Di Malaysia, kegagalan mengadakan mesyuarat am tahunan merupakan jenayah yang dilakukan oleh syarikat dan pegawai-pegawainya. Pendakwaan adalah di atas tangan Pendaftar Syarikat dan jika Pendaftar tidak menggunakan kuasa ini maka tujuan Akta tidak akan dicapai. Tambahan pula mengikut s. 143 (4) (b) atas permohonan seorang ahli (tanpa dikira jumlah pegangan syernya), mahkamah boleh memerintahkan diadakannya mesyuarat am tahunan. Ini adalah suatu keistimewaan Akta Syarikat Malaysia. Namun demikian, penulis bercadang bahawa Akta Syarikat 1965 dipinda untuk menerangkan bahawa kos ahli akan ditanggung oleh syarikat atau oleh direksi.

Di Malaysia jika ahli ingin mengadakan suatu mesyuarat am khas untuk membicarakan satu hal penting, ahli dapat meminta atau menuntut (rekuisisi) di bawah

s. 144 agar mesyuarat am khas diadakan. Namun demikian, terdapat had pegangan syer yang mesti diatasi oleh ahli dan ini boleh membangkitkan kesusahan terutama bagi pihak minoriti dalam syarikat besar. Perbelanjaan untuk mengadakan mesyuarat am khas atas rekuisisi ahli mesti ditanggung terlebih dahulu oleh ahli berkenaan. Sebarang perbelanjaan untuk mengadakan mesyuarat berkenaan akan dibayar balik oleh syarikat. Pada pendapat penulis, perbelanjaan yang mesti ditanggung terlebih dahulu oleh ahli-ahli akan menimbulkan kesusahan kepada pihak minoriti untuk meminta rekuisisi meskipun nantinya perbelanjaan berkenaan akan dibayar oleh syarikat. Di Malaysia di bawah s. 145 (1) ahli-ahli juga mempunyai hak sendiri tanpa rekuisisi mengadakan mesyuarat am khas dengan ketentuan dipanggil oleh 2 (dua) atau lebih ahli pemegang tidak kurang dari $\frac{1}{10}$ (satu persepuluh) daripada modal yang dikeluarkan atau tidak kurang daripada 5% (lima peratus) jumlah ahli dalam kes syarikat tanpa modal. Perbelanjaan untuk mengadakan mesyuarat am khas ini ditanggung oleh ahli-ahli. Pada pendapat penulis tesis ini, s. 144 adalah lebih menarik daripada s. 145, kerana perbelanjaan ahli dalam s. 144 akan dibayar balik oleh syarikat, sedangkan perbelanjaan ahli mengikut s. 145 mestilah ditanggung sendiri oleh ahli-ahli.

Di Indonesia mengikut fasal 66 (2) Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas permohonan untuk mengadakan RUPS tahunan atau RUPS Luar Biasa (RUPSLB) boleh dilakukan atas permohonan sekurang-kurangnya $\frac{1}{10}$ (satu persepuluh) bahagian daripada jumlah keseluruhan syer dengan hak mengundi yang sah atau suatu jumlah yang lebih kecil seperti yang ditentukan dalam Anggaran Dasar syarikat berkenaan. Jika direksi atau komisaris tidak mengadakan RUPS tahunan atau RUPS Luar Biasa (RUPSLB), mengikut fasal 67 seorang ahli boleh memohon kepada mahkamah untuk mengadakan RUPS tahunan atau RUPS Luar Biasa (RUPSLB). Mahkamah Indonesia mempunyai kuasa luas apabila ia memerintahkan satu mesyuarat

diadakan. Penulis tesis ini berharap bahawa kuasa itu akan digunakan untuk menolong pihak minoriti mencapai tujuan mereka.

Di Malaysia, korum yang ditetapkan oleh Akta Syarikat Malaysia, melainkan artikel-artikel persatuan memperuntukkan sebaliknya, adalah 2 orang ahli sahaja. Statut Indonesia menetapkan korum-korum yang lebih tinggi khasnya jika mesyuarat dipanggil untuk meminda Anggaran Dasar atau untuk meluluskan keputusan-keputusan seperti di dalam fasal 76.

Di Malaysia cara panggilan mesyuarat biasanya adalah dengan pos berdaftar biasa. Di Indonesia sebaliknya, cara panggilan mesyuarat adalah dengan cara pos berdaftar. Di Malaysia tempoh panggilan notis biasanya adalah 14 (empat belas) hari kecuali resolusi khas dicadangkan. Resolusi khas memerlukan 21 (dua puluh satu) hari notis. Di Indonesia untuk semua resolusi tempoh notis adalah sama iaitu 14 (empat belas) hari. Apabila perkara yang dicadangkan dalam RUPS adalah satu perkara penting seperti pindaan Anggaran Dasar, maka ahli mungkin akan memerlukan tempoh yang panjang untuk melakukan bantahan. Pada pendapat penulis, tempoh notis 14 (empat belas) hari untuk resolusi penting adalah tempoh yang pendek, oleh kerana ahli tidak akan siap mengumpulkan bantahan. Pada pendapat penulis tesis ini, masa untuk mengumpulkan sokongan ("gather support") daripada ahli-ahli lain untuk membantah satu resolusi memerlukan masa.

Di Malaysia, ahli-ahli boleh mencadangkan resolusi dan menghantar pekeliling mereka sendiri. Untuk tujuan rekuisisi menghantar resolusi dan pekeliling, pihak rekuisisi mesti memegang sekurang-kurangnya 5% (lima peratus) daripada jumlah hak mengundi kesemua ahli atau mesti ada sekurang-kurangnya 100 (seratus) ahli yang memegang syer yang telah membayar jumlah purata setiap ahli tidak kurang daripada RM 500.000 (s. 151 (2)). Perbelanjaan untuk menghantar resolusi dan pekeliling

berkenaan mesti ditanggung oleh ahli-ahli. Ini akan menyusahkan ahli, sehingga ahli enggan menggunakan hak mereka. Di Indonesia, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas senyap mengenai hal ini. Mengikut fasal 67 (2) jika ahli diizinkan oleh mahkamah untuk mengadakan RUPS tahunan (AGM) dan RUPS Luar Biasa (EGM), barulah ahli boleh mengedarkan resolusi dan pekeliling mereka sendiri. Pada pendapat penulis tesis ini, ini merupakan suatu kelemahan dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas.

Ahli boleh menghantar seseorang sebagai wakilnya (proksi) dalam mesyuarat. Di Malaysia di bawah s. 149 (1) (b) seorang proksi perlu menjadi seorang ahli syarikat, kecuali jika orang berkenaan adalah seorang peguambela, juru audit syarikat yang diluluskan atau seseorang yang diluluskan oleh Pendaftar dalam suatu hal tertentu. Seksyen ini membenarkan artikel-artikel persatuan membuat peruntukan yang berlainan. Namun demikian, peruntukan dalam Jadual A perkara 59 iaitu satu peruntukan yang digunakan oleh hampir semua syarikat, telah diberi tafsiran yang singkat dalam kes *Tan Guan Eng v B.H. Low Holdings Sdn Bhd*²⁶. Ini telah pun dibincangkan dalam Bab ini. Pelantikan peguambela, juru audit syarikat sebagai proksi menyebabkan ahli mesti membayar peguambela, juru audit syarikat berkenaan. Pada pendapat penulis tesis ini, artikel-artikel persatuan mesti memberi kuasa yang terang untuk melantik bukan ahli sebagai proksi. Pelantikan peguambela atau juru audit syarikat akan membebani ahli. Untuk meringankan beban ahli dan memberi perlindungan kepada ahli dicadangkan s. 149 (1) dipinda, dan dengan jelas memperuntukkan bahawa seorang ahli boleh melantik seorang yang bukan ahli sebagai proksi.

Di Indonesia di bawah fasal 71 (2) ahli-ahli, direksi atau pegawai syarikat dilarang dilantik sebagai proksi, dan jika mereka tetap dilantik sebagai proksi mereka tidak boleh

mengundi. Pada pendapat penulis ini, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas memberi perlindungan yang lebih baik perihal proksi ini. Statut Indonesia tidak ada satu peruntukan seperti s. 149 (1) (b). Oleh yang demikian, boleh diujahkan bahawa seorang bukan ahli boleh dilantik sebagai proksi dan ia tidak perlu mempunyai kelayakan tertentu.

Di Malaysia, artikel-artikel persatuan biasanya akan memberi suatu hak kepada pengerusi mesyuarat iaitu undi pemutus. Ini amat penting bagi mengelakkan "deadlock". Malangnya ia kadangkala boleh disalahgunakan oleh pengerusi. Penulis tesis ini telah bercadang supaya statut Malaysia mesti memperuntukkan bahawa undi pemutus tidak boleh digunakan oleh pengerusi dan jika ia ada kepentingan dalam resolusi yang berkenaan. Di Indonesia tidak ada peruntukan mengenai undi pemutus dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas. Penulis telah bercadang undi pemutus diperuntukkan dalam statut Indonesia untuk mencegah "deadlock" dan menjimatkan masa dan kos.

Di Malaysia s. 157 (3) menyediakan perlindungan untuk ahli, contohnya pemeriksaan minit mesyuarat dan meminta salinan mesyuarat. Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas senyap mengenai hal ini. Pada pendapat penulis tesis ini Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas perlu satu peruntukan seperti s. 157 (3) Akta Syarikat 1965 Malaysia.

Kaedah *Foss v Harbottle* dan Peraturan Pemerintahan Majoriti

Di dalam bab ini, penulis akan membincangkan mengenai peraturan pemerintahan majoriti seperti terkandung dalam kaedah *Foss v Harbottle* dan pengecualiannya.

Bahagian A. Malaysia.

5.1. Pengenalan.

Banyak perkembangan tentang hukum syarikat masa ini mengenai peraturan majoriti bermula di England pada pertengahan abad ke 19. Prinsip peraturan majoriti yang berkembang dikenal sebagai peraturan di dalam kes *Foss v Harbottle*¹. Fakta kesnya adalah seperti berikut :

Dua pemegang syer dalam sebuah syarikat telah membawa tindakan terhadap pengarah-pengarah syarikat itu dan beberapa orang lain. Mereka mengadu bahawa harta syarikat telah disalahgunakan atau digunakan secara tidak sepatutnya. Mahkamah telah menetapkan bahawa aduan yang dilaporkan adalah kesalahan terhadap syarikat. Dalam hukum, syarikat dan ahli-ahlinya tidaklah sama. Oleh kerana itu, ahli-ahli tidak dapat mengajukan gugatan. Adalah hak syarikat untuk menggugat.

Kaedah dalam *Foss v Harbottle* mempunyai dua cabang. Dalam *Edwards v Halliwell*², Jenkins LJ memberikan erti klasik mengenai peraturan *Foss v Harbottle* dan dua cabangnya :

¹ (1843) 2 Hare 461

² [1950] 2 All ER 1064

“Peraturan dalam *Foss v Harbottle* tidak lebih daripada ini. Pertama, plaintif yang wajar dalam suatu tindakan mengenai suatu kesalahan yang dikatakan telah dibuat kepada sebuah syarikat atau pertubuhan orang, ialah *prima facie* syarikat sendiri atau pertubuhan orang itu. Kedua, di mana kesalahan yang dinyatakan adalah suatu urusan yang boleh dibuat mengikat syarikat atau pertubuhan dan semua ahli oleh majoriti biasa ahli-ahli, maka tidak ada ahli perseorangan syarikat diizinkan memulakan tindakannya mengenai hal itu.”

Dalam *Abdul Rahim bin Aki v Krubong Industrial Park (Melaka) Sdn Bhd*³, Mahkamah Rayuan Malaysia telah menerangkan kaedah itu dengan cara ini :

“Ini berdasarkan doktrin bahawa hanya dia yang terluka boleh menggugat. Diterjemahkan dalam hukum syarikat, usulan boleh dinyatakan demikian. Jika kesalahan dilakukan kepada syarikat, kemudian syarikat yang menjadi plaintif wajar dalam tindakannya untuk memperbaiki yang terluka. Pemegang syer perseorangan atau pemegang syer minoriti tidak memiliki *locus standi* untuk membawa tindakan untuk memperbaiki kesalahan yang dilakukan terhadap syarikat.”

Dalam *MacDougall v Gardiner*⁴ Mellish LJ telah merujuk kepada cabang kedua kaedah *Foss v Harbottle* dan menyatakan :

“Jika sesuatu telah dilakukan secara tidak beratur ketika majoriti syarikat berhak melakukannya secara beratur, atau jika sesuatu telah dilakukan secara tidak sah ketika majoriti syarikat berhak melakukannya secara sah, tidak akan berguna mengajukan kes mengenai itu, akhirnya hanya mesyuarat dapat dipanggil dan pada akhirnya pihak majoriti memperoleh keinginannya.”

³ (1995) 3 MLJ 417, 426

⁴ (1875) 1 Ch. D. 13

Peraturan dalam *Foss v Harbottle* diakui sebagai salah satu prinsip dalam hukum syarikat yang amat penting, bahawa syarikat sebagai identiti hukum terpisah sebagai mana dikekalkan dalam *Salomon v Salomon & Co Ltd*⁵. Oleh kerana itu, jika ada kesalahan dilakukan kepada syarikat ialah syarikat yang harus mengadakan tindakan. Ini adalah cabang pertama kaedah *Foss v Harbottle*.

Dalam kata-kata lain, jika kesalahan dilakukan terhadap syarikat maka orang yang berhak membawa tindakan mahkamah adalah syarikat dan bukan ahlinya kerana mengikut prinsip *Salomon* syarikat dan ahli adalah perseorangan yang bebas dan berasingan. Syarikat sebagai korporat mempunyai identiti hukum sendiri, sebagai identiti hukum ianya berbeza daripada ahlinya dan oleh kerana perbezaan keperibadiannya syarikat akan mempunyai kuasa sendiri, hak sendiri dan kewajipan hukum.

Cabang kedua adalah mengenai “ratifiable wrongs” atau kesalahan-kesalahan yang boleh disahkan oleh ahli-ahli dalam mesyuarat am. Jika ahli minoriti membawa tindakan mahkamah terhadap suatu kesalahan pegawai atau pengarah syarikat yang boleh disahkan oleh mesyuarat am, tindakan mahkamah itu boleh dibatalkan. Contohnya adalah kes *Pavlides v Jensen*⁶. Dalam kes ini, seorang ahli minoriti telah menggugat pengarah-pengarah sebuah syarikat dengan alasan bahawa syarikat telah mengalami kerugian akibat kelalaian mereka. Tindakan itu gagal kerana pihak yang dikatakan bersalah adalah syarikat tersebut. Tambahan pula, kelalaian adalah suatu kesalahan yang boleh disahkan atau dimaafkan oleh mesyuarat am. Ahli itu tidak ada *locus standi* melainkan dia dapat membuktikan salah satu pengecualian kepada kaedah *Foss v Harbottle*, contohnya *ultra vires* atau *frodo* di atas pihak minoriti. Keputusan yang sama rupa dibuat dalam kes *Heyting v Dupont*⁷. Di dalam kes itu tindakan ahli

⁵ [1897] AC 22

⁶ [1956] Ch 565

⁷ [1964] 2 All ER 273

minoriti dibatalkan kerana tiada dakwaan bahawa pengarah telah memaklumkan frod di atas pihak minoriti atau salah satu daripada pengecualian kepada kaedah *Foss v Harbottle*.

5.2. Faedah Kaedah *Foss v Harbottle*

Di Malaysia, kaedah *Foss v Harbottle* sangat membantu pihak majoriti dan juga pihak pengurusan syarikat. Faedah kaedah *Foss v Harbottle* ini adalah seperti berikut :

1. Dengan hanya mengizinkan syarikat menggugat dan bukan ahli-ahlinya, kemungkinan berbagai tuntutan (“multiplicity of actions”) dengan permasalahan yang sama mungkin dapat dicegah.
2. Mahkamah dapat mengelakkan litigasi yang tidak perlu, dengan mengenyahkan permohonan untuk mendengar aduan tentang perkara-perkara yang boleh diputuskan dalam mesyuarat am syarikat.
3. Mahkamah juga dapat menjimatkan masa daripada mengeluarkan perintah yang sebenarnya boleh dibuat oleh suatu keputusan mesyuarat.

Ia boleh disokong di atas alasan ia mengelakkan terlalu banyak tindakan mahkamah kerana seperti diterangkan oleh James LJ dalam kes *MacDougall v Gardiner*⁸, mungkin wujud beberapa kedudukan di mana syarikat tidak mahu membawa kes ke hadapan mahkamah dan keputusannya dibuat dengan cara jujur. Ia juga menunjukkan bahawa pada amnya mahkamah enggan campur tangan di dalam pengurusan syarikat. Jika pihak majoriti telah membuat satu keputusan yang bukan *ultra vires* atau tidak melanggar undang-undang atau tidak mencabar hak persendirian ahli atau tidak melibatkan frod di atas pihak majoriti, maka Mahkamah tidak akan campur tangan dalam keputusan itu.

⁸ (1875) 1 Ch D 13

Sungguhpun kaedah *Foss v Harbottle* ada faedahnya tetapi ia menjadi suatu halangan kepada pihak minoriti yang ingin mencabar keputusan pihak majoriti. Ia kadangkala boleh digunakan untuk menindas pihak minoriti. Jika tidak ada pengecualian kepada kaedah itu pihak minoriti akan ditindas dan menjadi mangsa pihak majoriti. Seorang pujangga yang terkenal dalam undang-undang, L.C.B Gower, menerangkan dengan cara ini :

“The rule in *Foss v Harbottle* greatly strengthens the position of the majority ; indeed, if there were no exceptions to it the minority would be completely in their hands”⁹

5.3. Perlindungan Minoriti di Bawah Common Law : Pengecualian Kepada Kaedah Peraturan *Foss v Harbottle*.

Kaedah *Foss v Harbottle* secara nyata melemahkan posisi pemegang syer minoriti. Namun demikian Common Law mengizinkan beberapa pengecualian dalam pelaksanaannya. Jessel MR menetapkan dalam *Russell v Wakefield Water Works Co*¹⁰ bahawa kaedah dalam *Foss v Harbottle* bukanlah kaedah yang umum. Ia mempunyai pengecualian-pengecualian yang sangat bergantung kepada keperluan kes. Sekiranya pengecualian-pengecualian itu wujud pihak minoriti boleh menyerang dan membela bukan sahaja hak-hak mereka tetapi juga hak-hak syarikat mereka. Pada pendapat penulis tesis ini, pengecualian-pengecualian itu sangat terhad dan boleh diertikan sebagai tidak memberi perlindungan penuh kepada pihak minoriti.

Ada empat pengecualian kepada peraturan *Foss v Harbottle* yang diakui oleh Hukum Common Law. Sama ada wujud satu lagi pengecualian, iaitu pengecualian kelima, menjadi tanda tanya. Seperti yang akan diterangkan kemudian, Australia dan Malaysia bersedia mewujudkan pengecualian kelima. Jika salah satu pengecualian

⁹ L.C.B Gower, *Principles of Modern Company Law*, edisi keempat, London, Penerbit Stevens & Sons, 1979, ms 644.

¹⁰ (1875) LR 20 Eq 474

wujud pihak minoriti diizinkan memulakan tindakan di atas nama mereka terhadap pihak yang tertentu.

Pengecualian-pengecualian kepada kaedah dalam *Foss v Harbottle* ialah :

1. Tindakan yang diadukan ialah *ultra vires* atau menyalahi undang-undang ("illegal").
2. Tindakan yang diadukan memerlukan majoriti yang bukan majoriti biasa.
3. Hak perseorangan ahli dilanggar.
4. Pihak majoriti melakukan frod di atas pihak minoriti.
5. Mungkin wujud juga satu lagi pengecualian iaitu demi kepentingan keadilan mahkamah perlu campur tangan.

5.3.1. Tindakan *Ultra Vires* Atau Tindakan Yang Menyalahi Undang-undang.

Di bawah Common Law, seorang ahli boleh menggugat di atas namanya, pengarah atau pegawai syarikat yang telah atau ingin memulakan tindakan *ultra vires*. Ini diakui oleh Jenkins LJ dalam kes *Edwards v Halliwell*¹¹ dan Danckwerts J dalam kes *Pavlides v Jensen*¹². Ahli juga boleh menggugat jika pegawai telah atau ingin memulakan tindakan yang menyalahi undang-undang. Di bawah Common Law pengesahan oleh pihak majoriti tidak timbul kerana pihak majoriti (tidak kira jumlahnya) tidak boleh mengesahkan suatu tindakan *ultra vires*. Ini nyata daripada *Ashbury Railway Carriage & Iron Co Ltd v Riche*¹³. Pengecualian pertama ini terpakai juga terhadap tindakan-tindakan menyalahi undang-undang contohnya tindakan syarikat yang menjadi sokongan untuk mogok yang menyalahi undang-undang atau satu urusan yang menyalahi peruntukan-peruntukan Akta Syarikat berkenaan dengan penjagaan modal. Penulis tesis ini ingin menerangkan bahawa bukan semua tindakan yang

¹¹ [1950] 2 All ER 1064

¹² [1956] Ch 565

¹³ (1875) LR 7 HL 653

menyalahi Akta atau perlembagaan syarikat adalah “illegal”. Kadangkala tindakan salah itu boleh disahkan oleh pihak majoriti (iaitu “ratifiable wrongs”). Penggugatan yang dibawa oleh ahli-ahli adalah secara “*derivative*”, iaitu syarikat mestilah dimasukkan sebagai defendan : *Smith v Croft (No. 2)*¹⁴. Prosedur bagi tindakan “*derivative*” telah diterangkan oleh Mahkamah Rayuan di dalam kes *Abdul Rahim bin Aki v Krubong Industrial Park (Melaka) Sdn Bhd*¹⁵ dan akan dibincangkan kemudian.

Apabila ahli minoriti membawa “*tindakan derivative*” dan berjaya, apa-apa ganti rugi yang diberi oleh mahkamah adalah ganti rugi bagi faedah syarikat kerana yang disalahkan adalah syarikat.

Tambahan kepada hak di bawah Common Law, ahli minoriti juga boleh menggunakan s. 20 (2) (b) jika apa yang diadukan ialah tindakan *ultra vires*. Seksyen ini membolehkan ahli mendakwa pegawai (termasuk bekas pegawai) jika mereka melakukan tindakan *ultra vires*. Sama ada seksyen itu boleh digunakan jika tindakan pegawai bukan *ultra vires* tetapi menyalahi undang-undang adalah kurang jelas. Juga sama ada ahli yang menggunakan seksyen ini perlu mematuhi prosedur “*derivative action*” seperti di bawah Common Law adalah tidak jelas. Penulis tesis ini berpendapat bahawa prosedur yang perlu digunakan sama seperti untuk “*tindakan derivative*” kerana ganti rugi yang dituntut adalah bagi faedah syarikat dan bukan bagi ahli.

Satu soalan yang wujud di Malaysia adalah sama ada pengarah atau pegawai boleh dilepaskan daripada tindakan *ultra vires* melalui satu resolusi khas mesyuarat am? Di England sekarang di bawah Companies Act 1985 ini boleh dilakukan dengan ahli-ahli meluluskan suatu resolusi khas. Akta Malaysia senyap mengenai hal ini dan mungkin kedudukan di bawah Common Law yang menghalang pengesahan terpakai di Malaysia. Seperti disebutkan sebelum ini di dalam kes *Ashbury Railway Carriage & Iron Co Ltd*

¹⁴ [1987] 3 All ER 909

¹⁵ (1995) 3 MLJ 417

*v Riche*¹⁶ telah diputuskan bahawa tindakan *ultra vires* tidak boleh disahkan, tak kira majoritinya.

5.3.2. Tindakan Syarikat Memerlukan Majoriti Yang Bukan Majoriti Biasa.

Pengecualian kedua ini mencegah syarikat melakukan dengan majoriti sederhana, di mana Akta atau artikel-artikel persatuan memerlukan dilakukan oleh majoriti khas. Pelaksanaan pengecualian ini digambarkan dalam kes *Edwards v Halliwell*¹⁷. Dalam kes ini, ahli-ahli suatu kesatuan pekerja telah menggugat kesatuan itu dan ahli komiti eksekutifnya dan meminta satu deklarasi bahawa satu keputusan untuk meningkatkan pembayaran ahli adalah tidak sah. Alasan yang diberi adalah bahawa mengikut peraturan kesatuan itu iaitu keputusan untuk meningkatkan pembayaran ahli memerlukan majoriti 2/3 (dua pertiga) dan majoriti itu tidak diperoleh. Ahli-ahli yang menggugat telah berjaya di Mahkamah Tinggi dan keputusan Mahkamah Tinggi telah disahkan oleh Mahkamah Rayuan. Majoriti yang diperlukan oleh lembaga pertubuhan itu tidak diperoleh dan ini membolehkan seorang ahli mendakwanya.

Di bawah Akta Syarikat 1965 syarikat hanya dapat melakukan hal tertentu melalui resolusi khas di mesyuarat am. Seksyen 152 (1) mendefinisikan resolusi khas sebagai resolusi yang ditetapkan dalam mesyuarat, yang mana notis diberikan 21 (dua puluh satu) hari sebelumnya dan diluluskan oleh majoriti tidak kurang dari $\frac{3}{4}$ (tiga perempat) ahli yang berhak memilih. Seksyen 31 (1) sebagai contoh, memerlukan resolusi khas untuk mengubah artikel-artikel persatuan, dan di beberapa kes artikel-artikel persatuan itu sendiri mungkin memerlukan resolusi tertentu diluluskan oleh lebih daripada suara majoriti sederhana. Di beberapa syarikat, artikel-artikel persatuan boleh menetapkan

¹⁶ (1875) LR 7 HL 653

¹⁷ [1950] 2 All ER 1064

majoriti selain majoriti sederhana atau $\frac{3}{4}$ (tiga perempat) majoriti. Contohnya ialah fasal-fasal variasi hak pemegang syer kelas. Table A peraturan 4 memerlukan majoriti sebanyak 75% (tujuh puluh lima peratus) daripada ahli-ahli kelas itu. Jika majoriti ini tidak dipatuhi seorang ahli boleh menggugat. Ini tidak bermakna ahli hanya boleh menggugat jika resolusi yang dicabar itu melibatkan hak-hak beliau. Pengecualian kedua ini merupakan satu pengecualian kepada pandangan ortodoks bahawa ahli hanya boleh menguatkuasakan hak-hak keahlian. Pada pendapat penulis ia lebih menyokong pandangan Lord Wedderburn yang dibincangkan dalam Bab 2.

5.3.3. Hak Perseorangan Ahli Dilanggar.

Ahli perseorangan boleh membawa tindakan untuk memperbaiki pelanggaran hak perseorangannya seperti hak mengundi dan mendapat dividen. Hak persendirian itu boleh diberikan oleh Akta, artikel-artikel persatuan syarikat atau kontrak terpisah. Sebagai contoh, hak perseorangan yang diberikan oleh Akta ditetapkan oleh s.28, s. 65 dan s 148. Seksyen 28 memberi hak kepada ahli (dalam keadaan tertentu) untuk mencabar pindaan fasal objek. Seksyen 65 memberikan hak kepada pemegang syer kelas (dalam keadaan tertentu) untuk membawa tindakan bagi mencabar tindakan pihak majoriti mengubah hak kelas mereka. Seksyen 148 memberikan hak kepada ahli untuk menghadiri, memberi suara dan mengundi pada mesyuarat am. Hak ini tidak dapat dibatasi oleh memorandum persatuan dan artikel-artikel persatuan. Hak perseorangan juga boleh diberikan kepada ahli di dalam artikel-artikel persatuan, contohnya hak dividen dan hak memindahkan syernya. Dalam *Hickman v Kent or Romney Marsh Sheepbreeder's Association*¹⁸ ditetapkan bahawa artikel-artikel

¹⁸ [1915] 1 Ch 881

persatuan boleh memberikan hak yang dapat dilaksanakan. Yang dimaksudkan ialah peruntukan dalam artikel-artikel persatuan yang memberi hak kepada ahli dalam kapasiti sebagai ahli dan termasuk ketetapan dalam artikel-artikel persatuan yang mengatur hak-hak ahli secara am. Berdasarkan s. 33 (1) artikel-artikel persatuan menciptakan kontrak di sisi undang-undang antara syarikat dan ahli dan juga antara ahli *inter se* (di antara mereka).

Dengan kata lain, jika pihak majoriti melanggar hak persendirian ahli maka ahli dikecualikan daripada peraturan *Foss v Harbottle*. Kes *Pender v Lushington*¹⁹, *Wood v Odessa Water Works Co*²⁰ dan *Lee Eng Hok & Ors v Malay-Siamese Prospecting Co Ltd*²¹ menjelaskan maksud ini. Dalam kes *Pender v Lushington*²², fakta kesnya ialah :

Seorang pemegang syer Pender telah membahagikan syer-syernya antara beberapa penama supaya ia boleh mengatasi suatu peruntukan dalam artikel-artikel persatuan yang menetapkan undi maksimum bagi seseorang pemegang syer. Pengerusi mesyuarat enggan menerima undi-undi penama dan resolusi yang dicadangkan oleh Pender telah gagal. Mahkamah Rayuan telah memutuskan bahawa Pender berhak menggugat kerana hak persendiriannya telahpun dianiaya.

Jessel MR telah menyatakan, “Dia mempunyai hak untuk menyatakan ‘sama ada saya undi dengan majoriti atau dengan minoriti, anda dikehendaki merekodkan undi saya kerana ini adalah suatu hak yang berkaitan dengan harta saya dalam bentuk kepentingan di dalam syarikat ini, dan jika anda gagal merekodkan undi saya, saya akan memulakan tindakan undang-undang terhadap anda untuk memaksa anda.’ ”

¹⁹ (1877) 6 Ch D 70

²⁰ (1889) 42 Ch D 636

²¹ (1933-1934) FMSLR 350, 352

²² (1877) 6 Ch D 70

*Wood v Odessa Water Works Co*²³ menunjukkan bahawa hak untuk menerima dividen adalah suatu hak yang boleh dikuatkuasakan oleh seorang ahli sebagai suatu hak persendirian. Dalam kes ini perkataan-perkataan dalam artikel-artikel persatuan ditafsirkan sebagai menyatakan bahawa dividen akan dibayar secara tunai. Syarikat itu cuba memberi bon untuk mengganti dividen tunai itu. Wood seorang ahli telah berjaya mendapat injuksi untuk menghalang syarikat berbuat demikian.

Perlu ditegaskan di sini, bahawa bukan semua peruntukan dalam artikel-artikel persatuan yang boleh dikatakan sebagai memberi hak persendirian kepada ahli. Mengikut pandangan tradisional di bawah Common Law, jika artikel-artikel persatuan memberi hak kepada ahli dalam sifatnya sebagai pengarah atau pegawai atau sebagai pemberi hutang ia tidak mewujudkan suatu kontrak. Perkara ini sudahpun dirujuk sebelum ini dan kes-kes seperti kes-kes *Beattie v E & F Beattie Ltd*²⁴ dan *Eley v Positive Government Life Insurance Co*²⁵ sudah pun dibincangkan dahulu. Beberapa keputusan baru mengenai hal ini tidak menyokong hak minoriti. Kes-kes itu mengambil sikap tradisional dan menunjukkan pendekatan yang terhad. Dalam *Devlin v Slough Estates Ltd*²⁶, ahli telah mengadu pengarah telah memecahkan kewajipan mereka. Ia menyatakan bahawa pengarah telah menyediakan akaun yang tidak mematuhi Akta Syarikat dan bahawa mereka gagal mengedarkan akaun-akaun yang dibuat dengan sempurna kepada ahli sebelum mesyuarat seperti dikehendaki oleh artikel-artikel persatuan. Hakim memutuskan bahawa aduan ini tidak melibatkan hak persendirian. Pada pendapat penulis tesis ini, tindakan pengarah dalam kes ini melanggar hak-hak yang diberi oleh Akta kepada seorang ahli dan dengan nyata melanggar hak-hak persendirian seorang ahli. Dalam kes *Lee v Chou Wen Hsien*²⁷ plaintiff telah

²³ (1889) 42 Ch D 636

²⁴ [1938] 1 Ch 708

²⁵ (1876) 1 Ex D 88

²⁶ [1983] BCLC 497

²⁷ [1984] 1 WLR 1202

memulakan tindakan di atas namanya dan mengadu bahawa dia telah dipecat dengan tidak sempurna sebagai pengarah oleh lembaga pengarah. Lembaga pengarah itu dikatakan bertindak di atas kuasa yang diberi oleh artikel-artikel persatuan. Mahkamah Privy Council telah memutuskan bahawa kaedah *Foss v Harbottle* menghalang plaintif mendakwa di atas namanya dan jika kesalahan telah berlaku di dalam kes ini, kesalahan itu adalah terhadap syarikat. Kes-kes seperti *Devlin v Slough Estates Ltd*²⁸ dan *Lee v Chou Wen Hsien*²⁹ menjadi halangan untuk ahli minoriti. Penulis tesis ini berpendapat bahawa adalah berfaedah jika Akta boleh dipinda dan suatu peruntukan yang jelas dimasukkan mengenai bila seorang ahli boleh menggugat.

5.3.4. Pihak Majoriti Melakukan Frod di Atas Pihak Minoriti.

Pengecualian keempat yang akan dibincangkan di bawah ini, kadangkala dirujuk sebagai pengecualian “benar” kepada *Foss v Harbottle*. Jika frod dilakukan terhadap pihak minoriti maka seorang ahli boleh memulakan tindakan “derivative” terhadap pelaku frod itu. Dalam kes *Estmanco (Kilner House) Ltd v Creator London Council*³⁰ telah diputuskan bahawa frod bagi maksud “frod di atas pihak minoriti” tidak bermaksud frod mengikut maksud Common Law, tetapi frod di bawah maksud ekuiti atau apabila berlaku salahguna kuasa. Dalam kes Malaysia *Abdul Rahim bin Aki v Krubong Industrial Park (Melaka) Sdn Bhd*³¹ telah diputuskan bahawa frod tidak bermaksud penipuan dan plaintif tidak perlu menunjukkan tindakan curang. Yang perlu adalah bahawa pihak majoriti telah salah menyalahgunakan kuasa mereka.

Seperti diterangkan oleh Lord Davey dalam *Burland v Earle*³², biasanya frod terhadap pihak minoriti berlaku jika pihak majoriti telah mengambil wang atau harta

²⁸ [1983] BCLC 497

²⁹ [1984] 1 WLR 1202

³⁰ [1982] 1 All ER 437

³¹ [1995] 3 MLJ 417

³² [1902] AC 83

atau peluang kepunyaan syarikat atau wang atau harta ahli atau peluang yang ahli-ahli lain boleh mengambil bahagian. Dua kes boleh dirujuk sebagai contoh iaitu *Meneir v Hooper's Telegraph Works*³³ dan *Cook v Deeks*³⁴. Dalam kes *Meneir v Hooper's Telegraph Work*³⁵ fakta kesnya ialah :

A adalah pemegang syer majoriti syarikat X. Syarikat X telah berkontrak untuk membuat kerja di Amerika Selatan. M seorang pemegang syer minoriti dalam syarikat X mengadu bahawa A telah menggunakan kuasa undinya untuk mengalihkan perniagaan syarikat X kepada pihak ketiga dan juga menyebabkan beberapa tindakan mahkamah yang dimulakan oleh syarikat X dibatalkan. Mahkamah memutuskan bahawa tindakan A adalah kelakuan yang boleh dikatakan sebagai frod di atas pihak minoriti. Fakta kesnya dalam *Cook v Deeks*³⁶ ialah :

Dalam kes ini, tiga orang pengarah sebuah syarikat telah memegang $\frac{3}{4}$ (tiga perempat) modal keluaran. Syarikat itu menjalankan perniagaan sebagai kontraktor pembinaan kereta api. Pengarah-pengarah itu telah membuat suatu kontrak bagi kepentingan diri sendiri dengan seorang pihak ketiga bagi pembinaan kereta api. Mereka telah bertindak dalam hal ini secara tidak jujur. Kemudian pengarah-pengarah itu telah mengadakan suatu mesyuarat am dan meluluskan suatu resolusi bahawa syarikat itu tidak menuntut apa-apa kepentingan dalam kontrak tersebut. Privy Council telah memutuskan bahawa pengarah-pengarah itu telah melakukan frod di atas pihak minoriti. Kontrak itu sebenarnya adalah kepunyaan syarikat dan pengarah-pengarah itu telah mengambil harta syarikat.

Frod di atas minoriti boleh juga timbul jika pihak majoriti, dengan kuasa undi mereka atau melalui suatu lembaga pengarah yang mereka kuasai, menghalang syarikat

³³ [1874] L.R 9 Ch App 350

³⁴ [1916] 1 AC 55

³⁵ (1874) 9 Ch App 350

³⁶ [1916] 1 AC 55

membawa tindakan di mahkamah untuk menuntut hartanya atau haknya. Hakim Vinelott di dalam kes *Prudential Assurance Co Ltd v Newman Industries*³⁷ menyatakan frod boleh timbul di dalam situasi seperti di atas. Bolehkah kelakuan pengarah atau pegawai syarikat yang menjadi frod di atas pihak minoriti, disahkan oleh ahli-ahli majoriti dalam mesyuarat am? Kes seperti *Cook v Deeks*³⁸ menunjukkan bahawa pengesahan jika wujud adalah tidak sah. Dalam kes-kes seperti *Cook v Deeks*³⁹ dan *Menier v Hooper Telegraph Works*⁴⁰, perkara frod di atas pihak minoriti lebih tepat disebutkan sebagai frod di atas syarikat.

Tetapi ini tidak bermaksud seorang ahli boleh menggugat dalam setiap kes salah guna kuasa kerana kadangkala wujud kedudukan di mana pihak majoriti dalam mesyuarat am boleh mengesahkan salah guna kuasa, contohnya ialah kes *Pavlides v Jensen*⁴¹. Kes *Pavlides* menunjukkan bahawa dalam kes-kes kecuaihan pihak majoriti dalam mesyuarat am boleh mengesahkannya.

Namun demikian, jika kecuaihan itu adalah apa yang dirujuk sebagai “self-serving negligence” maka pihak majoriti tidak boleh mengesahkannya dan ahli minoriti boleh menggugat. Ini nyata daripada *Daniels v Daniels*⁴². Fakta kesnya :

Defendan-defendan adalah pemegang syer majoriti di dalam syarikat dan juga pengarah-pengarah. Syarikat menjual beberapa tanahnya kepada defendan kedua dengan perintah defendan pertama sebagai pengarah. Telah didakwakan bahawa tanah itu tidak dijual di atas harga pasarannya. Frod tidak didakwakan terhadap defendan. Defendan telah memohon untuk mendapatkan pernyataan tuntutan plaintif dibatalkan

³⁷ [1981] Ch 229

³⁸ [1916] 1 AC 554

³⁹ [1916] 1 AC 554

⁴⁰ (1874) 9 Ch App 350

⁴¹ [1956] 2 All ER 518

⁴² [1978] Ch 406

kerana tidak dapat mewujudkan suatu kuasa tindakan yang munasabah. Hakim Templemen telah memutuskan bahawa plaintif mempunyai *locus standi* untuk menggugat. Kecuaian boleh menjadi frod terhadap pihak minoriti jika kecuaian itu telah menghasilkan faedah kepada pelaku salah dan syarikat telah mengalami kerugian.

Frod terhadap pihak minoriti juga boleh wujud sekiranya *harta ahli* dirampas tanpa sebab tetapi dalam kes seperti ini hak persendirian ahli juga timbul dan ahli boleh mendakwa di bawah pengecualian yang ketiga. Ini nyata dalam kes-kes *Brown v British Abrasive Wheel Co*⁴³, *Sidebottom v Kershaw Leese & Co Ltd*⁴⁴ dan *Dafen Tinplate Co Ltd v Llanelly Steel Co (1907) Ltd*⁴⁵. Fakta kes pada *Brown v British Abrasive Wheel Co*⁴⁶ ialah :

Syarikat memerlukan tambahan modal lagi. Pemegang syer majoriti memegang 98% (sembilan puluh delapan peratus) modal yang dikeluarkan, tetapi hanya akan menetapkan lagi modal jika mereka dapat membeli sisa syer yang dipegang oleh pihak minoriti. Pemegang syer minoriti menolak untuk menjual syernya, jadi mesyuarat am meluluskan resolusi khas untuk meminda artikel-artikel persatuan, supaya pemegang syer minoriti menjual syernya jika dimohonkan oleh 9/10 (sembilan per sepuluh) pemegang syer. Telah ditetapkan bahawa pindaan adalah frod terhadap pihak minoriti. Pemindaan tidaklah *bonafide* untuk keuntungan syarikat secara keseluruhan.

Di dalam keadaan khas perampasan syer ahli tidak akan menjadi frod di atas pihak minoriti. Ini adalah jika majoriti bertindak dengan *bona fide* bagi kepentingan syarikat. Fakta kes dalam *Sidebottom v Kershaw Leese & Co Ltd*⁴⁷ ialah :

⁴³ [1919] 1 Ch 290

⁴⁴ [1920] 1 Ch 154

⁴⁵ [1920] 2 Ch 124

⁴⁶ [1919] 1 Ch 290

⁴⁷ [1920] 1 Ch 154

Pemegang syer minoriti telah berlumba atau bersaing dalam perdagangan syarikat. Syarikat dalam mesyuarat am khas telah meluluskan resolusi khas untuk meminda artikel-artikelnya untuk memberi kekuatan kepada pengarah-pengarah memaksa peralihan syer-syer setiap ahli yang bersaing dalam perdagangan syarikat dengan harga penuh. Pemegang syer minoriti mencari pernyataan bahawa resolusi itu tidak sah. Mahkamah Rayuan Inggeris menetapkan bahawa pemindaan artikel-artikel persatuan adalah sah kerana *bona fide* untuk kepentingan syarikat secara keseluruhan.

5.3.5. Demi Kepentingan Keadilan Mahkamah Perlu Campurtangan.

Sehingga kini telah diambil perhatian bahawa Common Law telah mengiktiraf empat pengecualian kepada kaedah *Foss v Harbottle*. Satu soalan yang telah wujud beberapa kali di hadapan mahkamah adalah sama ada wujud satu pengecualian yang kelima iaitu pengecualian yang berbunyi “demi kepentingan keadilan”. Kes-kes Inggeris lama seperti *Heyting v Dupont*⁴⁸ secara am telah menyokong pengecualian yang kelima itu tetapi dalam kes *Prudential Assurance v Newman Industries Ltd (No.2)*⁴⁹ Mahkamah Rayuan Inggeris telah menafikan bahawa wujud pengecualian seperti ini. Di Australia, sokongan untuk pengecualian kelima ditunjukkan dalam kes *Biala Pty Ltd v Mallina Holdings (No. 2)*⁵⁰. Di dalam kes ini, plaintif gagal membuktikan pengecualian-pengecualian tradisional kepada kaedah *Foss v Harbottle*. Namun demikian, Hakim Ipp telah membenarkan tindakan itu. Hakim Ipp berpendapat kedudukan di dunia moden ini berbeza daripada keadaan apabila *Foss v Harbottle* diputuskan. Pada pendapat Hakim Ipp adalah lebih baik jika pengecualian tambahan, iaitu demi kepentingan keadilan di benarkan. Hakim Ipp enggan dipengaruhi oleh kes *Prudential Assurance Co Ltd v*

⁴⁸ [1964] 2 All ER 273

⁴⁹ [1981] Ch 257

⁵⁰ (1993) 11 ACLC 1082

*Newman Industries Ltd (No.2)*⁵¹ yang menafikan pengecualian kelima ini. Pada pendapat Hakim Ipp, kedudukan yang tidak adil atau tidak saksama boleh wujud jika pengecualian kelima tidak diiktirafkan. Di Malaysia, Mahkamah Rayuan secara *obiter dicta* telah menunjukkan sokongannya untuk pengecualian kelima dalam kes *Abdul Rahim bin Aki v Krubong Industrial Park (Melaka) Sdn Bhd*⁵². Namun demikian sehingga suatu keputusan nyata wujud di Malaysia, kedudukan undang-undang tidak dapat ditentukan dengan tepat.

Apakah kebaikan dan halangan pengiktirafan pengecualian yang kelima itu? Boleh disarankan bahawa kewujudan pengecualian kelima ini boleh membangkitkan keadaan di mana undang-undang akan menjadi luas dan tertakluk kepada budi bicara Mahkamah. Peguam mungkin menghadapi masalah untuk menasihatkan pelanggan. Ini adalah suatu halangan jika pengecualian kelima diiktirafkan. Pengecualian kelima ini boleh disokong kerana ia memberi peluang kepada Mahkamah untuk memberi remedi dalam kes-kes di mana pihak minoriti tidak boleh bergantung kepada mana-mana empat pengecualian yang dikenali di bawah Common Law. Contohnya ialah jika pengarah-pengarah telah melakukan kecuaiian yang amat serius dan ahli minoriti ingin mendakwanya bagi pihak syarikat.

5.4. Tindakan “Derivative”.

Pengecualian-pengecualian yang telah dibincangkan di atas membolehkan pihak minoriti atau seorang ahli memulakan tindakan dan pihak majoriti tidak boleh menghalang tindakan itu dengan membangkitkan kaedah *Foss v Harbottle*. Jika aduan ahli adalah bahawa suatu kesalahan telah dilakukan terhadap syarikat (contohnya pihak majoriti telah merampas harta syarikat) dan ahli sedang menuntut bagi pihak

⁵¹ [1982] 1 All ER 354

⁵² [1995] 3 MLJ 417

syarikat maka dia perlu memulakan suatu tindakan “*derivative*”. Seperti diterangkan dalam *Wallersteiner v Moir (No.2)*⁵³ tindakan itu adalah untuk menguatkuasakan hak-hak syarikat. Syarikat perlu dimasukkan sebagai pihak dan jika tidak tindakan itu akan dibatalkan : *Abdul Rahim bin Aki v Krubong Industrial Park (Melaka) Sdn Bhd*⁵⁴. Ahli dibenarkan mendakwa kerana lembaga pengarah tidak mahu mendakwa. Tindakan “*derivative*” adalah tertakluk kepada prosedur-prosedur tertentu dan keperluan-keperluan tertentu.

a) Prosedur.

Di Malaysia prosedur tindakan “*derivative*” tidak ditetapkan dalam Kaedah Mahkamah Tinggi seperti di England. Di dalam kes *Abdul Rahim bin Aki v Krubong Industrial Park (Melaka) Sdn Bhd*⁵⁵ prosedur bagi tindakan “*derivative*” telah diterangkan oleh Mahkamah Rayuan Malaysia. Dalam *Abdul Rahim bin Aki* Mahkamah Rayuan Malaysia telah mengatakan bahawa tindakan “*derivative*” dicipta oleh ekuiti untuk mencapai keadilan. Ia berdasarkan anggapan bahawa syarikat telah disalahkan tidak dapat bertindak kerana pelaku salah menguasainya. Ahli-ahli minoriti boleh memulakan tindakan bagi pihak beliau dan ahli-ahli lain kecuali pelaku salah yang akan dinamakan sebagai defendan. Syarikat juga dimasukkan sebagai defendan bersama. Pernyataan tuntutan (“*statement of claim*”) dan lain-lain pliding mesti menunjukkan bahawa ia adalah tindakan “*derivative*”. Pliding juga mesti menunjukkan tindakan itu dimulakan bagi faedah syarikat sungguhpun syarikat dinamakan sebagai defendan. Kos atau belanja mahkamah menjadi satu halangan. Di England plaintiff boleh mendapat satu perintah daripada mahkamah di peringkat awal bahawa kosnya akan ditanggung oleh syarikat tetapi perintah seperti ini adalah di atas budi bicara mahkamah.

⁵³ [1975] QB 373

⁵⁴ [1995] 3 MLJ 417

⁵⁵ [1995] 3 MLJ 417

Kedudukan di Malaysia mengenai kos kurang jelas kerana tidak ada nas atau peraturan di dalam kaedah mahkamah.

b) Keperluan utama untuk tindakan “*derivative*”.

Ada dua keperluan penting untuk plaintif memulakan tindakan “*derivative*” iaitu:

- (1) Frod di atas pihak minoriti ; atau
- (2) Penguasaan syarikat atau organ tertentu oleh pelaku salah dan penguasaan ini menghalang syarikat memulakan tindakan dengan menggunakan nama syarikat.

Perkara frod di atas pihak minoriti sudahpun dibincangkan. Dalam konteks ini, frod di atas pihak minoriti lebih tepat disebutkan sebagai frod di atas syarikat kerana syarikat telah mengalami kerugian dan tindakan yang dimulakan sebenarnya adalah bagi pihak syarikat. Perlu disebut di sini bahawa ada nas seperti *Smith v Croft (No.2)*⁵⁶ yang menyatakan bahawa “*tindakan derative*” juga boleh digunakan di dalam kes *ultra vires*. Kedudukan mengenai kes-kes di mana spesial majoriti tidak diperoleh adalah kurang jelas tetapi ada kemungkinan tindakan *derivative* boleh dimulakan, contohnya kes *Edwards v Halliwell*⁵⁷.

Perkara kedua, penguasaan oleh pelaku salah (“wrongdoer control”) telah dibincangkan oleh Hakim Vinelott dalam kes *Prudential Assurance Co Ltd v Newman Industries Ltd (No.2)*⁵⁸. Biasanya penguasaan adalah melalui pegangan syer-syer majoriti iaitu penguasaan yang dirujuk sebagai penguasaan *de jure*. Tetapi Hakim Vinelott telah menerangkan bahawa kadangkala penguasaan boleh wujud, sungguhpun pelaku salah tidak memegang syer-syer majoriti, contohnya melalui pengaruh atau

⁵⁶ [1987] 3 All ER 909

⁵⁷ [1950] 2 All ER 1064

⁵⁸ [1982] 1 All ER 354

manipulasi. Ini dirujuk sebagai penguasaan *de facto*. Kes Malaysia *Ting Chong Maa v Chor Sek Koon*⁵⁹ juga mengakui perkara ini. Plaintiff perlu juga menunjukkan kepada mahkamah bahawa percubaan telah dibuat untuk mendesak syarikat memulakan tindakan.

Kes *Birch v Sullivan*⁶⁰ menetapkan suatu prinsip penting bahawa pliding yang difailkan di mahkamah oleh plaintiff mesti mengandungi gugatan bahawa penguasaan oleh pelaku salah menghalang syarikat memulakan tindakan di atas namanya sendiri.

(c) Isu permulaan ("Preliminary Issue").

Keperluan yang telah disebutkan di atas iaitu bahawa plaintiff mesti menunjukkan frod di atas pihak minoriti dan juga penguasaan oleh pelaku salah sudah menjadi beban berat untuk pihak minoriti. Tambahan kepada beban itu suatu beban baru telah diwujudkan oleh kes *Prudential Assurance v Newman Industries Ltd (No. 2)*⁶¹ oleh Mahkamah Rayuan Inggeris. Kes itu mencadangkan panduan-panduan baru untuk tindakan "*derivative*". Ia telah menyatakan bahawa sebelum perbicaraan penuh diadakan, satu isu permulaan untuk menentukan *locus standi* perlu diselesaikan oleh Mahkamah iaitu :

- (i) Syarikat berhak terhadap pelepasan yang dituntut dalam tindakan itu.
- (ii) Kes itu terjatuh di atas salah satu pengecualian-pengecualian kepada kaedah *Foss v Harbottle*.

Sebab yang diberi untuk acara isu permulaan ini adalah untuk menentukan sama ada wujud satu kes *prima facie*. Jika tidak ada kes *prima facie*, apa gunanya mengadakan suatu perbicaraan penuh dan membazirkan wang? Halangan

⁵⁹ [1989] 1 MLJ 477

⁶⁰ [1957] 1 W.L.R. 1247

⁶¹ [1981] Ch 257

perkembangan baru ini adalah bahawa ia sebenarnya akan dikenakan kos tambahan dan menambahkan masa perbicaraan. Secara amnya, panduan-panduan mengenai isu permulaan telah diterima pakai di Malaysia di dalam kes *Huang Ee Hoe & Ors v Ting Thai King*⁶² dan kes *Tan Guan Eng v BH Low Holding Sdn Bhd*⁶³.

(d) *Smith v Croft (No.2)* dan perkembangan lain.

Suatu perkembangan baru di England yang melemahkan “tindakan derivative” ialah keputusan dalam kes *Smith v Croft (No.2)*⁶⁴. Di dalam kes ini telah diputuskan bahawa suatu tindakan “derivative” akan digantungkan jika suatu organ tertentu syarikat yang bebas daripada pelaku salah telah menunjukkan bahawa ia tidak mahu tindakan “derivative” itu diteruskan. “Organ” ini boleh menjadi majoriti daripada ahli-ahli minoriti syarikat atau majoriti daripada ahli yang bukan pelaku salah. Perkembangan ini menjadi suatu halangan yang sangat serius untuk ahli atau ahli-ahli yang ingin membawa suatu tindakan “derivative”. Sama ada Mahkamah Malaysia akan menggunakan nas ini belum diketahui. Tambahan pada *Smith v Croft (No.2)*⁶⁵ satu lagi kes baru menjadi halangan kepada pihak minoriti. Di dalam kes *Barrett v Duckett*⁶⁶ Mahkamah Rayuan Inggeris nampaknya telah menambahkan halangan-halangan bagi plaintif yang ingin memulakan tindakan “derivative”. Kes ini memutuskan bahawa tindakan itu mestilah dimulakan untuk suatu tujuan wajar (“proper purpose”) dan plaintif perlu menunjukkan bahawa selain daripada tindakan

⁶² [1991] 2 MLJ 51

⁶³ [1991] 1 MLJ 105

⁶⁴ [1987] 3 All ER 909

⁶⁵ [1987] 3 All ER 909

⁶⁶ [1995] 1 BCLC 243

"*derivative*" itu tidak ada remedi lain untuk syarikatnya mendapat pelepasan atau remedi. Tambahan kepada perkara-perkara yang tersebut di atas rujukan perlu dibuat kepada *Nurcombe v Nurcombe*⁶⁷. Di dalam kes ini, Mahkamah telah memutuskan bahawa ia mempunyai kuasa untuk tidak mengizinkan ahli-ahli membawa tindakan jika mereka tidak datang dengan tangan bersih ('clean hands').

Akhir-akhir kes *Fargo Ltd v Godfroy*⁶⁸ memutuskan bahawa ahli minoriti tidak boleh memulakan tindakan "*derivative*" selepas pembubaran syarikat dimulakan. Selepas pembubaran dimulakan hanya pembubar ('liquidator') berhak memulakannya.

5.4.1. Kritikan Mengenai Tindakan "*Derivative*".

Banyak kritikan boleh ditimbulkan. Pada masa ini, nas-nas menunjukkan bahawa tindakan *derivative* dihadkan kepada kes-kes *frod* di atas minoriti dan *ultra vires* sahaja melainkan pengecualian kelima diiktiraf. Pada masa ini, hanya ada *obiter dicta* sahaja di Malaysia mengenai pengiktirafan pengecualian kelima. Pembawa tindakan *derivative* perlu menunjukkan "wrongdoer control". Ini kadangkala boleh menjadi halangan kepada pihak minoriti. Perkara isu permulaan menjadi suatu beban untuk plaintif dan meningkatkan kos. Keputusan-keputusan seperti *Smith v Croft (No. 2)*⁶⁹ dan *Barrett v Duckett*⁷⁰ yang dirujuk sebelum ini telah menambah kesusahan pihak minoriti yang ingin memulakan tindakan "*derivative*". Di dalam bab akan datang, penulis tesis ini akan membincangkan remedi bagi ahli di bawah s.181 Akta Syarikat 1965. Akan ditunjukkan bahawa tindakan di bawah s. 181 telah mengatasi banyak daripada halangan-halangan yang mengekori tindakan "*derivative*". Tetapi s. 181 tertakluk

⁶⁷ [1985] 1 All ER 65

⁶⁸ [1986] 3 All ER 279

⁶⁹ [1987] 3 All ER 909

⁷⁰ [1995] 1 BCLC 243

kepada peruntukan statut dan ahli yang ingin menggunakannya perlu menunjukkan bahawa kes mereka adalah di bawah peruntukan itu. Namun demikian, perlindungan di bawah seksyen itu lebih luas daripada pengecualian-pengecualian kepada kaedah *Foss v Harbottle*. Oleh yang demikian, di dalam beberapa kedudukan adalah lebih sesuai untuk menggunakan seksyen 181 dan lupakan tindakan “*derivative*”. Perlindungan minoriti di bawah s. 181 akan dibincangkan di dalam Bab yang berikut.

Bahagian B. Indonesia.

5.1. Pengenalan.

*Foss v Harbottle*⁷¹ adalah prinsip majoriti rule yang berkembang di England melalui kes undang-undang pada kurun ke 19. Dalam kurun ke 19 dan ke 20 pelbagai kes telah diputuskan mengenainya dan prinsip itu telah berkembang dengan pesat. England adalah satu negara perdagangan yang terkenal. Akibat kegiatan perdagangan negara itu kes-kes undang-undang syarikat dan komersial telah berkembang dan maju. Kes undang-undang berkenaan undang-undang syarikat di England juga maju kerana England mempunyai laporan kes undang-undang ("law report") yang baik.

Di Indonesia, perkembangan undang-undang syarikat atau hukum perseroan melalui kes-kes tidak begitu pesat. Indonesia tidak mempunyai sistem laporan undang-undang yang giat seperti di England dan Malaysia. Oleh kerana itu, perkembangan melalui kes undang-undang tidak begitu menggalakkan. Sehingga tahun 1996, Indonesia bergantung pada 21 artikel dalam Kitab Undang-Undang Hukum Dagang (KUHD) 1848 sebagai puncak undang-undang syarikatnya. Kitab Undang-Undang Hukum Dagang (KUHD) 1848 ini berdasarkan pada undang-undang Belanda. Kitab Undang-Undang Hukum Dagang (KUHD) tidak mengandungi peraturan majoriti rule seperti peraturan *Foss v Harbottle*. Tetapi kaedah itu tersirat secara am pada zaman itu. Pada tahun 1995 Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas telah berkuat kuasa sebagai punca utama baru mengenai undang-undang syarikat. Namun ia hanya mengandungi 129 fasal saja berbanding dengan 374 seksyen dalam Akta Syarikat 1965. Sehingga ini perkembangan kes-kes ini mengenai fasal-fasalnya adalah sangat kurang.

⁷¹ (1843) 2 Hare 461

5.2. Persamaan Prinsip Dengan Peraturan *Foss v Harbottle*.

Adakah prinsip-prinsip seperti dalam kes *Foss v Harbottle* wujud di Indonesia? Seperti disebutkan dahulu kaedah *Foss v Harbottle* mempunyai 2 (dua) cabang. Bahagian pertama menyatakan bahawa plaintif yang wajar dalam suatu tindakan mengenai suatu kesalahan yang dikatakan telah dibuat kepada sebuah syarikat atau pertubuhan orang, ialah *prima facie* syarikat itu sendiri atau pertubuhan orang itu. Oleh kerana itu, jika ada kesalahan dilakukan kepada syarikat, syarikatlah yang harus mengadakan tindakan. Di Indonesia, sokongan untuk bahagian pertama wujud secara tersirat kerana fasal 82 menyatakan bahawa syarikat hanya boleh diwakili “baik di dalam mahkamah pun di luar mahkamah” oleh direksi atau lembaga pengarah. Ini menunjukkan secara tersirat bahawa seorang ahli tidak dapat menggugat bagi pihak syarikat. Di Indonesia seperti di Malaysia, syarikat dianggap sebagai badan hukum dan berasingan daripada ahli. Hal ini dinyatakan dalam fasal 1 (1) dan fasal 3 (1). Fasal 1 (1) Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas berbunyi seperti berikut :

“Perseroan Terbatas yang disebut juga perseroan ialah badan hukum yang didirikan berasaskan kontrak, melakukan aktiviti usaha dengan modal dasar yang seluruhnya terbahagi dalam syer, dan memenuhi syarat yang ditetapkan dalam undang-undang mengenai Perseroan Terbatas serta peraturan pelaksanaannya”.

Rujukan juga perlu dibuat kepada fasal 3 (1) yang menyatakan seperti berikut :

“pemegang syer perseroan tidak bertanggungjawab secara peribadi atas perjanjian yang dibuat atas nama perseroan dan tidak bertanggungjawab atas kerugian perseroan melebihi nilai syer yang telah diserahkannya”.

Daripada huraian di atas, dapat diambil kesimpulan bahawa undang-undang syarikat Indonesia mengakui bahawa syarikat dan ahli-ahlinya adalah terpisah dan ini secara tersirat memberi sokongan kepada prinsip *Foss v Harbottle*.

Pada Bahagian kedua prinsip *Foss v Harbottle* menyatakan, kesalahan yang dinyatakan ialah bahawa jika suatu urusan yang boleh dibuat mengikat syarikat atau pertubuhan dan semua ahli oleh majoriti biasa ahli-ahli, maka tidak ada ahli perseorangan syarikat diizinkan memulakan tindakannya mengenai hal itu. Di Indonesia seperti di Malaysia, keputusan-keputusan penting akan dibuat oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS). Di Indonesia, bolehkah salah laku atau tindakan-tindakan luar peraturan pihak majoriti atau direksi *diratifikasi* oleh mesyuarat am? Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas senyap mengenai hal ini. Pada pendapat penulis tesis ini, hal ini perlu diatur di dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas untuk menerangkan kedudukan di sisi undang-undang. Namun demikian, penulis tesis ini berpendapat bahawa secara amnya *ratifikasi* mengenai tindakan-tindakan luar peraturan oleh pihak majoriti atau direksi boleh dibuat di Indonesia sungguhpun tiada peruntukan dalam statut atau keputusan kes. Had-had di atas kuasa *ratifikasi* itu akan dibincangkan kemudian. Pada pendapat penulis, mahkamah Indonesia akan menggunakan prinsip-prinsip Common Law dalam hal ini. Jika suatu tindakan luar peraturan boleh disahkan oleh Rapat Umum Pemegang Saham (RUPS), bagaimanakah pihak minoriti dilindungi? Dalam konteks ini, apabila pengundian dibuat untuk *ratifikasi* rujukan perlu dibuat kepada fasal 72. Fasal 72 menyatakan seperti berikut :

“(1) Setiap syer yang dikeluarkan mempunyai satu hak undi kecuali Anggaran Dasar menentukan lain.

(2) Syer perseroan yang dimiliki oleh perseroan itu sendiri, tidak mempunyai hak undi.

(3) Syer induk perusahaan yang dimiliki oleh anak perusahaannya juga tidak mempunyai hak undi.”

Perlu diambil perhatian bahawa fasal 72 memberi perlindungan kepada pihak minoriti kerana pihak majoriti tidak boleh menggunakan syer-syer yang dimiliki oleh syarikat itu sendiri atau syer-syer yang dimiliki oleh anak syarikatnya untuk *meratifikasi* tindakan salah mereka atau tindakan-tindakan luar peraturan mereka. Kesimpulannya, penulis tesis ini berpendapat bahawa kaedah cabang kedua *Foss v Harbottle* wujud secara tersirat sungguhpun tidak disebut secara nyata dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas atau keputusan-keputusan mahkamah.

Kita sudah pun mengambil perhatian bahawa di bawah Common Law kaedah *Foss v Harbottle* sangat menyekat kebebasan ahli dan menjadi satu halangan apabila dipandang daripada aspek perlindungan minoriti. Ahli atau pihak minoriti hanya mempunyai remedi dalam Common Law kecuali jika ahli atau pihak minoriti dapat membawa dirinya kepada salah satu pengecualian dalam peraturan *Foss v Harbottle*. Pengecualian kepada kaedah *Foss v Harbottle* ialah :

- (1) Tindakan *ultra vires* atau menyalahi undang-undang (“illegal”).
- (2) Tindakan yang diadukan memerlukan majoriti yang bukan majoriti biasa.
- (3) Hak perseorangan ahli dilanggar.
- (4) Pihak majoriti melakukan frod di atas pihak minoriti.
- (5) Mungkin wujud juga satu lagi pengecualian iaitu demi kepentingan keadilan mahkamah perlu campur tangan.

Di Indonesia tidak dikenal dalam statut atau kes-kes keputusan mahkamah hal pengecualian kepada kaedah peraturan *Foss v Harbottle*. Namun demikian adalah perlu untuk mengkaji sama ada pengecualian-pengecualian yang ditetapkan di bawah Common Law boleh wujud di Indonesia.

(1) Tindakan *ultra vires* atau menyalahi undang-undang (“illegal”).

Di Indonesia bolehkah ahli atau pihak minoriti menggugat jika syarikat melakukan suatu tindakan *ultra vires*? Yang dimaksudkan dengan tindakan *ultra vires* adalah tindakan syarikat yang telah keluar daripada matlamat atau objektif syarikat. Seperti mana telah dihuraikan sebelumnya, pengurusan syarikat dilakukan oleh direksi termasuk dalam menentukan halatuju syarikat sebagaimana yang ditetapkan dalam objektif dan matlamatnya. Di Indonesia apabila direksi telah melakukan tindakan *ultra vires*, maka mengikut fasal 85 (3) ahli atau pihak minoriti yang mewakili sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh) bahagian jumlah seluruh syer dengan hak undi yang sah dapat mengajukan gugatan ke mahkamah terhadap ahli direksi yang kerana “kesalahannya” atau “kelalaiannya” menimbulkan kerugian kepada syarikat. Adalah disarankan bahawa jika direksi tidak mematuhi objek-objek, tindakan mereka boleh menjadi suatu “kesalahan” di bawah fasal itu. Tindakan itu mengikut fasal 85 (3) perlu dijalankan di atas nama syarikat.

Apakah hak-hak ahli terhadap komisaris jika syarikat tetap keluar daripada matlamat dan fasal objeknya? Bolehkah komisaris digugat? Mengikut fasal 98 (2) pemegang syer yang mewakili sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh)) bahagian daripada jumlah keseluruhan syer boleh mengajukan gugatan ke mahkamah terhadap komisaris yang kerana kesalahannya atau kecuaiannya menimbulkan kerugian kepada syarikat. Tindakan itu, mengikut fasal 98 (2) perlu dijalankan atas nama syarikat. Pada pendapat penulis, fasal ini telah memberi perlindungan pada ahli atau pihak minoriti, sungguhpun ia ada had-hadnya.

Satu kekurangan di Indonesia adalah syarat bahawa diperlukan 1/10 (satu persepuluh) daripada jumlah seluruh undi dan bukan oleh seorang ahli sahaja. Sudahpun diambil perhatian bahawa di bawah s. 20 (2) (b) Akta Malaysia seorang ahli sahaja boleh bertindak. Dia tidak perlu menunjukkan syarikat telah mengalami kerugian. Di

Indonesia jika dia bergantung kepada fasal 85 (3) dia perlu membuktikan bahawa syarikat telah mengalami kerugian. Ini bermaksud ahli tidak boleh mendakwa jika tidak ada kerugian. Satu lagi perkara di dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas ialah tidak ada diatur mengenai tindakan injuksi terhadap perbuatan *ultra vires* yang dilakukan oleh syarikat. Ini membangkitkan keraguan sama ada mahkamah Indonesia boleh memberi injuksi seperti di bawah s. 20 (2) (a) Akta Malaysia.

Penulis tesis ini berpendapat bahawa adalah berfaedah jika di Indonesia dalam Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas perlu ditambahkan perlindungan terhadap pihak minoriti seperti yang terkandung di dalam s. 20 (2) (a) Akta Syarikat Malaysia 1965, di mana ahli boleh memohon kepada mahkamah untuk mendapat satu injuksi bagi menghalang pelaksanaan aktiviti *ultra vires*.

Mengenai tindakan yang menyalahi undang-undang, penulis tesis ini berpendapat bahawa kedudukan adalah sama dan fasal 85 (3) serta fasal 98 (2) boleh digunakan tertakluk kepada had-hadnya. Tetapi ahli perlu menunjukkan tindakan yang diadukan telah “menimbulkan kerugian kepada perseroan.”

(2) Tindakan yang diadukan memerlukan majoriti yang bukan majoriti biasa.

Di Indonesia, jika perseroan telah memalukan suatu tindakan yang memerlukan undi majoriti khas dengan undi majoriti biasa, bolehkah ahli atau pihak minoriti menggugat? Keputusan dalam RUPS di Indonesia diambil berasaskan musyawarah secara muafakat (“consensus”) atau sebulat suara. Dalam hal keputusan berasaskan musyawarah secara muafakat (“consensus”) atau sebulat suara tidak tercapai, mengikut Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas, keputusan RUPS boleh diambil berasaskan undi terbanyak biasa atau majoriti biasa kecuali Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas atau Anggaran Dasar

menentukan lain (fasal 74). Pengecualian adalah dalam keadaan tertentu yang berkaitan dengan sesuatu yang sangat mendasar bagi keberadaan, kelangsungan atau sifat suatu syarikat. Mengikut penjelasan fasal 74, Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas atau Anggaran Dasar dapat menetapkan majoriti yang lebih besar daripada majoriti biasa (majoriti khas). Hal ini sudahpun dibicarakan dalam Bab 4.

Bagaimanakah ahli atau pihak minoriti dilindungi? Bolehkah pihak minoriti di Indonesia menggugat jika satu perkara yang memerlukan majoriti tertentu tidak dicapai atau dengan kata-kata lain jika fakta *Edwards v Halliwell*⁷² timbul di Indonesia, bolehkah pihak minoriti menggugat? Perkara ini kurang jelas. Pada pendapat penulis pihak minoriti boleh menggunakan fasal 54 yang berbunyi seperti berikut :

“Setiap pemegang syer berhak mengajukan gugatan terhadap perseroan ke mahkamah, apabila dirugikan kerana tindakan perseroan yang dianggap tidak adil atau tanpa alasan yang wajar sebagai akibat keputusan RUPS, direksi atau komisaris”.

Pada pendapat penulis tesis ini jika majoriti khas tidak dicapai ia adalah tidak adil untuk ahli. Oleh kerana itu menurut pendapat penulis tesis ini, ahli atau pihak minoriti telahpun terlindungi. Namun demikian perkataan “apabila dirugikan” boleh menjadi suatu halangan kepada pihak minoriti.

(3) Hak perseorangan ahli dilanggar.

Di Indonesia bolehkah ahli atau pihak minoriti menggugat syarikat jika hak perseorangan ahli dilanggar? Pada pendapat penulis tesis ini, ahli atau pihak minoriti boleh menggunakan fasal 54 yang sudah pun dirujuk di atas. Jika hak perseorangan

⁷² [1950] 2 All ER 1064

dilanggar akibat keputusan direksi atau komisaris ada kemungkinan besar ia akan mengalami kerugian kepada ahli. Adalah perlu dirujuk kepada perkataan-perkataan “tanpa alasan yang wajar” dalam fasal 54. Kadangkala hak ahli dilanggar tetapi dengan alasan yang wajar seperti dalam kes Common Law, *Sidebottom v Kershaw Leese & Co Ltd*⁷³. Dalam kedudukan demikian adalah nyata daripada fasal 54 bahawa ahli atau pihak minoriti tidak ada hak menggugat.

Di sini rujukan juga perlu dibuat kepada fasal 55 (1) yang berbunyi seperti berikut:

“Setiap pemegang syer berhak meminta kepada perseroan agar syernya dibeli dengan harga yang wajar, apabila yang berkaitan tidak menyetujui tindakan perseroan yang merugikan pemegang syer atau syarikat berupa :

- (a) Pindaan Anggaran Dasar.
- (b) Penjualan, penjaminan, pertukaran sebahagian besar atau seluruh kekayaan perseroan.
- (c) Penggabungan, peleburan atau pengambilalihan perseroan.”

Hak yang diberi kepada ahli iaitu hak untuk meminta syarikat membeli syernya boleh wujud jika ia tidak bersetuju dengan perkara-perkara yang disebutkan dalam fasal itu. Remedi seperti ini tidak ada di bawah Common Law. Namun di bawah Common Law, mahkamah mempunyai *budi bicara* untuk memerintahkannya dalam suatu petisyen di bawah s.181. Oleh kerana itu, menurut pendapat penulis tesis ini, ahli atau pihak minoriti mempunyai remedi yang lebih baik di Indonesia.

⁷³ [1920] 1 Ch 154

(4) Pihak majoriti melakukan frod di atas pihak minoriti.

Di Indonesia bolehkah ahli atau pihak minoriti menggugat syarikat jika pihak majoriti melakukan frod di atas pihak minoriti? Di Indonesia seperti di Malaysia, pihak majoriti dapat digugat apabila ia melakukan frod di atas pihak minoriti. Di Indonesia frod juga boleh dimaksudkan sebagai salah guna kuasa yang dilakukan oleh pihak majoriti atau oleh direksi atau komisaris. Rujukan perlu dibuat semula kepada fasal 85 (3) dan fasal 98 (2), di mana ahli atau pihak minoriti yang mewakili sekurang-kurangnya 1/10 (satu persepuluh) bahagian jumlah seluruh syer dengan hak undi yang sah dapat mengajukan gugatan melalui mahkamah terhadap ahli direksi atau komisaris kerana kesalahannya atau kelalaiannya menimbulkan kerugian kepada syarikat. Tindakan itu mengikut fasal 85 (3) dan fasal 98 (2) perlu dijalankan di atas nama syarikat. Pada pendapat penulis tesis ini, ahli atau pihak minoriti telah pun dilindungi oleh fasal-fasal ini. Namun demikian, suatu halangan ialah pihak minoriti mesti mematuhi semua unsur fasal 85 (3). Ini kadangkala boleh menjadi suatu beban kepada mereka. Di sini rujukan perlu dibuat kepada kes *Pavlides v Jensen*⁷⁴. Kes ini menunjukkan bahawa di bawah Common Law, kelalaian bukanlah “frod di atas pihak minoriti”. Oleh kerana itu, di bawah Common Law seorang ahli tidak boleh mendakwa jika direksi melakukan kelalaian. Kelalaian direksi boleh dimaafkan oleh resolusi biasa mesyuarat am. Di Indonesia lain kedudukannya. Fasal 85 (3) dan fasal 98 (2) membenarkan gugatan di atas alasan kelalaiannya dengan syarat bahawa syarikat telah mengalami kerugian. Ini adalah suatu perbezaan penting di Indonesia.

⁷⁴ [1956] 2 All ER 518

(5) Demi kepentingan keadilan mahkamah perlu campur tangan.

Di Indonesia bolehkah ahli atau pihak minoriti menggugat dengan menggunakan pengecualian “jika demi kepentingan keadilan mahkamah perlu campur tangan”? Di Malaysia wujud *dicta* bahawa pengecualian kelima, iaitu “demi kepentingan keadilan” boleh dibangkitkan. Mahkamah boleh campur tangan dalam keadaan khas sungguhpun pengecualian tradisional tidak boleh dipakai. Pengecualian kelima ini perlu disokong untuk memberi mahkamah peluang memberi remedi dalam kes-kes di mana pihak minoriti tidak boleh bergantung kepada mana 4 (empat) pengecualian peraturan *Foss v Harbottle*. Kedudukan yang tidak adil atau tidak saksama boleh wujud jika pengecualian kelima ini tidak diiktiraf. Oleh kerananya remedi yang diberikan akan sangat bergantung pada budi bicara mahkamah.

Kedudukan di Indonesia adalah kabur. Di Indonesia Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas senyap mengenai hal ini. Penulis berharap bahawa mahkamah-mahkamah Indonesia akan menggunakan kuasa “inherent”nya untuk memperkembangkan suatu remedi untuk pihak minoriti dalam kes-kes di mana “demi kepentingan keadilan” suatu remedi perlu diberi.

5.3. Penutup.

Kaedah *Foss v Harbottle* menjadi satu halangan besar untuk pihak minoriti di Malaysia. Sungguhpun Common Law telah mengiktiraf beberapa pengecualian, hanya satu pengecualian boleh disebutkan sebagai pengecualian benar, iaitu *frod* di atas minoriti. *Frod* di atas minoriti hanya boleh ditimbulkan dalam tindakan “*derivative*”. Tetapi seperti ditunjukkan tindakan “*derivative*” pada masa ini tidak memberi perlindungan penuh dan membangkitkan pelbagai halangan kepada pihak minoriti. Kedudukan pengecualian kelima, iaitu “demi kepentingan keadilan” masih kabur dan masa depannya belum diketahui. Adalah berfaedah jika pihak-pihak di Malaysia yang

inginkan reformasi undang-undang mengkaji kelemahan-kelemahan yang dibincangkan dalam Bab ini dan menyediakan suatu cara yang baik bagi kepentingan pihak minoriti.

Kaedah *Foss v Harbottle* dan pengecualiannya yang terpakai di bawah Common Law berhasil daripada keputusan-keputusan mahkamah. Ia tidak berdasarkan statut. Di Indonesia kaedah dan pengecualian tidak dikenali dengan nyata. Namun demikian, boleh dikatakan bahawa kedua-dua, iaitu kaedah dan pengecualiannya, wujud secara tersirat. Kesimpulan ini boleh dibuat jika fasal Undang-Undang Nombor 1 Tahun 1995 tentang Perseroan Terbatas dikaji dengan cara tersirat. Fasal-fasal tersebut telah dikaji dalam Bab ini.

Mengenai hal apabila ahli boleh menggugat undang-undang Indonesia terdapat beberapa kelemahan. Contohnya, satu gugatan di bawah fasal 85 (3) hanya boleh dimulakan jika ahli-ahli boleh mematuhi beberapa had seperti dinyatakan di dalam fasal itu. Tetapi dalam beberapa kedudukan undang-undang Indonesia memberi perlindungan yang lebih baik. Contohnya fasal 85 (3) dan fasal 98 (2) membenarkan ahli menggugat di atas kelalaian direksi atau komisaris. Seperti diterangkan di bawah Common Law kelalaian bukanlah frod di atas pihak minoriti dan ahli tidak dibenarkan mendakwa : *Pavlides v Jensen*⁷⁵.

Masa depan di Indonesia akan menunjukkan sama ada mahkamah akan memberi tafsiran liberal atau tafsiran sempit kepada fasal-fasal yang telah dibincangkan di dalam Bab ini. Adalah menjadi harapan penulis tesis ini supaya mahkamah-mahkamah di Indonesia akan memberi makna yang liberal kepada fasal-fasal ini untuk meningkatkan perlindungan pihak minoriti. Pendirian mahkamah-mahkamah Indonesia terhadap fasal-fasal itu merupakan suatu perkara yang dinanti-nantikan dan perkembangan ini akan menjadi suatu kajian yang menarik pada masa depan.

⁷⁵ [1956] 2 All ER 518

Peruntukan Khas di Bawah Akta Untuk Perlindungan Pihak Minoriti

Di dalam bab ini penulis ingin membincangkan mengenai peruntukan khas di bawah Akta untuk perlindungan pihak minoriti. Bab ini menjadi bab yang amat penting dan memerlukan perbincangan yang panjang. Oleh kerana itu penulis tesis ini telah memberi perhatian yang mendalam kepada perkara yang akan dibincangkan dalam bab ini.

Bahagian A. Malaysia.

6.1. Sejarah Perkembangan Perlindungan Pihak Minoriti Melalui Statut.

Telah pun dibincangkan dalam bab-bab sebelum ini bahawa Akta Syarikat 1965 menyediakan beberapa peruntukan untuk melindungi pihak minoriti dalam keadaan tertentu, contohnya dalam hal pindaan memorandum persatuan, dalam hal pindaan artikel-artikel persatuan, dalam hal pengurangan modal, dalam hal mesyuarat syarikat. Apakah remedi atau rilif untuk seorang ahli minoriti jika dia menggugat bahawa dia sedang ditindas atau didiskriminasikan? Sebelum 1948 tiada peruntukan statut yang tertentu mengenai hal ini di England. Perlindungan beliau adalah tertakluk kepada Common Law. Common Law telah memberi hak untuk mengambil tindakan di dalam keadaan tertentu tetapi hak ini tersekat oleh kaedah *Foss v Harbottle*¹. Di bawah Common Law, pada amnya, pihak majoriti tidak mempunyai kewajiban kepada pihak minoriti. Contohnya di mana ahli atau pihak minoriti dibenarkan menggugat adalah jika hak-hak ahli yang berjenis kontrak (seperti terkandung di dalam artikel-artikel persatuan) tidak dihormati² oleh pihak majoriti atau frod dilakukan terhadap pihak

¹ Rujuk kepada Bab 5

² *Pender v Lushington*

minoriti³. Mahkamah juga telah memberi perlindungan jika kuasa pengundian disalahgunakan oleh pihak majoriti untuk mengambil harta syarikat atau harta pihak minoriti⁴. Satu percubaan telah dibuat oleh Mahkamah Rayuan Inggeris di dalam kes *Greenhalgh v Ardenne Cinemas Ltd*⁵ untuk mewujudkan suatu prinsip am yang pihak majoriti mempunyai kewajipan untuk bertindak dengan bona fide bagi faedah syarikat secara keseluruhannya⁶. Malangnya ucapan Lord Evershed MR mengenai hal ini adalah kabur dan sehingga hari ini prinsip am ini sukar dinyatakan dengan jelas. Sebagai kesimpulan, boleh disarankan bahawa kedudukan pihak minoriti untuk mendapatkan remedi di bawah Common Law adalah tersekat dan tidak memuaskan. Amalan pihak minoriti pada masa ini adalah lebih bergantung kepada remedi-remedi yang diberi oleh statut iaitu s. 181 Akta Syarikat 1965 dan jarang sekali bergantung kepada Common Law. Perlu disebutkan juga bahawa mulai tahun 1848 perundangan Inggeris telah memberi peluang kepada seorang ahli untuk memohon kepada mahkamah untuk membubarkan syarikat yang berkenaan jika mahkamah berpendapat ia adil dan berekuiti (“just and equitable”) untuk berbuat demikian. Perkara ini akan dibincangkan di bahagian akhir Bab ini.

Perkembangan perlindungan statut yang berkesan bermula dengan syor Cohen Committee⁷ di England pada tahun 1945. Pada tahun 1948 Akta Syarikat England 1948 yang baru diisukan dengan s. 210 yang muncul dengan judul “Minoriti”. Ia membuat pengecualian terhadap peraturan yang ada dengan menetapkan remedi alternatif apabila terbukti ada penindasan. Seksyen 210 Akta Syarikat England 1948 diganti oleh s. 75

³ *Menier v Hooper's Telegraph Work*

⁴ *Brown v British Abrasive Wheels Co*

⁵ [1951] 1 Ch 286

⁶ Dibincangkan dalam kes Malaysia, *Paidiah Genganaidu v The Lower Perak Syndicate Sdn Bhd & Ors*

⁷ (1945) (ms 6659 para 60)

Akta Syarikat England 1980, dan diperbaiki lagi dengan s. 459 (1) Akta Syarikat 1985 dan kemudian dipinda lagi melalui s. 145 Akta Syarikat England 1989.

Di Australia, peruntukan yang lebih kurang sama seperti s. 210 Akta Syarikat 1948 dimasukkan di dalam Uniform Companies Act 1961 (UCA 1961) sebagai s. 186. Apabila Akta Syarikat 1965 digubal di Malaysia, Akta ini telah mengandungi satu peruntukan s. 181, yang berdasarkan s.186 UCA 1961. Kedua-dua seksyen iaitu s. 186 UCA 1961 dan s. 181 Akta Syarikat 1965, adalah lebih luas daripada s. 210 Akta Inggeris. Seksyen 181 Akta Malaysia memperuntukkan seperti berikut :

- “1. Mana-mana ahli atau pemegang debentur syarikat atau dalam kes syarikat yang diisytiharkan di bawah Bahagian IX, Menteri boleh memohon pada Mahkamah untuk perintah di bawah seksyen ini atas alasan :
- (a) Bahawa hal-ehwal syarikat adalah dikendalikan atau kuasa pengarah adalah dijalankan dengan cara yang menindas kepada satu atau lebih ahli atau pemegang debentur termasuk dirinya sendiri atau dengan tidak mengambilkira dirinya atau kepentingan mereka sebagai ahli, pemegang syer atau pemegang debentur syarikat ; atau
 - (b) Bahawa beberapa jumlah tindakan syarikat telah dibuat atau telah diugut atau bahawa beberapa resolusi ahli, pemegang debentur atau mana-mana kelas darinya telah diluluskan atau dicadangkan yang mana didiskriminasikan secara tidak adil terhadap atau selainnya prejudis pada satu atau lebih ahli atau pemegang debentur (termasuk dirinya).”

6.2. Pemohon di Bawah s. 181 Akta Syarikat 1965.

Seksyen 181 memberi remedi terhadap setiap orang yang mengawal setiap aspek permasalahan syarikat termasuk pengarah-pengarah, pemegang syer majoriti, pemegang syer yang berpengaruh dan syarikat itu sendiri.

Di bawah s. 181 setiap ahli atau pemegang surat hutang (debentur) syarikat, atau Menteri yang menerima laporan daripada inspektur yang diangkat berdasarkan Bahagian IX Akta, dapat memohon kepada mahkamah di bawah seksyen ini untuk mendapat remedi. Seksyen 16 daripada Akta Syarikat 1965 mendefinisikan kata-kata “ahli-ahli syarikat” termasuk :

1. Pelanggan-pelanggan memorandum yang dianggap setuju untuk menjadi ahli syarikat dan pada pembentukan syarikat ; dan
2. Setiap orang yang setuju menjadi ahli dan yang namanya termasuk di dalam daftar ahli-ahli. Kes-kes yang menerangkan hal ini ialah *Verghese Mathai v Telok Plantations Sdn Bhd*⁸ dan *Owen Sim Liang Khui v Piasau Jaya Sdn Bhd & Anor*⁹.

Kedudukan umum mengenai *locus standi* orang-orang yang memohon di bawah s. 181 Akta Syarikat 1965 telah dijelaskan oleh Court of Appeal dalam *Owen Sim Liang Khui v Piasau Jaya Sdn Bhd & Anor*¹⁰, di mana diputuskan bahawa untuk mengajukan petisyen di bawah s. 181 pempetisyen harus ada namanya dalam daftar ahli-ahli pada saat petisyen diajukan. Dalam kes syarikat yang syernya diperdagangkan di bawah sistem depository pusat, penyimpan yang muncul dalam daftar penyimpan syer mempunyai semua hak-hak sebagai ahli (s. 35 Akta 453, iaitu Securities Industry (Central Depositories) Act 1991). Seorang ahli, yang namanya dikeluarkan daripada daftar ahli di atas alasan yang tidak sah, boleh mengikut kes *Owen Sim Liang Khui v Piasau Jaya Sdn Bhd & Anor*¹¹ dianggap sebagai ahli bagi s. 181 (1).

⁸ (1988) 3 MLJ 216

⁹ (1996) 1 MLJ 113

¹⁰ (1996) 1 MLJ 113

¹¹ [1996] 1 MLJ 113

Dalam *Niord Pty Ltd v Adelaide Petroleum NL*¹², pembeli syer dalam syarikat tidak didaftarkan sebagai ahli pada saat proses dimulai. Mahkamah menetapkan bahawa kepentingan yang wajar sebagai pemindah tidak terdaftar adalah tidak cukup dan oleh kerana itu tidak memberi syarat *locus standi* terhadap pemohon. Namun demikian, di dalam kes *Owen Sim Liang Khui* ahli yang namanya tidak ada di dalam daftar ahli dibenarkan membuat petisyen kerana namanya telah dikeluarkan daripada daftar tanpa alasan.

Pemohon di bawah s. 181 harus ahli atau pemegang surat hutang dari syarikat dan tindakan atau ketinggalan yang mereka keluhkan harus mempunyai kesan terhadap mereka dalam kapasiti sebagai ahli atau pemegang surat hutang. Ini digambarkan di dalam kes-kes seperti *Re Lundie Bros Ltd*¹³ dan *Elder v Elder & Watson Ltd*¹⁴, kes-kes yang diputuskan di bawah s. 210 Akta Inggeris tahun 1948. Kes-kes ini menyatakan bahawa perlindungan yang diberi oleh statut tidak terpakai jika aduan ahli adalah bahawa dia ditindas dalam kapasitinya sebagai pengarah atau pengurus dan tidak dalam kapasitinya sebagai ahli syarikat. Di dalam kes *Re Lundie Bros Ltd*, aduannya adalah bahawa dia dipecat daripada jawatannya sebagai pengarah. Pada pendapat penulis tesis ini, tafsiran ini adalah satu tafsiran sempit kerana kadangkala pemecatan daripada jabatan ada kaitannya dengan penindasan. Penulis berpendapat bahawa Akta perlu dipinda untuk mengelakkan halangan ini. Ini adalah suatu kelemahan dan kelemahan ini terdapat juga di dalam s. 181 (1) Akta Syarikat Malaysia. Namun demikian, di dalam kes Malaysia *Re Chi Liung & Son Ltd*¹⁵ mahkamah telah mengiktiraf bahawa di dalam keadaan tertentu penindasan kepada seorang pengarah atau pengurus boleh juga disifatkan sebagai penindasan kepada ahli dalam kapasitinya sebagai ahli. Di dalam kes

¹² (1990) 8 ACLC 684

¹³ [1965] 2 All ER 692

¹⁴ (1952) SC 49

¹⁵ [1968] 1 MLJ 97

ini mahkamah mendapati bahawa pempetisyen ditindas dalam kedua-dua kapasitinya dan rilif diberi kepada beliau.

Hak untuk memohon remedi diperluas kepada wasi atau pentadbir pusaka sah ahli yang meninggal dunia, contohnya dalam kes *Re A Company*¹⁶. Jika nama ahli-ahli dihapuskan daripada daftar nama dalam Buku Daftar Ahli selaras dengan beberapa kuasa dalam artikel-artikel persatuan, sebelum mencari relief di bawah s. 181, ahli pertama sekali harus memohon pembetulan daftar nama di bawah s. 162, contohnya dalam kes *Re M. Dalley & Co Pty Ltd*¹⁷. Dalam keadaan khas, demi kepentingan keadilan ahli yang namanya dikeluarkan daripada Buku Daftar Ahli dia boleh dibenarkan memohon seperti di dalam kes *Owen Sim Liang Khui v Piasau Jaya Sdn Bhd & Anor*¹⁸.

Di dalam kes *Re Sin Lee Sang Sawmill Sdn Bhd*¹⁹ diputuskan bahawa pihak yang pegang “control” tidak boleh memohon di bawah seksyen ini. Namun demikian dalam kes *Kumagai Gumi Co Ltd v Zenecon-Kumagai Sdn Bhd & Ors*²⁰ telah ditetapkan bahawa s. 181 daripada Akta dapat juga digunakan oleh pemegang syer majoriti dalam keadaan tertentu.

Ketika Menteri menerima laporan daripada inspektor yang diangkat sesuai dengan Bahagian IX dari Akta, Menteri dapat memohon remedi di bawah s. 181. Syarikat yang dimaksudkan dalam Bahagian IX Akta Syarikat ialah syarikat yang diisytiharkan seperti yang diterangkan oleh Akta.

¹⁶ [1983] 2 All ER 36

¹⁷ (1986) 1 ACLC 489

¹⁸ [(1996) 1 MLJ 113

¹⁹ [1990] 1 MLJ 250

²⁰ (1994) 2 MLJ 789

6.3. Seksyen 181 Akta Syarikat 1965 Dan Analisisnya.

6.3.1. Seksyen 181 (1) (a) Akta Syarikat 1965.

Penulis akan memulakan perbincangan dengan merujuk kepada tiga elemen dasar dalam s. 181 (1) (a) Akta Syarikat 1965 yang harus dipenuhi sebelum rilif dapat diberikan di bawah s. 181 (2) iaitu :

1. Pempetisyen harus menunjukkan salah satu tingkah laku menindas atau tingkah laku mengabaikan kepentingan.
2. Tingkah laku yang dikeluhkan harus berasal dari salah satu cara iaitu tingkah laku urusan syarikat atau dengan cara kuasa pengarah-pengarah digunakan ; dan
3. Pempetisyen mestilah menunjukkan bahawa apa yang diadukan iaitu penindasan, kelakuan tidak menghiraukan kepentingan, diskriminasi atau kelakuan prejudis yang mempunyai akibat terhadap seorang atau lebih ahli termasuk pempetisyen.

Penindasan yang dirayukan dalam s.181 (1) (a) biasanya akan dilakukan dengan tindakan-tindakan tertentu. Namun demikian, termasuk juga ketinggalan : *Re Bright Pine Mills Pty Ltd*²¹. Dalam kes *Scottish Cooperative Wholesale Society Ltd v Meyer*²², perkataan menindas disebutkan sebagai “burdensome, harsh dan wrongfull” iaitu takrifan yang luas. Dalam kes ini, sebuah syarikat induk dengan sengaja membuat syer-syer di dalam anak syarikat yang dikuasai olehnya tidak bernilai. Ahli minoriti yang memegang syer dalam anak syarikat itu mengalami kerugian. Tindakan syarikat induk itu dikatakan sebagai tindakan menindas. Dalam kes *Re Harmer (HR) Ltd*²³ seorang bapa yang memegang syer-syer majoriti di dalam sebuah syarikat tidak menghiraukan pandangan anak-anaknya yang memegang syer-syer minoriti. Bapa tersebut tidak menghiraukan resolusi-resolusi lembaga pengarah dan membelanjakan wang syarikat

²¹ [1969] VR 1002

²² [1959] AC 324

²³ [1958] 3 All ER 689